

॥ ತೀ ॥



ಮುಹೂರ್ತ ಪತ್ರಕಂ

(ಕೈ. ವಾ. ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಪಂಡಿತ ಕೃತ)



—: ಪ್ರಸ್ತಕ ಸಿಗಂವ ಸ್ತುತ :—

ವೇ. ಶಂಕರ ಸುಬ್ರಾಯ ಜೋಶಿ, ಗೋಕರ್ಣ

೧೯೯೦]

[ಬೆಲೆ : ರೂ. ೧೦-೦೦



ಮುಹೂರ್ತ ಶತಕಂ

(ಕೃ. ವಾ. ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಪಂಡಿತ ಕೃತ)



—: ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಿಗುವ ಸ್ಥಳ :—

ವೇ. ಶಂಕರ ಸುಬ್ರಾಯ ಜೋಶಿ, ಗೋಕರ್ಣ

೧೯೯೦]

[ಬೆಲೆ : ರೂ. ೧೦-೦೦



ಅಂಬುಜಜನ್ಮ ಮುಖೇದ್ಯಂ ಕಂಬುಗ್ರೀವಂ ನವಾಂಬುರುಹನೇತ್ರಂ ।
ಸ್ತಂಭೇರವಾಸ್ಯಮಾದ್ಯಂ ಲಂಬೋದರಮಂಚಿಕಾಸುತಂ ವಂದೇ ॥

ಶ್ರೀ

(ಶ್ರೀ ಕೇಶವ ಪಂಡಿತರಿಂದ ಪ್ರಣೀತವಾದ)

ಮುಹೂರ್ತ ಶತಕ ಸ್ಮಾರಂಭಃ

(ಸಂಜ್ಞಾಧ್ಯಾಯ)

ವಾಗ್ಗೇವೀಂ ಗಣನಾಯಕಂ ಗ್ರಹವರಾನ್ ಗುರುತ್ರಿಮುಖ್ಯಃ
ಮುನೀನ್ ವಿದ್ಯಾಮಾಧವಪಂಡಿತೇಂದ್ರಮುಖಿಲಾನ್ ಮೌಹೂರ್ತಿ
ಕಾನ್ ಸದ್ಗುರೂನ್ ॥ ನತ್ವಾಲೋಕ್ಯ ಮುಹೂರ್ತಶಾಸ್ತ್ರಮುಖಿಲಂ
ಸಂಗೃಹ್ಯ ಸಾರಂಧಿಯಾ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಹೃದ್ಯಮಿದಂ ಮುಹೂರ್ತಶತಕಂ
ಮೌಹೂರ್ತಿ ಕಪ್ರೀತಯೇ ॥೧॥

ಟೀಕಾ: ನಾನು (ಕೇಶವ ಪಂಡಿತನು) ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ, ಸೂರ್ಯಾದಿ
ಗ್ರಹ, ಗುರು ಅಶ್ವಿ ಮೊದಲಾದ ಮುನಿ, ವಿಧ್ಯಾಮಾಧವ ಪಂಡಿತ,
ಸದ್ಗುರುಗಳಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪೂರ್ವಜ ಮುಹೂರ್ತಜ್ಞ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ
ಎಲ್ಲಾ ಮುಹೂರ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ
ಮುಹೂರ್ತಜ್ಞರ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಈ ಮನೋಹರವಾದ "ಮುಹೂರ್ತಶತಕ
ವೆಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೀಗ ಹೇಳುವೆನು.

ಮೇಷಾದ್ಯಾಃ ಪ್ರಥಮಾದಿನಾಮ ಸಹಿತಾ ವಾಚ್ಯಾಃ ಕ್ರಮಾದ್ರಾಶಯಾಃ
ಪರ್ಯಾಯೈಶ್ಚ ಪುನಃಕ್ರಿಯಾಖ್ಯಾನಾಃ ಪಂಚಮಾಃ ಸಂಸ್ಕಾರಾಃ
ವೇದಿಕಾಃ ॥ ಜೂಕಾಖ್ಯೇಶ್ವರಹಯಾಹ್ವಯಂ ಧನುರಳಿಃ ಕೋರ್ಪಿಚ
ನಕ್ರೋಮ್ಯಗೋರಾತಿಃ ಸ್ಥಾನ ಗೃಹರ್ಷಭಾಖ್ಯ ಉದಿತೋ ಲಗ್ನಂತು
ತಸ್ಯೋದಯಃ ॥೨॥

ಟೀಕಾ: ಮೇಷ, ವೃಷಭ ಮೊದಲಾದ ಧರ್ಮಾಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮ, ದ್ವಿತೀಯಾ
ಇತ್ಯಾದಿ ದ್ವಾದಶ, ರಾಶಿಸಂಜ್ಞೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯಾದ ಹಸರೂ
ಅಂದರೆ ಮೇಷಕ್ಕೆ ಕುರಿ, ವೃಷಭಕ್ಕೆ ಎತ್ತು ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೋರ

ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹೆಸರುಗಳೆಲ್ಲವು ಬರುವವು. ಮೇಲಾಗಿ ಮೇಷಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯೆ ಮಿಥುನಕ್ಕೆ ಯಮ, ತುಲಗೆ ಜೂಕ, ಧನುಗೆ ಅಶ್ವಿ, ಹಯ, ವೃಶ್ಚಿಕಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಬಿ, ಮಕರಕ್ಕೆ ಮೃಗ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಶೇಷ ಹೆಸರುಗಳು(ಸಂಜ್ಞೆಗಳು) ಇರುವವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನ, ಗೃಹ ಸುಕ್ಷ, ಭ, ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿರುವವು. ರಾಶಿಗಳ ಉದಯಕ್ಕೆ ಲಗ್ನ ಎಂಬ ಹೆಸರು.

ಲಗ್ನಂ ತನ್ವಭಿಧಂ ಧನಾಖ್ಯಮಪರಂ ಸ್ಥಾನಂ ತೃತೀಯಾದಿಕಂ ಭ್ರಾತೃಖ್ಯಂ ಸುಹೃದಂಬುನಾನಾ ಸುತಧೀಸಂಜ್ಞಾಕ್ಷತಾರಾಹ್ವಯಂ ದೇವಾಸ್ತಸ್ಮಗ್ನನಾಮ ರಂದ್ರಮರಣಾಯುರ್ನಾಮಕಂ ಧರ್ಮಗುರ್ವಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಪ್ರಸಂಜ್ಞವನಾಯ ಭವನಾನಾಂತ್ಯನ್ಯಯಾಖ್ಯಂ ಕ್ರಮಾತ್ ||೩||

ಟಿ.: ಲಗ್ನಭಾವಕ್ಕೆ ತನು(ದೇಹ)ವೆಂಬುದಾಗಿಯೂ, ತೃತೀಯ ಭಾವಕ್ಕೆ ಭ್ರಾತೃ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಚತುರ್ಥಭಾವಕ್ಕೆ ಸುಹೃತ್ ಅಂಬು, ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಪಂಚಮಕ್ಕೆ ಸುತ, ಧೀ(ಬುದ್ಧಿ) ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಷಷ್ಠಕ್ಕೆ ಕ್ಷತ, ಅರಿ, ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಸಪ್ತಮಕ್ಕೆ ದಾರ(ಪತ್ನಿ)ಅಸ್ತ, ಸ್ಮರ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಅಷ್ಟಮಕ್ಕೆ ರಂಧ್ರ ಮರಣ, ಆಯು ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ನವಮಕ್ಕೆ ಧರ್ಮ, ಗುರು, ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ದಶಮಕ್ಕೆ ಕರ್ಮ, ಖಿ, (ಅಕಾಶ) ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಏಕಾದಶಕ್ಕೆ ಆಯು, ಭವ, ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ದ್ವಾದಶಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯ, ವ್ಯಯ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಸಂಜ್ಞೆ ಇರುವುದು.

ಲಗ್ನಾನ್ಯುತ್ಯ ಚತುರ್ಥಭೇಚ ಚತುರ ಶ್ರಾಖ್ಯೇ ತ್ರಿಕೋಣಾಧಿಧಾಧೀ ಧರ್ಮಾ ತ್ರಿಷಡಾಯ ಬಾನ್ಯುಪಚಯಾ ಬಾನ್ಯುತ್ಯಾಖ್ಯಾಸಾಂಬುಭಂ|| ಕೇಂದ್ರಾಖ್ಯಂತ್ವಯುಗೋಜನಾಮ ವಿಷಮಂ ಯುಗ್ಯುಗ್ಮ ಸಂಜ್ಞಂ ಸಮಂ ಸಂಖ್ಯ ಭೂ ನಯನಾಗ್ನಿ ವಾರಿಧಿ ಶರತ್ರ್ವಾ ದ್ಯೌಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾನುತಾಃ ||೪||

ಟಿ.: ಲಗ್ನದಿಂದ ಚತುರ್ಥ ಅಷ್ಟಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ 'ಚತುರಂಶ್ರ' ವೆನ್ನುವರು. ಲಗ್ನದೊಂದಿಂದ ಪಂಚಮ ನವಮಗಳಿಗೆ "ತ್ರಿಕೋಣ" ವೆನ್ನುವರು. ತೃತೀಯ ಷಷ್ಠ ಏಕಾದಶ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ "ಉಪಚಯ" ವೆನ್ನುವರು. ಲಗ್ನ

ಚತುರ್ಥ ಸಪ್ತಮ ದಶಮಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರವೆನ್ನುವರು. ವಿಷಮಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ (೧ ೨ ೩ ಇತ್ಯಾದಿ) ಅಯಂಕ್ ಓಜ ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಸಮಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ (೨ ೪ ೬ ಇತ್ಯಾದಿ) ಯುಂಕ್ ಯುಗ್ಮ ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯಿರುವುದು. ಇದಲ್ಲದೇ ಜ್ಯೋತಿರಾಸ್ತದಲ್ಲಿ ಭೂತಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಳಸುವರು. ಭೂಮಿ (೧) ನೇತ್ರ(೨) ಅಗ್ನಿ(೩) ಸಮುದ್ರ (೪) ಬಾಣ (೫) ಬುತು (೬) ಇತ್ಯಾದಿ

ಕೋದಂಡಕ್ರಿಯಾಕರಿ ನಕ್ರವೃಷಭಾಃಪೃಷ್ಠೋದಯಾಖ್ಯಾಗ್ರಹಾಃ ಸ್ಯೂರ್ಮೂರೋದಯಸಂಜ್ಞಿತಾಸ್ತದಸರೇವೀನೋಭ್ಯುದೇ ತದ್ವಿಧಾ || ಪುಂಸ್ತ್ರೈಶ್ಯಾಶ್ಚ ಚರಸ್ಥಿರೋಭಯ ಗೃಹಾಖ್ಯಾಶ್ಚಕ್ರಿಯಾದ್ಯಾಃಕ್ರ-

ಮಾತ್ ಭಾಗಾಸ್ತೇಷ್ವಪಿ ಮೂರ್ಧನಾನಿಮನುಜಿನಕ್ಷಿಪ್ತ ಭೈನ್ನಿತಾಃ ಪುಷ್ಕರಾಃ ||೫||

ಟಿ.: ಮೇಷ, ವೃಷಭ, ಕರ್ಕ, ಧನು, ಮಕರ ರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೈಷ್ಠೋದಯ ರಾಶಿಗಳೆನ್ನುವರು. ಮಿಥುನ ಸಿಂಹ ಕನ್ಯಾ ತುಲಾ ವೃಶ್ಚಿಕ ಕುಂಭರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಮೂರ್ಧೋದಯ ರಾಶಿಗಳೆನ್ನುವರು. ಮೀನರಾಶಿಯು ಉಭಯೋದಯರಾಶಿಯನ್ನಲ್ಲಡುವುದು. ಮೇಷಾದಿಯಾಗಿ ಪುರುಷಾದಿ ಹೆಸರು.

ಮೇಷ-ಪುರುಷ ವೃಷಭ-ಸ್ತ್ರೀ ಮಿಥುನ-ಪುರುಷ ಕರ್ಕ-ಸ್ತ್ರೀ ಇತ್ಯಾದಿ ಮತ್ತು ಚರ ಸ್ಥಿರ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರು. ಮೇಷ-ಚರ ವೃಷಭ-ಸ್ಥಿರ ಮಿಥುನ-ಉಭಯ ಕರ್ಕ-ಚರ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮೇಷ ಸಿಂಹ ಧನುಗಳಲ್ಲಿಯ ೨೦ನೇ ಭಾಗ ವೃಷಭ ಕನ್ಯಾ ಮಕರಗಳಲ್ಲಿ ೧೪ನೇ ಭಾಗ. ಮಿಥುನ ತುಲಾ ಕುಂಭಗಳಲ್ಲಿ ೨೪ನೇ ಭಾಗ. ಕರ್ಕ, ವೃಶ್ಚಿಕ ಮೀನಗಳಲ್ಲಿ ೬ನೇ ಭಾಗವು ಪುಷ್ಕರ ಭಾಗ(ಅಂಶ)ಗಳೆನ್ನಲ್ಪಡುವುದು.

ಅರ್ಯಾದೇರಭಿಧಾಸ್ತ್ವಿನಸ್ತುಹಿನಗುರ್ವಕ್ರಾರ ಭೂಮಾಜ್ಞವಿತ್ ಸೌಮ್ಯಾಶ್ವಾರ್ಯಗುರೂತಥಾಸಿತ ಭೃಗೂಸೌರಿಸ್ತಮೋಹೀತಿಖೀ || ತೇಷು ಜ್ಞಾರ್ಯ ಸೀತಾಃಶುಭಾಬಲಯುತಶ್ಚಂದ್ರಶ್ಚಪಾಪಾಃಪರೇ ತೇಸತ್ಕಾರಖಲಾಹ್ವಯಾಶ್ಚಗದಿತಾಃ ಸತ್ಸಾಮ್ಯಸಂಜ್ಞಾಃಶುಭಾಃ ||೬||

ಟಿ.: ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಇನ, ಚಂದ್ರನಿಗೆ ತುಹಿನಗು. ಕೂಜನಿಗೆ ವಕ್ರ, ಅರಭೌಮ ಬುಧನಿಗೆ ಜ್ಞ ವಿತ್ ಸೌಮ್ಯ, ಗುರುವಿಗೆ ಅರ್ಯ ಗುರು, ಶುಕ್ರ-

ನಿಗೆ ಸಿತ ಭೃಗು, ಶನಿಗೆ ಸೌರಿ ರಾಹುವಿಗೆ ತನು ಅಹಿ, ಕೇತುವಿಗೆ ಶಿವಿ ಎಂದೂ ಹೆಸರು ಹೇಳುವರು. ಇವುಗಳ ಬುಧ ಶುಕ್ರ ಗುರು ಬಲಿಷ್ಠ (ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ) ಚಂದ್ರ ಇವರು ಶುಭಗ್ರಹಗಳು. ಕುಜ ರವಿ ಶನಿಗಳಿಗೆ ಪಾಪಗ್ರಹವೆನ್ನವರು. ಪಾಪಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಅಸತ್ ಕ್ರೂರ ಬಿಲ ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯಿರುವುದು. ಶುಭಗ್ರಹದಿಗೆ ಸತ್ ಸೌಖ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿರುವುದು. ಮಾರ್ತಂಡಾ ತೃಥನೋಕ್ಷನಕ್ರವನಿತಾ ಕರ್ಣಾಂಕೈಜೂಕಾಃಕ್ರಮಾತ್

ಜ್ಞೇಯಾಃಸ್ವೋಚ್ಚಗೃಹಾಸ್ತದಸ್ತನಿಲಯಾ ನೀಚಾದಿಶತ್ತ್ವಂಶಕಾಃ ||

ದ್ವಿಘ್ನೇಂದ್ರಾಸ್ತಥಿ ಬಾಣ ತುರಕೈಕ ಯಸ್ತೇಷೂಚ್ಛನೀಚಾಂಶಕಾಃ ಸಿಂಹೋಕ್ಷಪ್ರಥಮಾಂಗನಾ ಹಯತುಲಾ ಕುಂಭಾಸ್ತ್ರಿಕೋಣಾ- ಹೃಯಾಃ ||೭||

ಟೀ: ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಮೇಷ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ವೃಷಭ ಕುಜನಿಗೆ ಮಂಕರ ಬುಧ- ನಿಗೆ ಕನ್ಯಾ ಗುರುವಿಗೆ ಕರ್ಕ ಶುಕ್ರನಿಗೆ ಮೀನ ಶನಿಗೆ ತುಲಾ ಈ ರಾಶಿ- ಗಳು ಉಚ್ಚರಾಶಿಗಳು. ಉಚ್ಚರಾಶಿಗಳಿಗಿಂತ ಸಪ್ತಮ ರಾಶಿಗಳು ನೀಚ- ರಾಶಿಗಳಾಗುವವು. ರವಿಗೆ ತುಲಾ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ವೃಶ್ಚಿಕ ಕುಜನಿಗೆ ಕರ್ಕ ಬುಧನಿಗೆ ಮೀನ ಗುರುವಿಗೆ ಮಂಕರ ಶುಕ್ರನಿಗೆ ಕನ್ಯಾ ಶನಿಗೆ ಮೇಷ ಇವು ನೀಚರಾಶಿಗಳು. ರವಿಗೆ ಮೇಷದಲ್ಲಿ ೧೦ ಅಂಶಗಳು ಅತ್ಯುಚ್ಚಾರಗಳೂ ತುಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೦ ಅಂಶಗಳು ಅತಿ ನೀಚಾಂಶಗಳು. ಚಂದ್ರನಿಗೆ ವೃಷಭ ದಲ್ಲಿ ೨ ಅಂಶಗಳು ಅತ್ಯುಚ್ಚಾರಗಳೂ ವೃಶ್ಚಿಕದಲ್ಲಿ ೨ ಅಂಶಗಳು ಅತಿ ನೀಚಾಂಶಗಳೂ ಆಗುವವು. ಕುಜನಿಗೆ ೨೦ ಅಂಶಗಳು ಉಚ್ಚನೀಚ ರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುಚ್ಚಾರ ಅತಿ ನೀಚಾಂಶಗಳಾಗುವವು. ಇದರಂತೆ ಬುಧ ನಿಗೆ ೧೫ ಗುರುವಿಗೆ ೫ ಶುಕ್ರನಿಗೆ ೨೭ ಶನಿಗೆ ೨೦ ಇವು ಆಯಾಯ ರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಅಂಶಗಳಾಗುವವು. ಸೂರ್ಯಾದಿ ಗ್ರಹರಿಗೆ ಆನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಿಂಹ ವೃಷಭ, ಮೇಷಾ ಕನ್ಯಾ, ಧನು, ತುಲಾ, ಕುಂಭ ಇವು ಮೂಲ ತ್ರಿಕೋಣ ರಾಶಿಗಳಾಗುವವು. ಮುಂದಿನ ಕೋಶ್ಯಕದಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನವಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ಲೋಕ ೭

ಗ್ರಹರಂ	ಉಚ್ಚರಾಶಿ	ಉಚ್ಚಾರಕ	ನೀಚರಾ	ನೀಚಾಂಶಕ	ಮೂಲತ್ರ ಕೋಣಾಂಶ ರಾಶಿ
ರವಿ	ಮೇಷ	೧೦	ಮೂಲಾ	೧೦	ಸಿಂಹ
ಚಂದ್ರ	ವೃಷಭ	೩	ವೃಶ್ಚಿಕ	೩	ವೃಷಭ
ಕುಜ	ಮಕರ	೨೮	ಕರ್ಕ	೨೮	ಮೇಷ
ಬುಧ	ಕನ್ಯಾ	೧೫	ಮೀನ	೧೫	ಕನ್ಯಾ
ಗುರು	ಕರ್ಕ	೫	ಮಕರ	೫	ಧನು
ಶುಕ್ರ	ಮೀನ	೨೨	ಕನ್ಯಾ	೨೨	ತುಲಾ
ಶನಿ	ತುಲಾ	೨೦	ಮೇಷ	೨೦	ಕುಂಭ

ಸಿಂಹಃ ಕರ್ಕಟಕಂ ಕ್ರಿಯಾಳಿಭವನೇ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗ್ನಿಭೇಂತ್ಯಾಸ್ತಿನೌ ಗೋ.
ತಾಲೀ ಘಟಿನಕ್ರಭೇಚಗದಿತಂ ಸ್ತ್ರೀಯಂತ್ವಿ ನಾದೇರ್ಗ್ರಹಂ ||
ಮೇಷೈಣಾ ಸ್ವತುಲಾಕುಳಿರಭವನೇಶಾನ್ದ್ಯಾನವಾಂಶಾಧಿಪಾಃ || ಖೇಟಾ
ಸ್ತದ್ಗೃಹತತ್ವಿಕೋಣ ಗೃಹಸಾದ್ರೇಕ್ಕಾಣಭಾಗಾಧಿಪಾಃ || ||೪||

ಟಿ: ಗ್ರಹರಿಗೆ ಸ್ವರಾಶಿಗಳಿವು—೦ವಿಗೆ ಸಿಂಹ, ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಕರ್ಕ, ಕುಜನಿಗೆ
ಮೇಷ ವೃಶ್ಚಿಕಗಳು, ಬುಧನಿಗೆ ಕನ್ಯಾ ಮಿಥುನಗಳು, ಗುರುವಿಗೆ ಧನು
ಮೀನಗಳು, ಶುಕ್ರನಿಗೆ ವೃಷಭ ತುಲೆಗಳು, ಶನಿಗೆ ಮಕರ ಕುಂಭಗಳು.
ಸಮಾಂಶ (ರಾಶಿಯ ೧ ಅಂಶ) ಅಧಿಪತಿಗಳು: ಮೇಷ, ಸಿಂಹ ಧನು ರಾಶಿ
ಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ನವಾಂಶಾಧಿಪತಿಗಳು ಮೇಷೇಶ (ಕುಜ)ನಾಗುವನು.
ಎರಡನೇ ನವಾಂಶಕ್ಕೆ ವೃಷಭೇಶ (ಶುಕ್ರ) ಮೂರನೇದಕ್ಕೆ ಮಿಥುನೇಶ
(ಬುಧ) ಒಳಗೇದೇ ೯ ನವಾಂಶಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಇವರಂತೆ

ವೃಷಭ, ಕನ್ಯಾ, ಮಕರ ರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕರೇಶ (೨೧) ಅದಿಯಾಗಿ ಮೂಂದೆ
೯ ನವಾಂಶಗಳಿಗೂ ಅಧಿಪತಿಗಳು. ಮಿಥುನ ತುಲಾ ಕುಂಭರಾಶಿಗಳ
ನವಾಂಶಗಳಿಗೆ ತುಲಾಧಿಪತಿ (ಶುಕ್ರ) ಅದಿಯಾಗಿಯೂ ಕರ್ಕ ವೃಶ್ಚಿಕ
ಮೀನರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಕಾದಿಪ ಜಂವ್ರಅದಿಯಾಗಿಯೂ ಅಧಿಪತಿಗಳಾಗುವರು.
ದ್ರೇಕ್ಷಾಣ (ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ೨ ಅಂಶ) ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಗಳು-ಆಯಾಯ
ರಾಶಿಯ ೩ ದ್ರೇಕ್ಷಾಣಗಳಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಆರಾಧ್ಯಧಿಪತಿ. ಆ ರಾಶಿಯ
ಮಂಚಮಾಧಿಪತಿ ಆ ರಾಶಿಯ ನವಾಧಿಪತಿಗಳು ಅಧಿಪರಾಗುವರು.
ಮೇಷರಾಶಿಯ ಮೊದಲನೇ ದ್ರೇಕ್ಷಾಣ (೧೦ ಅಂಶ) ಕ್ಕೆ ಮೇಷೇಶ
(ಕುಜ) ಸೂ ದ್ವಿತೀಯ ದ್ರೇಕ್ಷಾಣಕ್ಕೆ ಸಿಂಹೇಶನೂ ಮೂರನೇ ದ್ರೇಕ್ಷಾಣ
ಕ್ಕೆ ಧನುರಧಿಪನೂ ಅಧಿಪತಿಗಳು. ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಶಿಯ
ಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಹೋರಾದ್ವಾದಶ ಭಾಗಜಾಹನಿಸತಿಃ ಪೂರ್ವಸ್ಯ ವಾರಾದಿಪ ಸ್ವಸ್ಥಾ.
ಪಂಚಮಪಸ್ತಥಾ ನಿಶಿಪರಂ ತತ್ಪತ್ನ ಸ್ವಾ ಕ್ರಮಾತ್ || ಪಶ್ಯತ್ಯ
ರ್ದಸುತತ್ಪ್ರತೀಯ ದಶಮಾ ಜೀವಸ್ತ್ರಿಕೋಣಂ ಕುಜಃ ಸ್ವಸ್ಥಾನಾ-
ಚ್ಚತುರಶ್ರಮಸ್ತಭನನಂ ಪಶ್ಯಂತಿ ಸರ್ವೇಗ್ರಹಾಃ ||೯||

ಟಿ: ಕಾಲಹೋರೆಯೆಂದರೇನು?—ಹಗಲಿನ ೧೨ ಅಂಶ ಅಂದರೆ ೨|| ಘಟಿ
ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಯ ೧೨ ಅಂಶ ೨|| ಘಟಿ. ಈ ೨|| ಘಟಿಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ
ಕಾಲಹೋರೆಯೆನ್ನುವರು. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಕಾಲಹೋರೆಗೆ ಆ
ವಾರಾಧಿನನೇ ಅಧಿಪತಿಯು, ಅಂದರೆ ರವಿವಾರದ ಮೊದಲನೇ ೨|| ಘಟಿ
ರೂಪದ ಕಾಲಹೋರೆಗೆ ರವಿಯೇ ಅಧಿಪತಿಯು, ೨ ನೇ ಕಾಲಹೋ
ರೆಗೆ ಆ ವಾರದ ೬ನೇ ವಾರಾಧಿಪತಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಶುಕ್ರನು ಅಧಿಪತಿಯು,
೩ನೇದಕ್ಕೆ ಆ ಶುಕ್ರನಿಂದ ೬ನೇ ವಾರಾಧಿಪತಿ ಅಂದರೆ ಬುಧನು. ಹೀಗೆ
ಯೇ ೧೨ ಕಾಲಹೋರಗಳಿಗೂ ಮುಂದೆ ಮುಂದಿನ ೬ನೇ ವಾರಾಧಿಪತಿಗಳ
ನ್ನು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಕಾಲಹೋರೆಗೆ ಆ ವಾರದ
೫ ನೇ ವಾರಾಧಿಪತಿಯು ಅಧಿಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ರವಿವಾರ
ಸಂಜೆಗೆ ಮೊದಲನೇ ಕಾಲಹೋರೆಗೆ ಗುರುವು ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಇದರಂತೆ

ಪ್ರತಿವಾರದಲ್ಲೂತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. 'ಮಂದಾನುರೇಡ್ಯಭೂಪುತ್ರಸೂರ್ಯ ಶುಕ್ರಬುಧೇಂದವಃ' (ಶನಿ ಗುರು ಕುಜ ಸೂರ್ಯ ಶುಕ್ರ ಬುಧ ಚಂದ್ರ) ಇದರಂತೆ ಕಾಲಹೋರಾಧಿಪತಿಗಳಾಗುವರು. ಗ್ರಹದೃಷ್ಟಿವಿಚಾರ ಶನಿಯು ತಾನಿದ್ದ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ೩ನೇ ೧೦ನೇ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನೋಡುವನು. ಮೇಷ ದಲ್ಲಿ ಶನಿಯಿದ್ದರೆ ಮಿಥುನ ಮಕರಗಳಿಗೆ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀಳುವದು. ಗುರುವು ೫-೮ನೇ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನೋಡುವನು. ಕುಜನು ೪-೮ನೇ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನೋಡುವನು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಹರೂ ತಾವಿದ್ದ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಸಪ್ತಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೋಡುವರು.

ಸೂರ್ಯವೇಃ ಸುಹೃದಃ ಕುಜೇಂದು ಗುರುವೋ ಜ್ಞಾರ್ಯವಿನಾರ್ಯೇಂ ದನಃ ಕಾವ್ಯಾರ್ಯ ರವಿಚಂದ್ರಭೂಮಿತನಯಾ ಜ್ಞಾರ್ಕೀಚಶುಕ್ರೇಂ ದುಜೌ || ವಿಜ್ಞೇಯಾ ರಿಪವಃ ಸಿತಾರ್ಕ ತನಯಶಿವಜ್ಞಃ ಶಶೀವಿತ್ಯ ವೀ ಸೂರ್ಯೇಂದೂ ರವಿಭೌನು ಶೀತಕಿರಣಾಃ ಶೇಷಾಗ್ರಹಾಃ ಸ್ವಾಃ ಸಮಾಃ ||೧೦||

ಟಿ: ರವಿಗೆ ಕುಜಚಂದ್ರಗುರುಗಳು ಮಿತ್ರರು. ಚಂದ್ರನಿಗೆ ರವಿಬುಧರೂ ಕುಜನಿಗೆ ಗುರುಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರೂ, ಬುಧನಿಗೆ ಶುಕ್ರಸೂರ್ಯರೂ, ಗುರುವಿಗೆ ಕುಜಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರೂ, ಶುಕ್ರನಿಗೆ ಶನಿಬುಧರೂ, ಶನಿಗೆ ಶುಕ್ರಬುಧರೂ ಮಿತ್ರರು. ರವಿಗೆ ಶುಕ್ರಶನಿಗಳು ವೈರಿಗಳು. ಚಂದ್ರನಿಗೆ ವೈರಿಗಳಿಲ್ಲ. ಕುಜನಿಗೆ ಬುಧನೂ, ಬುಧನಿಗೆ ಚಂದ್ರನೂ, ಗುರುವಿಗೆ ಬುಧಶುಕ್ರರೂ, ಶುಕ್ರನಿಗೆ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರೂ, ಶನಿಗೆ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಕುಜರೂ ಶತ್ರುಗಳು. ಉಳಿದವುಗಳು ಸಮರು. ಆದರೆ ಮಿತ್ರರೂ ಅಲ್ಲ; ಶತ್ರುಗಳೂ ಅಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಬುಧ, ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಕುಜ, ಗುರು ಶುಕ್ರಶನಿಗಳು. ಕುಜನಿಗೆ ಶುಕ್ರಶನಿಗಳೂ, ಬುಧನಿಗೆ ಕುಜಗುರುಶನಿಗಳು ಗುರುವಿಗೆ ಶನಿಯೂ, ಶುಕ್ರನಿಗೆ ಕುಜಗುರುಗಳು, ಶನಿಗೆ ಗುರುಪೂ ಸಮರಾಗುವರು.

ಭೇಶಾದ್ರಯಮಾಗ್ನಿ ಧಾತೃತತಿನೋ ರುದ್ರಾದಿ ತೀಗೀಷ್ಟತಿಃ ಸಂಶ್ಲಿ ಘಾಃ ಪಿತರೋರ್ಯ ಮಾಭಗರವಿ ತ್ವಷ್ಟೃತಾಗೇಂದ್ರಾಗ್ನಯಃ || ಮಿತ್ರೇಂದ್ರವಸಿನ್ನೈಸ್ತುತಿಶ್ಚ ಸಲಿಲಂ ನಿಶ್ವೇ ಮುಕುಂದೋವಸು

ಕ್ಷೀರೇಶಾವಜನಕಪಾತ್ ಪುನರಹಿರ್ಬುಧ್ಧ್ಯಶ್ಚ ಪೂಷಾಃಕ್ರಮಾತ್ ||

ಟೀ: ನಕ್ಷತ್ರಾದಿದೇವತೆಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇರುವವು— ಅಬ್ಬಿನೀ ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ ಅಬ್ಬಿನೀ ದೇವತೆಗಳು, ಭರಣಿಗೆ ಯಮ, ಕೃತ್ತಿಕೆಗೆ ಅಗ್ನಿ, ರೋಹಿಣಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ, ಮೃಗಶಿರಗೆ ಚಂದ್ರ, ಆದ್ರಗ್ಗೆ ರುದ್ರ, ಪುನರ್ವಸುವಿಗೆ ಅದಿತಿ ತಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ಅಶ್ಲೇಷಗೆ ಸರ್ಪ, ಮಘಗೆ ಒತ್ತುಗಳು, ಹುಬ್ಬೆಗೆ ಅರ್ಯಮ, ಉತ್ತರಗೆ ಭಗ, ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ರವಿ, ಚಿತ್ರಗೆ ತ್ವಷ್ಟ, ಸ್ವಾತಿಗೆ ವಾಯು, ವಿಶಾಖೆಗೆ ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿಗಳು, ಅನುರಾಧೆಗೆ ವಿತ್ರ, ಜ್ಯೇಷ್ಠೆಗೆ ಇಂದ್ರ, ಮೂಲಕ್ಕೆ ನಿರ್ಯತಿ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢಕ್ಕೆ ಜಲ, ಉತ್ತರಾಷಾಢಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವೇದೇವತೆಗಳು, ಶ್ರವಣಕ್ಕೆ ವಿಷ್ಣು, ಧನಿಷ್ಠೆಗೆ ವಸುಗಳು, ಶತಭಿಷೆಗೆ ವರೂಣನು, ಪೂರ್ವಾಭದ್ರೆಗೆ ಅಜನಿಕಪಾತ್, ಉತ್ತರಾಭದ್ರೆಗೆ ಅಹಿರ್ಬುಧ್ಧ್ಯ, ರೇವತಿಗೆ ಪೂಷ. ಹೀಗೆ ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಈ ದೇವತೆಗಳು. ||೧೧||

ಪೂರ್ವಾಪ್ರೋಷ್ಯಪದಶ್ಚಪೂರ್ವಪದಯುಕ್ತಲಗ್ನಸ್ಯ ಪಾಡಾನ್ವಿತಃ
ಸ್ಯತ್ಸ್ಮಿನ್ವಾತ್ರಯಮುತ್ತರಾತ್ರಯಮತ್ತಸ್ತರಾತ್ರಯಂಚೋತ್ತರಂ
ಪೂರ್ವಾಪ್ರೋಷ್ಯಪದಾದಿತಾರಯುಗಲಂಸ್ಯದ್ಭಾದ್ರಬುದ್ಧ್ಯಾಹ್ವಯಂ
ಮಾತ್ರಾಖ್ಯಾದಿ ತಿರಣವಃ ಶತಭಿಷಕ್ ಶೂರ್ಪಾಖ್ಯವೈಂದ್ರ-
ಗ್ನಭಂ || ||೧೨||

ಟೀ: ಹುಬ್ಬಾ, ಪೂರ್ವಾಭದ್ರೆಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿ ಪೂರ್ವಾತ್ರಯವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಈ ಪೂರ್ವಾತ್ರಯಕ್ಕಿಂತ ಮುಂದಿನ ಮೂರು ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಉತ್ತರಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಉತ್ತರಾಭದ್ರಾ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿ ಉತ್ತರಾತ್ರಯ ವೆನ್ನುವರು. ಪೂರ್ವಾಭದ್ರೆಗೆ, ಭಾದ್ರವೆಂದು, ಉತ್ತರಾಭದ್ರೆಗೆ ಬುದ್ಧ್ಯ ವೆಂದೂ ಅನ್ನುವರು. ಪುನರ್ವಸುವಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಶತಭಿಷೆಗೆ ಅರ್ಣವ, ವಿಶಾಖೆಗೆ ಶೂರ್ಪಾ ಎಂದೂ ಸಂಜ್ಞೆಗಳಿರುವವು.

ಊರ್ಧ್ವಾಸ್ಯಂವಸುಕೋತ್ತರಾಗ್ನಿವಹರೀ ಶಾರ್ಕ್ಯೋಡು ತಿರ್ಯಜ್ಜುಖಂ
ಮೈತ್ರಾಂತ್ಯಾಶ್ಚ್ಯದೀಂದ್ವಿನತ್ರಯವ್ಯಷೋಡ್ವನೈೋಡುಚಾಢೋಮು
ಖಂ || ಚಿತ್ರಾಂತ್ಯೈಂದವಮೈತ್ರಭಂ ಮೃದುಚಂ ಶ್ರೋತ್ರದ್ವಯಾ
ಭಿಪ್ರಸೂ ವಾತರ್ಕ್ಷಂಫಿರಮುತ್ತರಾಜಭಮಿನಾರಾಧ್ಯಂ ಲಘೂಗ್ರ
ಪರಂ || ||೧೩||

ಟೀ: ಧನಿಷ್ಠಾ, ರೋಹಿಣಿ, ಉತ್ತರಾ. ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ, ಉತ್ತರಾಭದ್ರಾ, ಶತಭಿಷ, ಶ್ರವಣ, ಆದ್ರ್ವ, ತಿಷ್ಠ ಈ ೯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯಮ ಮೂಖಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೆನ್ನವರು. ಅನುರಾಧಾ, ರೇವತಿ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಪುನರ್ವಸು, ಮೃಗ ಶಿರ, ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತಾ, ಸ್ವಾತಿ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಈ ೯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ತಿರುಬ್ಬಾಳಿಗಳು. ಉಳಿದ ಭರಣಿ, ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಆಶ್ಲೇಷಾ, ಮಘಾ, ಹುಬ್ಬ. ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾ. ವಿಶಾಖಾ, ಮೂಲಾ ಈ ೯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಅಧೋಮೂಖಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೆನ್ನವರು ಚಿತ್ತಾ, ರೇವತಿ, ಮೃಗಶಿರಃ, ಅನುರಾಧಾ. ಈ ನಾಲ್ಕು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಮೃದು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ಶ್ರವಣ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಶತಭಿಷ, ಪುನರ್ವಸು ಸ್ವಾತಿ ಇವು ಚರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ಉತ್ತರಾ ಉತ್ತರಾಷಾಢ ಉತ್ತರಾಭದ್ರಾ ರೋಹಿಣಿ ಇವು ಸ್ಥಿರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ಹಸ್ತ, ತಿಷ್ಠ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಇವು ಲಘು ಸಂಕ್ಷಕ ಗಳು. ಉಳಿದ ಭರಣಿ, ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಆದ್ರ್ವ, ಆಶ್ಲೇಷಾ, ಮಘಾ, ಹುಬ್ಬಾ ಪೂರ್ವಾಷಾಢ ಪೂರ್ವಾಭದ್ರಾ ವಿಶಾಖಾ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಮೂಲ ಇವುಗಳಿಗೆ ಉಗ್ರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೆನ್ನವರು.

ನಂದಾಚೋಪರಿಭದ್ರಕಾ ಚ ವಿಜಯಾ ರಿಕ್ವೇತಿ ಪೂರ್ಣೇತಿತಾಃ
ವಿಜ್ಞೇಯಾಃ ಪ್ರಥಮಾವಿಕಾಶ್ವತಿಥಯಾಃ ಪಕ್ಷಾಚತುಕಾಸಿತೌ ||
ಭಿದ್ರಾಖ್ಯಾಸ್ತಿಥಯೋರ್ಮೃಷಧ್ವಸುಮಿತಾಃ ಸ್ಯುರ್ದರ್ಮರಿಕ್ವಾಸ್ತಿತಾಃ ಪತೋ
ಪಿವೃತಿಪತಃ ಏವ ಸಕಲಾ ಯೋಗಾಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಃ ಪರೇ || ||೧೪||

ಟಿ: ಪ್ರತಿಪದಿಗೆ ನಂದಾ, ಬಿದಿಗೆಗೆ ಭದ್ರಾ, ತದಿಗೆಗೆ ವಿಜಯಾ, ಚತುರ್ಥಿಗೆ ರಿಕ್ವಾ, ಪಂಚಮಿಗೆ ಪೂರ್ಣಾ. ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಪುನಃ ಪಶ್ಚಿಮದ ದಶಮಾಂತವರೆಗೂ ವಿಕಾಂತವಿರುವ ಪೂರ್ಣಮೆವರೆಗೂ ಅದೇ ನಂದಾದಿ ಸಂಜ್ಞೆಗಳು. ಪ್ರತಿಪದೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣಮೆಯವರೆಗೆ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ. ಪುನಃ ಪ್ರತಿಪದೆಯಿಂದ ಅವನಾವಾಸ್ಯೆಯವರೆಗೆ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷವೆಂದು ಹೆಸರು. ಅವನಾವಾಸೆ ಚತುರ್ಥೀ ನವಮೀ ಚತುರ್ದಶಿ ದ್ವಾದಶಿ ಪಕ್ಷೀ ಅಷ್ಟಮೀ ಇವುಗಳಿಗೆ ಭಿದ್ರಾ ತಿಥಿಗಳೆನ್ನವರು. ಪಾತವೆಂಬುದು ಯೋಗಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ವ್ಯತಿಪಾತವೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ವಿಷ್ಣುಂಭಾಪ್ರೀತಿರಾಯಾಷ್ಟಮಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಯೋಗಗಳು ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಿಂಹಾದ್ಯಂ ಕರಣಂ ಚರಾಖ್ಯಮುದಿತಂ ಸಿಂಹೋಬವೋಬಾಲವೋ
ವ್ಯಾಘ್ರೋನಾಮ ವರಾಹಗರ್ಧಭಕಯೋಃ ಸ್ಯಾತ್ಕಾಲನಸ್ತೃತಿಲಃ ||
ಮಾತುಗೋಗುಜೋನ್ಯುಷತ್ಯ ವಣಜೋ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚಭದ್ರಾಸ್ಥಿರಂ ಪ
ಕ್ಷಾಖ್ಯಚತುರಂಘ್ರಿ ನಾಮಕರಣಂ ನಾಗಶ್ಚಕಿಂಸ್ತುಘ್ನಕಃ || ೧೧೫ ||
ಟೀ: ಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಚರ ಸ್ಥಿರಗಳೆಂಬ ಎರಡು ಭೇದಗಳು. ಶುಕ್ಲ ಪ್ರತಿಪದ
ಯ ಅಪರಾರ್ಧದಿಂದ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶಿಯ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದವರೆಗೆ ಎಂಬ
ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಈ ಚರ ಕರಣಗಳು ಗೋಚರಿಸುವವು. ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಬವ,
ವ್ಯಾಘ್ರಕ್ಕೆ ಬಾಲವ, ವರಾಹಕ್ಕೆ ಕಾಲವ, ಗರ್ಧಭಕ್ಕೆ ತೈಲವ, ಪಶುತಂಗಳಿಗೆ
ಗರಜ, ವೃಷಭಕ್ಕೆ ವಣಜ, ವಿಷ್ಣುಗೆ ಭದ್ರಾ, ಇವು ಚರ ಕರಣಗಳು. ಶಕುನಿ
ಚತುಷ್ಪಾತ್ ನಾಗವಾನ್ ಕಿಂಸ್ತುಘ್ನ ಹೀಗೆ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ ಚತುರ್ದಶಿ ಅಪ
ರಾರ್ಧದಿಂದ ಶುಕ್ಲ ಪ್ರತಿಪದೆಯ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದವರೆಗೆ ಈ ನಾಲ್ಕು
ಸ್ಥಿರಕರಣಗಳು ಗೋಚರಿಸುವವು. (ತಿಥ್ಯರ್ಥಂ ಕರಣಂ) ಈ ತತ್ವದಂತೆ
ಒಂದು ತಿಥಿಗೆ ಎರಡು ಕರಣಗಳು ಸಲ್ಲುವವು. ಶುಕ್ಲಪ್ರತಿಪದೆಯಂ
ಉತ್ತರಾರ್ಧವು ಬವ, ಬಿದಿಗೆಯ ಪೂರ್ವಾರ್ಧವು ಬಾಲವ, ಅದರ
ಅಪರಾರ್ಧವು ಕಾಲವ, ಹೀಗೆಯೇ ಕರಣಗಳ ಅವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯು
ವರು. ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶಿಯ ಅಪರಾರ್ಧಕ್ಕೆ ಶಕುನಿ ಅಮಾವಾಸೆಯ ಪೂ
ರ್ವಾರ್ಧಕ್ಕೆ ಚತುಷ್ಪಾತ್ ಅದರ ಉತ್ತರಾರ್ಧಕ್ಕೆ ನಾಗವಾನ್ ಶುಕ್ಲ ಪ್ರತಿ
ಪದೆಯ ಪೂರ್ವಾರ್ಧಕ್ಕೆ ಕಿಂಸ್ತುಘ್ನ ಹೀಗೆ ಸ್ಥಿರಕರಣಗಳಾಗುವವು.
ಪಂಚಾಂಗಂ ತಿಥಿವಾರತಾರಕರಣಂ ಯೋಗಸ್ತಥಾ ರಾಶಿನಾಯುಕ್ತಂ
ತಚ್ಚಕ್ಷಡಂಗಮಿತ್ಯಭಿಹಿತಂತಚ್ಚಗ್ರಹೇನದ್ರವ್ವಿತಂ || ಸಪ್ತಾಂಗಂ ಶು
ಭಕರ್ಮಾಣಾಮನುಗುಣಃ ಕಾಲೋಮುಹೂರ್ತಾಹ್ವಯಃ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯೇ
ವಮಿಹೋಚಿತಾ ಗೃಹಖಗರ್ವಾದೇಗ್ನ ಸಂಜ್ಞೇದತಾಃ || ೧೧೬ ||
ಟೀ: ತಿಥಿ ವಾರ ನಕ್ಷತ್ರ ಯೋಗ ಕರಣ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಪಂಚಾಂಗ
ವೆಂದು ಹೆಸರು. ಇದೇ ರಾಶಿಯಿಂದ ಕೂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಪಡಂಗವೆನ್ನುವ
ರು. ಈ ಪಡಂಗಕ್ಕೆ ಗ್ರಹಯುಕ್ತವಾದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಾಂಗವೆನ್ನುವರು. ಶುಭ
ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಾಲದಿರೋಪಕ್ಕೆ ಮುಹೂರ್ತವೆನ್ನುವರು.
ಈ ಸಂಜ್ಞಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಗ್ರಹ ನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳ ಸಂಜ್ಞೆಗಳು ಈ
ರೀತಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಜ್ಞಾಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ದೋಷಾಧ್ಯಾಯಃ

ಮಂದಾರೋದಯ ದೃಷ್ಟ್ಯಹಾನಿ ಗುಳಿಕಸ್ಥಜೋಡುಮೇಷಾ ನ
ನೂಪಾಶ್ವಾನ್ ವಿಷ್ಣುವಯೋವಿಷಾಹಿನುತಿಖೇಚಕ್ರಾರ್ಥಚಂದ್ರಾಷ್ಟ
ಮೌ || ಪಾಪಾಂತ್ಯಶುಭಸಗ್ರಹಾವನಿಹಿತೋವರ್ಷಾದಿಕಾಲೋದಿನ್ಯಾ
ಬ್ಧಾಂತಾಭಂ ವಿಪದಾದ್ಯನೂರ್ಯಸಿತಯೋ ರಕ್ತಂಚ ನಜ್ಯಾಃ
ಶುಭೇ || ||೧||

ಟೀ: ಮಹಾದೋಷಗಳು—ಶನಿ, ಕುಜರು ಲಗ್ನದಲ್ಲಿರುವಿಕೆಯು, ಲಗ್ನಕ್ಕೆ
ಶನಿ, ಕುಜರ ದೃಷ್ಟಿ, ಶನಿ ಕುಜವಾರ, ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಮಾಂದಿ ಇರುವಿಕೆ.
ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಮೇಷಲಗ್ನ, ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶಿ ಪ್ರತಿಪದಿ ವಿಷ್ಣು
ದಯಾ ವಿಷಘಟಿ ಉಷ್ಣಪ್ರಬಿ ಚಕ್ರಾರ್ಥಯೋಗ, ಚಂದ್ರನು ಅಷ್ಟಮದಲ್ಲಿ
ರುವಿಕೆ ಚಂದ್ರನಿಂದ ಅಷ್ಟಮ ಲಗ್ನವಾಗುವಿಕೆ, ವರ್ತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗ
ಚಂದ್ರನು ಪಾಪಗ್ರಹರಿಂದ ಕೂಡಿರುವಿಕೆ, ನಿಷಿದ್ಧ ಗಳಾದ ವರ್ಷ ಆಯನ,
ಮೊದಲಾದವುಗಳು, ಹಗಲಿನ ಅಂತ್ಯಭಾಗ, ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯಕಾಲವು, ವಿಪ
ತ್ ಪ್ರತ್ಯರ ಮೊದಲಾದ ತಾರೆಗಳು ಗುರು, ಶುಕ್ರರ ಅಸ್ತ ಇವೆಲ್ಲ
ಮಹಾದೋಷಗಳು, ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು.

ಉದ್ವಾಹೋಬ್ಧಿತ ಸರ್ವ ಕರ್ಮಣಿ ನಿಶಾನಜ್ಯಪ್ರಭಾತಂವಿನಾ
ಮಾಸಪ್ರೋಕ್ತವಿಧಿವಿನಃಖಿಲ ವಿಧಾಂತಜ್ಯಶ್ಚ ಮಾಸೋಧಿಕಃ || ಮಾ
ಸಾವಾಶಯಃನಾಷ್ಟಯಾಃಸುರಮಹೋತ್ಸಾಪಗ್ರಹಾದೇದಿನಂ ತ್ಯಾಜ್ಯಂ
ಸಂಕ್ರಮಣಮಹಾಗ್ನೃಡಮುಖೇ ಸಪ್ತಾಹ ಮಂತ್ಯಂತ್ಯಹಃ || ೧೨ ||

ಟೀ: ವಿವಾಹವಸ್ತುಳಿದು ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯು ವರ್ಷವು ಆದರೆ
ಪ್ರಭಾತಕಾಲವು ವರ್ಷವಲ್ಲ. ಮಾಸೋಕ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಅಧಿಕ
ಮಾಸವು ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವು. ಶಯನಮಾಸ ಅಂದರೆ ಶಯ
ನೈಕಾದರಿಯಿಂದ ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾಸಗಳು ಶುಭಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ
ಗಳು. ದೇವತಾಮಹೋತ್ಸವದಿನ ಪುಹೋತ್ಸಾಹದಿನ, ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರ
ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಮೇಷಾದಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಕಾಲಗಳು, ಮಹಾ
ನಕ್ಷತ್ರ ಕೃತ್ತಿಕೆಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ೬ ದಿವಸಗಳು, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ೧ ದಿವಸವೂ
ತ್ಯಾಜ್ಯವಾದವುಗಳು.

ಗರ್ಭಾಧಾನನಿಧಾವೃತೂದ್ಗಮಮುಖಾನಾರ್ಯಶ್ಚ ತಸ್ಮೋನಿಶಾಃ ನ
ಜ್ಯಾಃ ಸ್ಯುಃ ಶ್ರುತಿವೇದನೇ ತಿಥಿಭಯೋಃ ಸಂಧಿಶ್ಚವರ್ಜೋದಿವಾ ||
ಚೂಡಾಕರ್ಮಣಿ ಜನ್ಮನಾಸದಿನಭಂತ್ಯಾಜ್ಯಂ ಸಮೋಬ್ಧಃ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂ
ಗರ್ಭಿಣ್ಯಾಂ ಗೃಹಕರ್ಮದೂರಗಮನಂ ಚಾಲಂ ಚ ವರ್ಜ್ಯಂ
ತಿಶೋಃ || ೧೩ ||

ಟಿ: ಗರ್ಭಾಧಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ರಜೋದರ್ಶನವಾದಂದಿನಿಂದ ನಾಲ್ಕು
ರಾತ್ರಿಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು. ಕರ್ಣವೇದನೆ (ಕಿವಿಚುಚ್ಚುವಿಕೆ)ಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು
ತಿಥಿ, ಸಂಧಿ, ನಕ್ಷತ್ರಸಂಧಿಗಳು ವರ್ಜ್ಯಗಳು. ಚಾಲದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಮಾಸ
ಜನ್ಮತಿಥಿ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರಗಳು ವರ್ಜ್ಯಗಳು. ಮತ್ತು ಜನ್ಮಾದಿ ಸಮಸಂಖ್ಯೆ
ಗಳಾದ ವರ್ಷಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು. ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯು ಗರ್ಭಿಣಿಯಿದ್ದಾಗ
ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ದೂರಪ್ರವಾಸ ಶಿಶುವಿನ ಚಾಲ ಇವು ವರ್ಜ್ಯಗಳು.

ಜನ್ಮಕ್ಷೃಂ ಪ್ರಥಮಂ ಪ್ರಭಾತಸಮಯೇಧ್ವಮೇಘನಿರ್ದಿತಿಃ ಕಾ
ಲೋನಧ್ಯಯನೋ ದ್ವಿಜನ್ಮನಿತ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾಕ್ಷರಾರಂಭಣೇ || ಸೌಮ್ಯಾ
ಸ್ತಂ ಚ ಕರಗ್ರಹೇ ಜನನಭಂ ಪುಂಸಃ ಶಲಾಕಾಸತಸ್ಪೃಜ್ಯಾ ಸದ್ಭೂ
ದಗ್ಧವೇಧ ಸಹಿತಾಚ್ಚಲಾಪ್ರವೇಶೇತಥಾ || ೧೪ ||

ಟಿ: ಉಪನಯನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಪರ್ಯಾಯದ ಜನ್ಮತಾರೆಯು ಪ್ರಭಾತ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೇಘಧ್ವನಿಯೂ ಅನಧ್ಯಯನಕಾಲವೂ ಸಹ ತ್ಯಾಜ್ಯವು. ವಿದ್ಯಾ
ರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲವೂ ಬುಧಾಸ್ತವು ತ್ಯಾಜ್ಯವು. ವಿವಾಹ
ದಲ್ಲಿ ಪುರುಷನಿಗೆ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರವು ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಮತ್ತು ಆ ಶುಭಗ್ರಹರ
"ಶಲಾಕೆ" ಎಂಬ ದೋಷವೂ ಸಹ ತ್ಯಾಜ್ಯವಾದದ್ದು. ಗೃಹಾರಂಭದಲ್ಲಿ
ಮತ್ತು ಗೃಹಪ್ರವೇಶದಲ್ಲಿ ದಗ್ಧ, ವೇದ, ಜ್ವಾಲಾ ಇವುಗಳೂ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು.

ದಿಕ್ಯಲಾಹ್ವಯ ತಾರಕಾಃ ಪರಿಹರೇದ್ವಾರಂಸ್ತಥಾಜನ್ಮಭಂಯಾತ್ರಾ
ಯಾಂಹಲಚಕ್ರಜಂ ಪರಿಹರೇದ್ವೇಧಂ ಕೃಷಿಪ್ರಕ್ರಮೇ || ಬೀಜಾನಾಂ
ವಪನೇ ಚರಾಹುಜನಿತಂ ವೇಧಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೇ ಚಾಲೇಚೋಪನ
ಯೇಭಿಷೇಚ ನನಿಧೌ ಯಾವನ್ಯಾಯನಂ ವರ್ಜಯೇತ್ || ೧೫ ||

ಟಿ: ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ 'ದಿಕ್‌ಶಾಲವೆಂಬ' ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ದಿಕ್‌ಶಾಲ ವಾರಗಳೂ, ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರವೂ, ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು, ಕೃಷ್ಣಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಲಚಕ್ರದಿಂದ ಉಂಟಾದ ವೇಧವೂ, ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಹುವಿನಿಂದಂಟಾದ ವೇಧವೂ ತ್ಯಾಜ್ಯವು. ದೇವಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲೂ, ಚಾಲೋಪನಯನಗಳಲ್ಲೂ, ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದಲ್ಲೂ, ದಕ್ಷಿಣಾಯನವನ್ನು ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಲಗ್ನಾಕ್ಷಗ್ರಹತಂ ತ್ಯಜೇತ್ಪರಿಣಯೇ ದಾರೇ ಚ ಚಂದ್ರೋದಯಂ ಬಾಲಸೂ್ಯಪನಯೇಷ್ಟಮೇಚ ನಮಮೇ ಚಾಲೇಂಬರೇನ್ನಾಶನೇ ||
ಆಯೇಮಾಲಿವಿಧೌನ್ಯಯೇಂಬುನಿಗೃಹೇ ಪಾಪಾಶ್ಚಲಗ್ನಾಸ್ತಗಾಃ ಪ-
ರ್ಜಾಃ ಸರ್ವವಿಧೌ ಸುರೇಡ್ಯ ಶಶಭೃತ್ಪಾಪಾಶ್ಚ ಮೃತ್ಯುಸ್ಥಿತಾಃ || ೬೩||

ಟಿ: ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನಾತ್ ಸಪ್ತ ದುದಲ್ಲಿಗ್ರಹರಿರುವಿಕೆಯನ್ನೂ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಜಂದ್ರನಿರುವಿಕೆಯನ್ನೂ, ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು. ಬಾಲಕನ ಉಪನಯನದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಮದಲ್ಲೂ, ಚಾಲದಲ್ಲಿ ನವಮದಲ್ಲೂ, ಅನ್ನಪ್ರಾಶನದಲ್ಲಿ ದಶಮದಲ್ಲೂ, ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದಲ್ಲಿ ಏಕಾದಶದಲ್ಲೂ, ಗೃಹಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವೃಯ, ಚತುರ್ಥಗಳಲ್ಲೂ, ಸ್ವಗ್ರಹತ್ವ (ಗ್ರಹರಿರುವಿಕೆ) ವನ್ನು ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು. ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಲಗ್ನ ಹಾಗೂ ಸಪ್ತಮದಲ್ಲಿ ಪಾಪಗ್ರಹರಿರುವಿಕೆಯನ್ನೂ, ಅಷ್ಟಮದಲ್ಲಿ ಗುರು, ಜಂದ್ರ, ಪಾಪಗ್ರಹರಿರುವಿಕೆಯನ್ನೂ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು.

ವಾರೇತಪ್ರಮುಖಾಗ್ರಹಾಶ್ಚ ದಿನಮಾನಾಷ್ಟಾಂಶ್ಚ ನಾಥಾಃ ಕ್ರಮಾತ್ ತದ್ವಾರಾದಿಪ ಪಂಚಮಾಧಿಪಮುಖಾ ರಾತ್ಯಷ್ಟ ಭಾಗಾಧಿಪಾಃ ||
ತಸ್ಮಿನ್ ಸೂರ್ಯಸುತಾಂಶಕಸ್ತುಗುಳಿಕಃ ಪೂರ್ವಾತ್ರಯಾದ್ರಾಂಶಕ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾವಹ್ಮ್ಯರಗೋಡುಪಾಪದಿವಸಾಶ್ಚಿದ್ರಶ್ಚ ವರ್ಜೀಗಣಃ ||

||೬||

ಟಿ: ದಿವಾ ಪರಾಣದ ಅಷ್ಟಮಾಂಶ (ದಿವಾಪ್ರಮಾಣ ೬೦ ಘಟಿ ಇರು ವಾಗ ೬೦ದೂಂದಂಶಕ್ಕೆ ೬||ಘಟಿರೀತಿಯಂತೆ) ಗಳಿಗೆ ಆಯಾಯ ವಾರಾ ಧಿಪರೇ ಆದಿವಸಗಿ ಅಧಿಪತಿಗಳಾಗುವರು. ರವಿವಾರ ಮೊದಲನೇ ೬|| ಘಟಿ ಗೆಸೂರ್ಯನೂ, ಎರಡನೇ ೬|| ಘಟಿಗೆ ಜಂದ್ರನೂ, ಹೀಗೆಯೇ ೬|| ಘಟಿಗಳಂತೆ ಕುಜಾದಿ ಗ್ರಹರಿಗೂ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ

ದರೆ ಆ ಪಾರಾಧಿಕತೆಯಿಂದ ಹನೇ ಪಾರಾಧಿಕತೆಯು ಮೊದಲನೇ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಅಧಿಕತೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ರವಿವಾರ ರಾತ್ರಿಯು ಮೊದಲನೇ ಅಷ್ಟಮಾಂಶಕ್ಕೆ ಗುರುವು ಅಧಿಕತೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಂಶಕ್ಕೆ ರನಿಯು ಅಧಿಕತೆಯಾಗುತ್ತಾನೋ ಆ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಗುಳಿಕ ಅಥವಾ ಮಾಂದಿ ಯೆನ್ನುವರು. ಹುಬ್ಬಾ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢ, ಪೂರ್ವಾಭದ್ರ, ಭರಣಿ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಅಶ್ವಿಣ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ಕೂಡ, ತನಿ, ರವಿ ವಾರಗಳೂ ಭಿನ್ನಾತಿಥಿಗಳೂ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳೂ.

ಶುಕ್ಲೇಸಾಗರ ಪನ್ನಗೇಶ ತಿಥಿಸಂಖ್ಯಾನಾಂ ತಿಥೀನಾಂ ಜತತ್ ಪೂರ್ವಾಸಾಮುಸಿತೇತುವಿಷ್ಟಿರಪರಾರ್ಧಾರ್ಧಯೋತ್ಯ ಕ್ರಮಾತ್ || ಪೂರ್ವೇತಾದ್ಯಹರಿನ್ನಖಾಂತ್ಯದಶಕೃಂತ್ಯಂತ್ಯಾದ್ಯನಾದೀಷ್ಟಿಷು ದ್ವೈಶ್ಚಾಂಭೋದಿಷಡಗ್ನಿನಾಗಶತಿಸಂಖ್ಯಾಶಾಸುಚಾನಿಷ್ಪದಾ || ೧೪ ||

ಟಿ: ವಿಷ್ಣುವಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ— ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥಿಯು ಅಪರಾರ್ಧದ ಅಧಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟಮಿಯು ಪೂರ್ವಾರ್ಧದ ೧೦ನೇ ಘಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನೇಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ, ಏಕಾದಶಿಯು ಅಪರಾರ್ಧದ ೨೦ನೇ ಘಟಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ, ಹುಣ್ಣಿಮೆಯು ಪೂರ್ವಾರ್ಧದ ಅಂತ್ಯಘಟಿಯಲ್ಲಿ ನೈರುತ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ "ವಿಷ್ಣು"ಯು ಉದಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತದಿಗೆಯು ಅಪರಾರ್ಧದ ೧೦ನೇ ಘಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಮಿಯು ಪೂರ್ವಾರ್ಧದ ೨೦ನೇಯ ಘಟಿಯಲ್ಲಿ ವಕ್ರಿದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ, ದಶಮಿಯು ಅಪರಾರ್ಧದ ಅಂತ್ಯಘಟಿಯಲ್ಲಿ ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ, ಚತುರ್ದಶಿಯು ಪೂರ್ವಾರ್ಧದ ಅಧಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ, "ವಿಷ್ಣು"ದೋಷವು ಉದಯಿಸುತ್ತದೆ.

ತ್ರಿಂಶತ್ತ್ವಂತಮುಘಾದಿತಿ ಸ್ವಗಯುಗಂ ಶೂರ್ವಾನಿಲೇಂದ್ರೇಂದುಭೇ ಭಾದ್ರೇಷ್ಟಿರ್ದಶಮಿತ್ರ ವಿಷ್ಣುವಸುಭೇ ತತ್ತ್ವಂ ದ್ವಿಬಾಧ್ಯಾಂಬುದೇ || ಹಸ್ತಾಹ್ಯುತ್ಥಿತೀಷುಚೇದ್ಯದಶನಾರ್ಣೇಧ್ಯಾಭಗಾಬ್ಧ್ಯೋರ್ಧ್ವತಿಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶದಜೇಕೃತಿಸ್ತದಪರೇ ಸ್ವೇಭ್ಯೋಬ್ಧಿನಾದ್ಯೋವಿಷಂ || ೧೫ ||

ಟಿ: ವಿಷಘಟಿಗಳು—ಕೃತ್ತಿಕೆ, ರೇವತಿ, ಮುಘಾ, ಪುನರ್ವಸು ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು

೨೦ ಘಟಿಕಾಂತರ, ವಿರಾಜಾ. ಸ್ವಾತಿ. ಜ್ಯೇಷ್ಠ, ಮೃಗಶಿರ. ಇವುಗಳು ೧೪ ಘಟಿಕಾಂತರ, ಪೂರ್ವಾಭದ್ರೆಯು ೧೬ ಘಟಿಕಾಂತರ ಅನುರಾಧಾ. ಶ್ರವಣ .ಧನಿಷ್ಠಾ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ೧೦ ಘಟಿಕಾಂತರ ಭರಣಿ ಉತ್ತರಾಭದ್ರಾ ಪೂರ್ವಾಭದ್ರಾ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ೨೪ ಘಟಿಕಾಂತರ ಹಸ್ತ ನಕ್ಷತ್ರದ ೨೧ಘಟಿಕಾಂತರ ಅಶ್ಲೇಷೆಯು ೨೨ ಘಟಿಕಾಂತರ ಅಶ್ವಿನಿಯು ೨೦ ಘಟಿಕಾಂತರ ಆರ್ದ್ರಾ ನಕ್ಷತ್ರದ ೨೧ ಘಟಿಕಾಂತರ ಉತ್ತರಾ, ಶತಭಿಷಗ್ ೧೪ ಘಟಿಕಾಂತರ, ರೋಹಿಣಿಯು ೪೦ ಘಟಿಕಾಂತರ, ಚಿಷ್ಣ ಹುಬ್ಬಾ ಚಿತ್ರಾ, ಮೂಲ. ಉತ್ತರಾಷಾಢ ಇವುಗಳ ೨೦ ಘಟಿಕಾಂತರ ೪ಘಟಿಕಾಂತರ ವಿಷಗ್ಗಳೆನ್ನಲ್ಪಡುವವು.

ಅಶ್ವಿನ್ಯಾದ್ಯನಿಲಾಂ ತಥೇಷ್ವಸಿತದಾದ್ಯಂತ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಾಂಶಕ ಪ್ರಾಂತೇಂ ಶಾರ್ಧಶರಾಂಕಸಂಖ್ಯಘಟಿಕಾ ಸ್ವಾರೇಷು ಶೂರ್ವಾದಿಷು || ಅದ್ಯಂಶಸ ಮುಖೇತುರೀಯಯಾಗಳಾಂ ಶಾಂತೇತಥಾಷ್ಟಾಷ್ಟದಿಜ್ ನಾಡ ಶ್ಲೋಷ್ಣಶಿಖಾಹ್ವಯಾಃ ಶುಭವಿಧೌ ತ್ಯಾಜ್ಯಾಃ ಕ್ರಮಾದ್ಯತ್ಯತಃ ||

||೧೦||

ಟಿ: ಉಷ್ಣರಿಸಿ-ಅಶ್ವಿನಿಯ ಆದಿಚರಣದ ಅಂತ್ಯದ ಅರ್ಧಭಾಗವು. ಭರಣಿಯು ನಾಲ್ಕನೇ ಪಾದದ ಅಂತ್ಯದ ವಿಘಟಿಕಳೂ, ಕೃತ್ತಿಕೆಯು ಏನೇಪಾದದ ಅಂತ್ಯದ ೯ಘಟಿಕಳೂ, (ರೋಹಿಣಿ ಅಶ್ವಿನಿಯಂತೆ ಮೃಗಶಿರೆಯು ಭರಣಿಯಂತೆ, ಆರ್ದ್ರೆಯು ಕೃತ್ತಿಕೆಯಂತೆ, ಪುನಃ ಪುನರ್ವಸು ಅಶ್ವಿನಿಯಂತೆ, ಚಿಷ್ಣ ಭರಣಿಯಂತೆ. ಅಶ್ಲೇಷೆ ಕೃತ್ತಿಕೆಯಂತೆ, ಮಘೆಯು ಅಶ್ವಿನಿಯಂತೆ, ಹುಬ್ಬೆಯು ಭರಣಿಯಂತೆ, ಉತ್ತರೆಯು ಕೃತ್ತಿಕೆಯಂತೆ. ಹಸ್ತವು ಅಶ್ವಿನಿ ಚಿತ್ರೆಯು ಭರಣಿಯಂತೆ, ಸ್ವಾತಿಯು ಕೃತ್ತಿಕೆಯಂತೆ.) "ಉಷ್ಣರಿಸಿ" ಯೆಂಬದೋಷಯುಕ್ತಗಳು ವಿರಾಜೆಯ ಆದಿಪಾದದ ಆದಿಯು ೮ ಘಟಿಕಳೂ ಅನುರಾಧೆಯು ೪ನೇ ಪಾದದ ಅಂತ್ಯದ ೮ ಘಟಿಕಳೂ ಜ್ಯೇಷ್ಠೆಯು ಏನೇಪಾದದ ಅಂತ್ಯದ ೧೦ ಘಟಿಕಳೂ (ಮೂಲ ವಿರಾಜೆಯಂತೆ ಪೂರ್ವಾಷಾಢ ಅನುರಾಧೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಾಷಾಢ ಜ್ಯೇಷ್ಠೆಯಂತೆ ಶ್ರವಣ, ವಿರಾಜೆಯಂತೆ. ಧನಿಷ್ಠಾ ಅನುರಾಧೆಯಂತೆ ಶತಭಿಷೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠೆಯಂತೆ, ಪೂರ್ವಾಭದ್ರೆ ವಿರಾಜೆಯಂತೆ. ಉತ್ತರಾಭದ್ರೆ, ಅನುರಾಧೆಯಂತೆ, ರೇವತಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠೆಯಂತೆ) ಉಷ್ಣರಿಸಿಗಳು.

ಚಕ್ರಾರ್ಥೇದ್ವಿಗುಣಾಯನಾಂಶಹಿತೇಭೂಯಃಸ್ಫುಟಾರೋನ್ವಿತೇ ತಿಷ್ಠಂ
ತತ್ಕಥಯಂ ತಿತೌನ್ಯುಷಯಶ್ಚಕ್ರಾರ್ಥಯೋಗಾಹ್ವಯಂ || ಝಾ-
ವನ್ಮೂಲಭವಮರ್ಕಭಾಧ್ವನತಿ ತತಾವತ್ಪತೋವಾಪರೇ ತತ್ಕಾಲಂ ಕರ-
ಣಾಸಿದ್ಧಗಣಿತೇ ನಾನ್ಯೇ ವಿನಿಸ್ತಿತ್ವತೇ || ೧೧೧ ||

ಟಿ: ಚಕ್ರಾರ್ಥಯೋಗ ಆರು ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಖಂಡ ಗಂಧಸಲ್ಲಟ್ಟ ಅಯ-
ನಾಂಶವನ್ನು ಕಳೆದುಳಿದಿದ್ದರಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸೂಯಸ್ಫುಟವನ್ನು ಸಹ
ಕಳೆದುಳಿದದ್ದು ಯಾವ ತಾಳೆಯು ಬರುತ್ತದೋ ಅವಕ್ಕೆ ಚಕ್ರಾರ್ಥಯೋ
ಗವೆನ್ನುವರು. ಕೆಲವರು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸೂರ್ಯನಕ್ಷತ್ರ (ಮಹಾನಕ್ಷತ್ರ)ದಿಂದ
ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರವು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟನೇದಾಗುತ್ತದೋ ಆ ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ
ಪುನಃ ಅಷ್ಟನೇ ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ "ಚಕ್ರಾರ್ಥ"ಯೋಗವೆನ್ನುವರು. ಕೆಲವರು
ಆ ಪಾತ ಸಂಜ್ಞಿತವಾದ ಚಕ್ರಾರ್ಥಯೋಗದ ಪ್ರವೇಶ ನಿರ್ಗಮಗಳನ್ನು
ತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತಾದಿ ಗಣಿತದಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಸೂರ್ಯಾದ್ಯೈಃ ಖಚರೈಃ ಸಹೈಕಭವನೇ ನಕ್ಷತ್ರಮೇಕಂವಿಶನ್
ಇಂದಾಃ ಸಂಗ್ರಹಸಂಜ್ಞಿತೋ ಭವತಿ ಸತ್ಯಾಚ್ಯೋತ್ರದೋಷೋ
ಮಹಾನ್ || ಚಂದ್ರಾಬ್ಧಾವಸಿತೌ ಚ ಪಂಚದಿವಸಾಃ ಸಪ್ತಾರ್ಕ
ಸಂವತ್ಸರ ಪ್ರಾಂತೇಚಾಥಮುಖೇ ತಯೋಸ್ತ್ರಿನಿಸಾ ವರ್ಷಾ ವಿಧೌ
ಚಾಖಿಲೇ || ೧೧೨ ||

ಟಿ: ಒಂದು ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನು ಇತರ ಸೂರ್ಯಾ
ದಿ ಗ್ರಹರಿಂದ ಯುಕ್ತನಾದರೆ ಸಂಗ್ರಹವೆಂಬ ಮಹಾದೋಷವುಂಟಾಗುವ
ದು. ಸಮಸ್ತ ರುಭಿಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ಸಂವತ್ಸರದ ಅಂತ್ಯ (ಫಾಲ್ಗುಣ
ಮಾಸದ) ದಲ್ಲಿ ೫ ದಿವಸಗಳನ್ನು ಸೌರ ಸಂವತ್ಸರದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ (ಮೀನ
ಮಾಸ) ೭ ದಿವಸಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ಚಂದ್ರ ಸೌರ
ಸಂವತ್ಸರಗಳ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ೫ ದಿವಸಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು.

ಕರ್ತುರ್ದನ್ಮಮುಖಂಚ ತಾರನವಕಂ ಸ್ಯಾಜ್ಜನ್ಮ ಸಂಪದ್ವಿಪತ್ಕ್ಷೇಮಃ
ಪ್ರತ್ಯರಸಾಧಗಾವಸಿವಧೋ ಮೈತ್ರಂ ಪರಂಚ || ಇತ್ಯೇವಂ ಪುನರಸ್ಯ
ದೃಕ್ಷ್ಯ ನವಕಂ ಚಾನ್ಯಂ ಚ ತಸ್ಮಿನ್ನಿಪತ್ ತ್ಯಾಜ್ಯಂಪ್ರತ್ಯರಭಂವಧೋ
ಷ್ಮಮಗೃಹಾರ್ಕ್ಷಾಣಿತ್ರಯೋವಿಂಶಭಂ || ೧೧೩ ||

ಟಿ: ಯಜಮಾನನ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರದಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಜನ್ಮಸಂಪತ್ ವಿಪತ್‌ಕ್ಷೇಮ ಪ್ರತ್ಯರ, ಸಾಧಕ, ವಧ ಮೈತ್ರ, ಪರಮಮೈತ್ರ ಹೀಗೆ ೯ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಜ್ಞೆಗಳು ಪುನಃ ೧೦ನೇ ನಕ್ಷತ್ರವು ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರವೆನಿಸುವದು. ೧೧ನೇದು ಸಂಪತ್. ಹೀಗೆ ೧೧ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ನಂತರ ೧೨ನೇ ನಕ್ಷತ್ರವು ಜನ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಮೂರೂ ಪರ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವದು. ಜನ್ಮಾದಿ ನವಕದಲ್ಲಿ ವಿಪತ್ ಪ್ರತ್ಯರ, ವಧ, ಜನ್ಮರಾಶಿಯಿಂದ ಅಷ್ಟಮರಾಶಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ೨೨ನೇ ನಕ್ಷತ್ರವು ಸಹ ತ್ಯಾಜ್ಯವು.

ಶುಕ್ಲೋಸ್ತೇರವಿಜಃಸುತೇರವಿರಹಿವಾಂತ್ಯೇಬುಧಃಖೇಗುರುಗಲ್ಲಿವಾ-
ಪ್ಪಕ್ಷತಯೋಗುರೌ ಧರಣಿಜಃ ಸ್ಯುತ್ಸದ್ಗುಹಂನೃತ್ಯದಂ || ಚಿತ್ರಾ
ಶೂರ್ಪ ನೃಷಾಂಬು ವಿಷ್ಣುನರುಣಾಹಿರ್ಬುಧ್ವದಸ್ರಾಂತಕಾ ಜೇಶಾ
ದಿತ್ಯುಡನಃ ಸನಾರ್ಧನೃತಿದಾಮೇಷಾದಿ ಮಾಸ್ಯಯಾರ್ತಾಃ || ೧೧೪||

ಟಿ: ಯಾವ ರಾಶಿಯು ಸಪ್ತಮದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರನೂ, ಪಂಚಮದಲ್ಲಿ ಶನಿಗಳೂ-
ದ್ವಾದಶದಲ್ಲಿ ರವಿಯಾಗಲೀ, ರಾಮವಾಗಲೀ, ದಶಮದಲ್ಲಿ ಬುಧನೂ,
ಅಪ್ರಮ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುವಾಗಲೀ ಚಂದ್ರನಾಗಲೀ ಸಪ್ತಮದಲ್ಲಿ ಕುಜನೂ
ಇರುವರೋ ಆ ರಾಶಿಯು ಮರಣವನ್ನಂಟುಮಾಡುವದು. ಮೇವ
ಮಾಸದ ಚಿತ್ರಾನಕ್ಷತ್ರವು, ವೃಷಭಮಾಸದ ವಿರಾಜೆಯು. ಮಿಥುನಮಾಸದ
ಜ್ಯೇಷ್ಠೆಯೂ, ಕರ್ಕಟಮಾಸದ ಪುರಾಷಾಠಾ ನಕ್ಷತ್ರವೂ, ಸಿಂಹ ಮಾಸದ
ಶ್ರವಣವೂ, ಕನ್ಯಾಮಾಸದ ರತಭಿಷೆಯೂ, ತುಲಾಮಾಸದ ಉತ್ತರಾಭಿಧ್ರ
ಯೂ, ಮೃಗಶಿರಮಾಸದ ಅಶ್ವಿನಿಯೂ, ಧನುರ್ಮಾಸದ ಭರಣಿಯೂ,
ಮಕರಮಾಸದ ರೋಹಿಣಿಯೂ, ಕುಂಭಮಾಸದ ಆರ್ದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರವು,
ಮೀನಮಾಸದ ಪುನರ್ವಸು ನಕ್ಷತ್ರವೂ ಸಹ ವರ್ಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ (೬ತಿಂಗಳಿಗೂ
ಳಗೆ) ಮರಣ ಕೊಡುವಂಥವುಗಳು.

ಚಂದ್ರಾದಿ ಸ್ಫುಟಿಖೇಟಿ ಸೂರ್ಯವಿನರೋತ್ಥಾಂತಾಯಾದೋನುಧಿ-
ಕಾಃ ಸೂರ್ಯಾತ್ಯಸ್ತಿಸವಿತ್ತ ರಾದ್ರನನತಿಭೃಶೈಸ್ತದಾಸೋದಯಾಃ ||
ಜ್ಞೇಯಾಸ್ತದ್ಗಣಿತೇನವಾತ್ಯಭ್ಯಗುಜಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವಯೇಸ್ತೇಗುರೋಃ ಪೂ-
ರ್ವಂ ಸಪ್ತದಿನಾನಿಚೋರ್ಧ್ವಮಾಮಯಾತ್ಪಂಚಾಪ್ಯಹಾನಿತ್ಯಜೀತೇ ||

ಟಿ: ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರ ಸ್ಪೃಟದ ಅಂತರವು ೧೨೦ ಅಂಶದೊಳಗಾದರೆ ಚಂದ್ರ ಸ್ತವನಿಸುವದು. ೧೨೦ ಅಂಶಮಿಕ್ಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ಉದಯವೆನಿಸುವದು. ಇದರಂತೆ ಸೂರ್ಯಕುಜರ ಅಂತರವು ೧೨೦ ಅಂಶದಲ್ಲೂ, ಸೂರ್ಯಶುಕ್ರರಲ್ಲಿ ೯ ಅಂಶದಲ್ಲೂ, ಸೂರ್ಯಶನಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೫ ಅಂಶದಲ್ಲೂ ಅಸ್ತೋದಯವೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಅಸ್ತೋದಯಗಳಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರನ ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಅಸ್ತಗಳಲ್ಲೂ ಗುರುವಿನ ಪಶ್ಚಾತ್ ಅಸ್ತದಲ್ಲೂ ಅಸ್ತಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಏಳುದಿನಗಳನ್ನೂ ಉದಯಕ್ಕಿಂತ ಮುಂದೆ ಐದು ದಿನಗಳನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಮಧ್ಯೇ ಸಂಕ್ರಮಯೋರ್ದಿನೇಶಶಶಿನೋರ್ಯೋಗದ್ವಯಂ ಸ್ಯಾತ್ಪದಾ
ತ್ಯಾಜ್ಯಃ ಸೋಧಿಕಮಾಸ ಏವ ಸಿತಪಕ್ಷೈಕಾದಶೀ ಪೂರ್ವಕಾಃ ||
ಅಷಾಢಸ್ಯ ಚ ಕಾರ್ತಿಕಸ್ಯ ವಿಶದೇ ಪಕ್ಷೇ ತಥಾ ದ್ವಾದಶೀ ತಿಥ್ಯಂತಾಃ
ಶಯನಾ ಹ್ವಯಾಃ ಶುಭಹರಾ ಮಾಸಾಶ್ಚತುಃ ಸಂಖ್ಯಕಾಃ || ||೧೬||

ಟಿ: ಎರಡು ಸಂಕ್ರಾಂತಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಮಾವಾಸಿಗಳಾದರಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಪ್ರತಿಪದಾದಿ ದರ್ಶಂತಮಾಸಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಮಾಸವೆನ್ನುವರು. (ಅಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಸ) ಇದು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಸವು. ಅಷಾಢ ಶುಕ್ಲೈಕಾದಶಿಯಿಂದ ಕಾರ್ತಿಕಶುಕ್ಲ ೧೨ರವರೆಗಾಗುವ ಛಿಂತಿಗಳಿಗೆ ಶಯನ ಮಾಸಗಳೆನ್ನುವರು. ಇವು ಮಂಗಳ ವಿಫಾತಕಗಳು.

ವಿಶ್ವೇಂದೂ ಭಗಪಾಷ್ಟಭೇಷಿಪ್ರಹರೀಬುಧ್ವ್ಯುರ್ಮೇಚಾಭಿಜಿತ್ ರೋ
ಹಿಣ್ಯಾಯ ಮಮೈತ್ರಭೇಶತಭಿಷಕ್ ಸ್ವಾತ್ಯಾ ಚ ಮೂಲಾದಿತಿ ||
ಪ್ರತ್ಯೇಕಂತು ಹಿನಾಂಶು ಭೇಟಿಸಹಿತಾ ಸ್ಯಾತುಂಯಧಾಚೇತ್ತದಾ
ತತ್ತಾರಂ ನಿಯಮಾತ್ಯ ಚೇತ್ಪರಿಣಯೇವೇ ಧಾಚ್ಛಲಾಕಾಹ್ವಯಂ || ||೧೭||

ಟಿ|| ಶಲಾಕಯೋಗ-ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ ಮೃಗಶಿರಗಳೂ ಉತ್ತರಾ ರೇವತಿಗಳೂ ಮಘಾಶ್ವಿಣಗಳೂ, ಉತ್ತರಾಫಲ್ಗುಣ-ಹಸ್ತಗಳೂ, ಅಭಿಜಿತ್-ರೋಹಿಣಿಗಳೂ, ಭರಣಿ-ಅನುರಾಧಾನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಶತಭಿಷೆ ನಕ್ಷತ್ರಿಗಳು ಮೂಲ-ಪುನರ್ವಸುಗಳು ಇವುಗಳ ಯುಗ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನೂ ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಹರಾದರೂ ಇರುವಲ್ಲಿ ಅದು ವೇಧ

ವಾಗುವದರಿಂದ ಈ “ಶಲಾಕಾ” ಎಂಬ ದೋಷವನ್ನು ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಅರ್ಧಕ್ಷಾಣಿಕರಾ ಬೃಜಾರ್ಯಮುರಜಿತ್ ಸ್ವಾತೋಗ್ನಿವಿ ಶ್ವಪ್ರಸೂ
ಭಾದ್ರೇಂದ್ರಾಗ್ನಿ ಭಗಾಸ್ತಥಾರ್ಯಮುಪಯೋ ಬುಧ್ವಾರ್ಯ ವಿತ್ರಾಂ-
ತಕಾಃ || ದಸ್ರಾಂತೋರಗಶಕ್ರನೈರುತ ಮಖಾ ವರಾಃ ಪಭೇಟಾಶ್ಚ
ಚೇತ್ ತದ್ವರಾ ಗತತಾರಕಾಶ್ಚ ವಿಸೃಜೇದ್ಗೇಹಾದಿಕಾರಂಭಣೇ ||೧೮||

ಟೀ: ಗೃಹಾರಂಭಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಜ್ಯಗಳಾದ ವೇಧನಕ್ಷತ್ರಗಳು ವ್ಯಗಿರಿ,
ಚಿತ್ರಾ, ಧನಿಷ್ಠಗಳು(೧) ಆರ್ಧಾ. ಶತಭಿಷೆ, ರೋಹಿಣಿ, ಹಸ್ತ, ಶ್ರವಣ
ಸ್ವಾತಿಗಳು, (೨) ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಪುನರ್ವಸು, ಪೂರ್ವಾಭದ್ರ,
ವಿಶಾಖಾ, ಉತ್ತರಗಳು (೩) ಹುಬ್ಬ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢ, ಉತ್ತರಾಭದ್ರ,
ತಿಷ್ಠ, ಅನುರಾಧಾ, ಭರಣಿಗಳು (೪) ಅಶ್ವಿನಿ, ರೇವತಿ, ಆಶ್ಲೇಷಾ,
ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ಮೂಲಾ, ಮಘಾ. ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು (೫) ಹೀಗೆ ೫ ವರ್ಗಗಳು
ಯಾವದಾದರೊಂದು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹರಿದ್ದರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಮತ್ತು
ದಗ್ಧ ಜ್ವಾಲಾದಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗೃಹಾರಂಭಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಭಾಸ್ವನ್ನಂದಕಂಜೈಶ್ಚಮುಕ್ತಭವನಂ ದಗ್ಧಂತದಾರೂಢಭಂ ವಿಜ್ಞೇ
ಯಂಜ್ವಲಿತಂಯಿಯಾಸಿತಗೃಹಂ ಧೂಮಾಯಮಾನಾಹ್ವಯಂ ||
ಪ್ರಜಾಪತ್ಯಮುಘಾರ್ಯಮಾಗ್ನಿದಿನಕೃನ್ನೋಲೇಷುಭಾಘೋತೇ ಜ್ವಾ
ಲಾಚಾಷ್ಟಿನಗಾಬ್ಧಿತತ್ಪವನುಭಂ ವರ್ಜ್ಯಂ ಗೃಹಾದಿಕುಜಾತ್ ||೧೯||

ಟೀ: ರವಿ, ಶನಿ, ಅಂಗಾರಕರಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟರಾಶಿ (ಇವರಿರುವ ರಾಶಿಯ
ಓಂದಿನ ರಾಶಿ)ಗೆ ದಗ್ಧ ರಾಶಿಯೆಂದೂ ಅದೇ ಗ್ರಹರಿರುವರಾಶಿಗೆ ಜ್ವಲಿತ
ರಾಶಿಯೆಂದೂ, ಮುಂದೆ ಹೋಗಿರುವ ರಾಶಿಗೆ ಧೂಮಾಯಮಾನ
ರಾಶಿಯೆಂದೂ ಅನ್ನುವರು. ಕುಜನು. ರೋಹಿಣಿ, ಮಘಾ, ಹುಬ್ಬ,
ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಮೂಲ ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿದ್ದರೆ ಜ್ವಾಲಾ ಎಂಬ ಯೋಗ ಉಂಟಾ
ಗುವದು. ಮತ್ತು ಅಂಗಾರಕನಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ೧೬-೨-೪-೨೪-೧೪ನೇ
ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಜ್ವಾಲಾನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಗೃಹಾರಂಭಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿ-
ಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಯಾತ್ರಾಯಾನಯಮಸೋಮಯೋಶ್ವದಿವಸೇಪ್ರಾಚೀಂವ್ರಜೇನ್ನೇಂ
ದ್ರಭೇ ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಪದೇಗುರೋರಪಿದಿನೇಯಾಯಾನನ್ಯಯಾನವ್ಯಾಂ
ದಿಶಂರೋಹಿಣ್ಯಾಮಸಿವಾಸರೇರ್ಕಸಿತಯೋರ್ನಾಶಾವಿಶೇದ್ವಾರುಣೇಂ
ವಾ ರೇಚಂದ್ರಜಭಾಮಯೋಶ್ವಭಗಭೇಯಾಯಾದ್ಧಿಶಂನೋತ್ತರಾಂ

॥೨೦॥

ಟಿ: ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕನಿವಿಧಿಯೋಗ-ಶನಿ ಚಂದ್ರ-ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರ
ವಿದ್ಯಾಗ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಗುರುವಾರ ಪೂರ್ವಾಭದ್ರಾ ನಕ್ಷತ್ರ ಯೋಗದ
ಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿಗೂ. ರ. ಶುಕ್ರವಾರ ದಿವಸ ರೋಹಿಣಿ ಇರುವಾಗ ಪಶ್ಚಿಮ
ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಬುಧ ಕುಜವಾರ ಉತ್ತರಾನಕ್ಷತ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೂ
ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಬೇಕು.

ಅರ್ಯಾಕ್ರಾಂತಗತಗತಾಗತಾನ್ಯನಡುಹಾಂ ನಾಶಾಯಭಾನ್ಯಗ್ರತೋವ್ಯ
ಧ್ಯೈಭೃತಿತಯಂತತಕ್ಕೃಷ್ಣಿದ್ನಾತಾಯ ಶೂಲತ್ರಯೇ ॥ ತಾರಾಣಾಂ
ನವಕಂತದಂತರಗತೇ ಸ್ಯಾತಂತ್ರಿಯೈವಂಚಕೇ ಯಶ್ಚಾನೃತಿತಯಂ
ತದತ್ರಶುಭದಂಚಕ್ರೇಸ್ಸೃತಂಲಾಂಗಲೇ ॥

॥೨೧॥

ಟಿ: ಹಲಚಕ್ರ- ಈ ಲಾಂಗಲವೆಂಬ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರವ
ಹಿಂದಿನ, ಸೂರ್ಯನಿರುವ ಸೂರ್ಯನಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರವಮುಂದಿನ ಈ ಮೂರು
ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ನಾಲೆ ಮಾಡುವದು. ಈ ಮೂರರ ಮುಂದಿನ
ಮೂರು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು. ಮುಂದೆ ಶೂಲತ್ರಯದಲ್ಲಿ
ರುವ ಒಂಬತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಕೃಷಿ ಮಾಡುವವನನ್ನು ನಾಲೆಮಾಡುವಂಥಾ
ದ್ದು. ಈ ಶೂಲತ್ರಯಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಐದು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಸಂಪತ್ತಿ
ಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಅವರಿಷ್ಟ ಮೂರು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಶುಭಾರವು. ಸೂರ್ಯನು
ಬಿಟ್ಟ ನಕ್ಷತ್ರ ಹಿಂದಿರುವ ಸೂರ್ಯನು ಅಶುಭ ಪುನಃ ಸೂರ್ಯನು ಶುಭ ಪುನಃ ೨
ಅಶುಭ ಪುನಃ ೩ ಶುಭ ಮುಂದೆ ೪ ಅಶುಭ ಪುನಃ ೫ ಶುಭ ೬ಅಶುಭ
ಪುನಃ ೭ಶುಭ ಪುನಃ ೮ ಅಶುಭ ಪುನಃ ೯ ಶುಭ ಇವು ಕೃಷಿಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ
ಶುಭಾಶುಭ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು.

ಭುಕ್ತಂತಾರಚತುಷ್ಟಯಂ ಚ ಘನೇನಾಪೂರ್ವಂತದಾರೂಢಭಂ ಪಶ್ಚಾ-
ದ್ಭೋಗ್ಯಭಸಪ್ತಕಂಚಪರತೋಷ್ಠಾರೂಢನಕ್ಷತ್ರತಃ ॥ಯತ್ತಾರಂಕೃತಿ-

ಭಾನುಷೋಡಶಮಿತಂತದ್ವೀಜ ವಾಪೇತ್ಯಜೇತ್ ಇತ್ಯೇವಂಕಥಿತಃ
ಕ್ರಮಾದಿಹಮಹಾದೋಷಾಃಕ್ರಿಯಾನಾಶನಾಃ || ೨೨||

ಟೀ: ಬೀಜಬಿತ್ತುವ ಫಣಚಕ್ರವು ಬೀಜಬಿತ್ತುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ-ರಾಹು ಇರುವ
ನಕ್ಷತ್ರದ ಹಿಂದಿನ ೪ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ರಾಹು ಇರುವ ನಕ್ಷತ್ರವೂ, ರಾಹು
ಇರುವ ನಕ್ಷತ್ರದ ಮುಂದಿನ ೭ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ, ರಾಹು ಇರುವ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ
೨೦ನೇ, ೧೨ನೇ, ೧೬ನೇ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು. ಹೀಗೆ ಈ ಅಧ್ಯಾಯ
ದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಾಶಕಗಳಾದ ಮಹಾದೋಷಗಳು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

|| ಇತಿ ದೋಷಾಧ್ಯಾಯಃ ||



ಗುಣಾಧ್ಯಾಯಃ

ಸ್ವರ್ಕ್ಷಸೋಚ್ಚಗತೋಗುರುವಪುಷಿವಾತತ್ಕೇಂದ್ರಗೋವಾತಥಃ ಶು
ಕ್ರೋವಾಶಶಿಜೋಪಿ ವಾಹಿಮರುಚೇಃ ಕೇಂದ್ರರ್ಕ್ಷಗೋವಾಗುರುಃ||
ಲಗ್ನಾತ್ಕೇಂದ್ರಭವತ್ರಿಕೋಣನಿಲಯೇ ಷ್ವಾತ್ಮಾಂತ ಗುರ್ವಂಶಗಪ್ತಂ
ದ್ರೋವಾಬಲವಾನ್ ಸುಕೃತ್ಯ ತನುಗೋವಾರೇಷ ದೋಷಾನ್ವರೇತ್
||೧||

ಟೀ: ಸ್ವರ್ಕ್ಷತ್ರ ಉಚ್ಚರಾಶಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗುರು ಶುಕ್ರ.ಬುಧರು ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ
ಯಾಗಲೀ ಲಗ್ನಾತ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಇದ್ದರೆ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರನಾದ
ಗುರುವು ಚಂದ್ರನಿರುವರಾಶಿಯಿಂದ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಾಗಲೀ ಇದ್ದರೆ ಸ್ವನವಾಂಶ
ಅಥವಾ ಗುರುನವಾಂಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷಬಲಯುಕ್ತವಾದ ಅಥವಾ ಶುಭ
ಕ್ರಿಯಾಯುಕ್ತನಾದ ಚಂದ್ರನುತಾತ್ಮ್ಯತೆಲಗ್ನದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಏಕಾದಶ
ತ್ರಿಕೋಣಗಳಲ್ಲಿವರೆ ಸಮಸ್ತದೋಷಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವನು.

ಶಿಷ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಭಾಷಿತಂ ಶುಭತನುಃ ಸದ್ವರ್ಗತಾಚೋದಯೇದೃಷ್ಟಿಃ.
ಸದ್ವಿಹಗಸ್ಯ ಚಂದ್ರಭವಯೋ ವೃದ್ಧಿರ್ಮಿಮಿತ್ತಂಶುಭಂ || ಪಾಪಾಃ

ಶತ್ರುತ್ವತೀಯಾಯೋರಪಿಶುಭಾಃ ಕೇಂದ್ರೇ ತ್ರಿಕೋನೇ ಗ್ರಹಾಃ
ಸರ್ವೇಚ್ಚಾಯಗತಾಃ ಶುಭಾಃ ಶುಭವಿಧಾ ವೇತೇನುಹಂತೋ-
ಗುಣಾಃ || ೨||

ಟಿ: ಶಿಷ್ಯರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವಾಕ್ಯ (ಇದು ಒಳ್ಳೆ ಮುಷೂರ್ತವೆಂದು
ಹೇಳುವಿಕೆ) ಶುಭಗ್ರಹಕ್ಷೇತ್ರವು ಶುಭಗ್ರಹರಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಲಗ್ನವು,
ಲಗ್ನವು ಶುಭಗ್ರಹರ ಪದ್ಧತ್ಯುಕ್ತವಾಗಿರುವಿಕೆಯು, ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಶುಭ
ಗ್ರಹ ದೃಷ್ಟಿ ಇರುವಿಕೆಯು, ಚಂದ್ರನೇಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಕ್ಷರ ಪರಮ
ಘಟೀದೃಷ್ಟಿ, ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಏರುವಿಕೆ (ಭೂತ)ಯು ಶುಭಶಕುನವೂ
ಪಾಪಗ್ರಹಗಳು, ತೃತೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭಗ್ರಹಗಳು, ಕೇಂದ್ರತ್ರಿಕೋನ
ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಎಲ್ಲಾಗ್ರಹಗಳು ಏಕಾದಶದಲ್ಲಿ ಇರುವಿಕೆಯು ಇವುಗಳೆ-
ಲ್ಲಾ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭವನ್ನಂಟುಮಾಡುವ ಮಹಾಗುಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ನಾಥಾಂತ್ಯಜಲೋತ್ತರಾಶ್ವ ಜನನೀ ವಸ್ತುಂಬು ನಾಥಾನಿಲಾಃ
ಮಿತ್ರಾಂತ್ಯಾಂತಕ ಭಾನಿವಿಶ್ವ ಶಶಭೃತ್ ಬ್ರಹ್ಮಾನುರಾಧಾಭಗಾಃ ||
ಮಿತ್ರಾದಿತ್ಯನಿಲಾಶ್ವಿನೀಯಗುರವೋ ಭಾಗ್ಯಕ್ರಯಾಂತ್ಯಾಶ್ವಿನೀ ಮೂ
ಲಾಧಾತ್ರ ನಿಲತ್ರಯಾಗ್ನಿನರಾಣಾಃ ಸಿದ್ಧಾ ಇನಂದೇದಿನಾತ್ || ೨||

ಟಿ: ಸಿದ್ಧಯೋಗಗಳು- ರವಿವಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣ, ರೇವತಿ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢ,
ಉತ್ತರಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಉತ್ತರಾಭದ್ರಗಳು. ಸೋಮವಾರದಲ್ಲಿ
ಪುನರ್ವಸು, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಶತಭಿಷೆ, ಸ್ವಾತಿಗಳೂ, ಕುಜವಾರದಲ್ಲಿ ಅನುರಾಧಾ,
ರೇವತಿ, ಭರಣಿಗಳೂ, ಬುಧವಾರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಮೃಗಶಿರಾ,
ರೋಹಿಣಿ, ಅನುರಾಧಾ, ಉತ್ತರಗಳೂ, ಗುರುವಾರದಲ್ಲಿ ಅನುರಾಧಾ,
ಪುನರ್ವಸು, ಸ್ವಾತಿ ಅಶ್ವಿನಿ, ತಿಷ್ಠಗಳೂ, ಶುಕ್ರವಾರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾ
ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತಾ, ರೇವತಿ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಮೂಲಗಳು ಶನಿವಾರದಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣಿ,
ಸ್ವಾತಿ, ವಿರಾಡಾ, ಅನುರಾಧಾ, ಕೃತ್ತಿಕೆ, ಶತಭಿಷೆಗಳು, ಹೀಗೆ ಉಕ್ತವಾದ
ಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಯೋಗವಾದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ "ಸಿದ್ಧಯೋಗ"ಗಳೆನ್ನು
ವರು. ಅಂದರೆ ಸಿದ್ಧಿಕರಯೋಗಗಳಾಗುವವು.

ಮೂಲಾರ್ಯೋಷ್ಣಕರಾಃ ಶಶಿಶ್ರವಣಭೇಬಾಧ್ಯಾಶ್ವಿನಿಶಿಕ್ಷೀತ್ತರಾ

ರೋಹಿಣ್ಯಃ ಶರಸಪ್ತಮೀ ತಿಥಿಯುತಾ ವಿಶ್ವಾನರಾಧಾಗ್ನಯಃ || ತೋ-
ಯಾಂತ್ಯಾದಿತಯಃ ಸವಿಶ್ವತಥೋನಂದಾಬ್ಧಿ ಭಾಗ್ಯಾನಿಲಾ ಭದ್ರಾ
ನಸ್ವಜನಾಯನೋ ರವಿನಿದಾದ್ಯೇಗಾಃ ಸುಧಾಖ್ಯಃ ಸ್ತುತಾಃ ||
||೪||

ಟಿ: ಸುಧಾ ಎಂಬ ಯೋಗವು-ರವಿವಾರದಲ್ಲಿ ಮೂಲಾ, ತಿಷ್ಠ, ಹಸ್ತ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ಸೋಮವಾರದಲ್ಲಿ ಮೃಗಶಿರ, ಶ್ರವಣಗಳೂ, ಕುಂಜವಾರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಷ್ಠ, ಆಶ್ವಿನಿ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಉತ್ತರಾಷ್ಠ, ಉತ್ತರಾ ರೋಹಿಣಿಗಳೂ ಬುಧವಾರದಲ್ಲಿ ಪಂಚಮೀ, ಸಪ್ತಮೀ ಬಂದಾಗ ಉತ್ತರಾಷಾಢ ಅನುರಾಧಾ, ಕೃತ್ತಿಕೆಗಳೂ, ಗುರುವಾರದಲ್ಲಿ ತ್ರಯೋದಶಿ ತಿಥಿ ಬಂದಾಗ ಪೂರ್ವಾಷಾಢ, ರೇವತಿ, ಪುನರ್ವಸು, ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ಶುಕ್ರವಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಡ್ಯ, ಪಟ್ಟಿ, ಏಕಾದಶಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಶತಭಿಷೆ, ಉತ್ತರ, ಸ್ವಾತಿಗಳೂ ಶನಿವಾರದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯಾ, ಸಪ್ತಮಿ, ಅಥವಾ ದ್ವಾದಶಿ ಬಂದಾಗ ಧನಿಷ್ಠಾ, ರೋಹಿಣಿ, ಸ್ವಾತಿಗಳೂ ಇವುಗಳ ಯೋಗದಲ್ಲಿ "ಸುಧಾ" ಎಂಬ ಯೋಗವಾಗುವದು

ಪಂಚಪ್ರಿಂಶದಮೇಶಭೀಷಿಪೃಜನನ್ಯಂತ್ಯಾಗ್ನಿಭೇದ್ವಿಘ್ನಭಂ ಚಿತ್ರದ್ವಾ-
ರ್ಯಮ ಮೂಲನಿಶ್ವಗುರುಭೇದ್ವಿಘ್ನಾಕೃತಿಃ ಸರ್ವಭೇ || ಪಟ್ಟಂಚಾ-
ಶದಿನೇ ಪ್ರಿನಿಘ್ನತಯಸ್ತತ್ಪದ್ವಯಂಬುಧ್ಯನಾಃ ಕಾಲಕ್ಷೇಪಿಧೃತಿ-
ದ್ವಯಂ ಮೃಗಶಿರಸ್ವಾತೀವಿಶಾಖೇಂದ್ರ ಭೇ ||
||೫||

ಭಾ: ಗ್ಯಾಬ್ದೋಃ ಪ್ರಕೃತಿದ್ವಯಂ ಕೃತಿಯುಗಂ ಭಾದ್ರೇಶನಿಷ್ಕಾ-
ಶ್ರವೋ ಮೃತ್ರೇತ್ಯಪ್ಪಯುಗಂ ವಿಧೇರುಡುನಿಷ್ಕಾಂತದ್ವಯಂಚೋ-
ದಿತಂ | ಏತೇಭ್ಯಃ ಪರತೋಮೃತಾಬ್ಯುಘಾತಿಕಾ ನಾಡ್ಯಕೃತಕ್ರಮ-
ಮಾಯೋಗಾಃ ಸಿದ್ಧ ಸುಧಾಹ್ವಯಾನಿಷಚಿಕಿತ್ಸಾದಾಶುಭೇ
ಚೋತ್ತಮಾಃ ||೬||

ಟಿ: ಆದರ್ಶನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ೫೫ ಘಟಿಗಳು ಮಘಾ, ಪುನರ್ವಸು, ರೇವತಿ, ಕೃತ್ತಿಕಾ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ೫೫ ಘಟಿಗಳು ಚಿತ್ರಾ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಮೃಗಶಿರ, ಮೂಲಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ತಿಷ್ಠಗಳಲ್ಲಿ ೪೪ ಘಟಿಗಳು, ಆಶ್ಲೇಷಾ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ೫೬ ಘಟಿಗಳು ದ್ವನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ೪೫ ಘಟಿಗಳು, ಉತ್ತರಾಷ್ಠ, ಪೂರ್ವಾ

ಪಾಠಾ, ಭರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ೪೦ ಘಟಿಗಳು, ಮೃಗಶಿರ ಸ್ಥಾತಿ, ವಿಷಾಖಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ೩೦ ಘಟಿಗಳು, ಉತ್ತರಾ, ಶತಭಿಷಗಲ್ಲಿ ೪೦ ಘಟಿಗಳು, ಪೂರ್ವಾಭದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ೪೦ ಘಟಿಗಳು, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಶ್ರವಣ, ಅನುರಾಧಗಳಲ್ಲಿ ೩೪ ಘಟಿಗಳು, ರೋಹಿಣಿ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ೫೨ ಘಟಿಗಳು ಈ ಹೇಳಿದ ನಕ್ಷತ್ರಘಟಿಗಳ ಮುಂದೆ ೪ ಘಟಿಗಳು ಅಮೃತಘಟಿಗಳನ್ನೆ-
ಲ್ಲಡುವವು. ಈ ಅಮೃತ ಘಟಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಸಿದ್ಧಸುಧಾ ಎಂಬ ಯೋಗಗಳೂ ವಿಪಚಿತ್ತೆ ವಿವಾಹ ಉಪನಯನಾದಿ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಶುಭಫಲಕೊಡುವಂತವುಗಳು.

ಸೋಚಕ್ಷುಷಂಶ ಸುಹೃತ್ತಿಕೋಣಭವನೇ ಸ್ಥಾನಾಖ್ಯವಿಂದೋಪಿತೇ
ಸಕ್ಷೇರ್ಕಸ್ಯಚ ಸೌನ್ಯವತ್ಯನಿ ಕುಜಾದೀನಾಂ ಚ ವಕ್ರೋಪಿವಾ ||
ಜೇಷ್ಠಾಖ್ಯಂ ಶುಭದೃಗ್ಯುತಸ್ಯ ಚ ದೃಗಾಖ್ಯಂ ಸ್ಯಾದ್ವಿವೋರ್ಕೋ
ಶನೋ ಜೀವಾನಾಂ ಸಮಯಾಹ್ವಯಂ ನಿಶಿತದನ್ಯೇಷಾಂ ಚ
ಚಾಂದ್ರೇಃ ಸದಾ || ೧೨ ||

ಟಿ: ಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನಾದಿಬಲಗಳು-ಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ತಂತಮ್ಮ ಉಚ್ಚರಾಶಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವರಾಶಿ ತಂತಮ್ಮ ಸಮಾಂಶ ತಂತಮ್ಮ ಮಿತ್ರಗ್ರಹ ತಮ್ಮಮೂಲ ತ್ರಿಕೋಣರಾಶಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿರುವಿಕೆಗೆ ಸ್ಥಾನಬಲವೆನ್ನುವರು ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಉತ್ತರಾಯಣ ಕುಜಾದಿಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ವಕ್ರಚಾರ ಯದ್ರವಯ ಚಂದ್ರ ಸಮಾಗಮ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಜೇಷ್ಠಾಖ್ಯಗಳೆ-
ನ್ನೆಲ್ಲಡುವವು. ಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಶುಭದೃಷ್ಟಿಯಿರುವಿಕೆಗೆ ದೃಗುಲವೆನ್ನುವರು. ರವಿ, ಶುಕ್ರ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಬುಧನಿಗೆ ಹಗಲಾರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಬಲವಿರುವವು.

ಪ್ರಾಗಾದ್ಯೇಷಾಚ ಲಗ್ನಖಾಸ್ತಸುಖಭೇಷ್ವಾರ್ಯೇಂದುಜಾಭಾಸ್ಕರ
ಕ್ಷೋಣೀಜಾರವಿಜಃ ಸುಧಾಂಶುಭೃಗುಜಾ ದಿಗ್ವೀರ್ಯವಂತಃ ಕ್ರಮಾ-
ತ್ || ಮಂದಾರೇಂದುಜ ಜೀವಭಾರ್ಗವ ವಿಧುಬ್ರಹ್ಮಾ ನಿಸರ್ಗಾ
ತ್ಪ್ರಗಾ ವೀರ್ಯಾಢ್ಯಾಃ ಕ್ರಮವೃದ್ಧಿ ತಸ್ತಿಸ್ತಹಬಲಾ ನೈವಂ ವಿಚಿಂ
ತ್ಯಾ ನಿಷಟ್ || ೧೪ ||

ಟಿ: ಪೂರ್ವಾದಿ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಗುರು. ಬುಧರೂ ದಶಮದಲ್ಲಿ ರವಿ ಹೊಜರೂ. ಸಪ್ತಮದಲ್ಲಿ ಶನಿಯೂ, ಚತುರ್ಮದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ, ಶುಕ್ರರೂ ದಿಗ್ಬಲವುಳ್ಳವರಾಗುವರು. ಶನಿಗೆ ೨ ಕುಜನಿಗೆ ೨ ಬುಧನಿಗೆ ೨ ಗುರುವಿಗೆ ೨ ಶುಕ್ರನಿಗೆ ೨ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ೨ ರವಿಗಿಂ ಒಗೆ ಸಪ್ತಮಾಂಶ ವೃದ್ಧಿಯ ಕ್ರಮದಿಂದ "ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬಲ"ವಿರುವದು. ಒಗೆ ಪಕ್ಷಲ ಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದು.

ರಾಶ್ಯಾದೇಶ್ವನವಾಂಶ ಕೋತಿಬಲವಾನ್ ಸ್ಯಾತ್ಕಾಲಹೋರಾಶತೋ ವೀರ್ಯಾಢ್ಯಾ ಯಾ ತದಪ್ಪ ಏನ ಬಲವಾನ್ ರಾಶಿಃ ಪತೀದ್ಯೇಂದು ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ || ಪಂಚಾಂಗೇಷು ಬಲಾಢ್ಯಮುಪ್ಯೇಡು ಬಲೀಖೇಟೇಷು ಚಂ- ದ್ರೋಪ್ಯತಸ್ತಾರಾ ಚಂದ್ರಬಲಂ ಪ್ರಧಾನಮುದಿತಂ ಕರ್ತುಮೂಹೂ ತಸ್ಯ ಚ || ೧೯ ||

ಟಿ: ರಾಶ್ಯಾದಿಗಳ ಬಲ ತಾರತಮ್ಯರಾಶಿ (ಕ್ಷೇತ್ರ) ಹೋರಾ, ಪ್ರೇಕ್ಷಾಣ ನವಾಂಶಕ, ದ್ವಾದಶಾಂಶಕ, ತ್ರಿಶಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ನವಾಂಶವೇ ಬಲಿಷ್ಠವು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಾಲಹೋರೆಯು ಬಲಿಷ್ಠವು. ಲಗ್ನಾದಿಗಳು ತಂತಮ್ಮ ರಾಶ್ಯ ಧಿಪತಿಗಳು. ಹಾಗೂ ಗುರು. ಬುಧರಿಂದ ಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ದೃಷ್ಟಿಗಳಾದ ದರೇನ ಬಲಿಷ್ಠಗಳಾಗುವವು. ಪಂಚಾಂಗ (ತಿಥಿ, ಪಾರ, ನಕ್ಷತ್ರ ಯೋಗ, ಕರಣ)ಗಳಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರವೇ ಬಲಿಷ್ಠವಾದದ್ದು. ಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಚಂದ್ರನೇ ಬಲಿಷ್ಠನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಜಮಾನನಿಗೂ, ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೂ ತಾರಾಬಲ, ಚಂದ್ರಬಲಗಳೇ ಪ್ರಧಾನವೆನ್ನಲ್ಪಡುವದು.

ಲಗ್ನೇಶಃ ಶತಭೃತ್ತದಾಶ್ರಯ ಗೃಹಾಧೀಶೋ ಯದಾವೀತ್ರಯೋ ವೀರ್ಯಾಢ್ಯಾಃ ಶುಭಖೇಟ ದೃಷ್ಟಿಸಹಿತಾ ಲಗ್ನಂ ಚ ವೀರ್ಯಾನ್ವಿತಂ || ಸ್ವರ್ಣಸೋಚ್ಛ ಸುಹೃತ್ತಿಕೋಣಗೃಹಗಾಃ ಖೇಟಾಶ್ಚ ಹೋ ರಾಸತಾಂ ಕಾಲಃಸ್ಯಾತ್ಸತದಾ ಗುಣಾಧಿಕ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಃ ಗುಣಾಃ || ೨೦ ||

ಟಿ: ಗುಣಾಧಿಕ ಕಾಲವು -ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಲಗ್ನಾಧಿಪತಿಯೂ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಚಂದ್ರನೂ, ಆ ಚಂದ್ರನಿರುವ ರಾಶ್ಯಧಿಪತಿಯೂ, ಒಗೆ ಈ ಮೂರೂ

ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ, ಯತಿ, ದೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ಬಲವುಳ್ಳವರಾಗುತ್ತಾರೋ ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಲಗ್ನವೂ ಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿರುತ್ತದೋ ಮತ್ತು ಗ್ರಹರೂಪ ಹ ಉಚ್ಚ, ಸ್ವರಾಶಿ, ಮಿತ್ರ, ತ್ರಿಕೋಣ, ರಾಶಿಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೋ ಮತ್ತು ಶುಭಗ್ರಹರ ಕಾಲಹೋರೆಯಿರುತ್ತದೋ ಆ ಕಾಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುಣವುಳ್ಳದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗುಣಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವು.



ಅಥ ಸಂಸ್ಕಾರಾಧ್ಯಾಯಃ

ಗರ್ಭಧಾನ ಮುಖೇಷು ಕರ್ಮಸು ಮಹಾದೋಷಾಂ ಸೃಜೇತ್
ಸದ್ಗುಣಾನ್ ಗೃಹ್ಣೀಯಾಚ್ಛುಭತಾರಕಾದಿಗುಣಸಾಮಾನ್ಯತಃ ಸ್ಯಾ
ಚ್ಛುಭಃ || ಯಃ ಸ್ಯಾತ್ತತ್ರವಿಶೇಷ ಏವ ಪುರತಃ ಸಪ್ರೋಚ್ಯ ತೇಛ
ಸ್ತ್ರಿಯಾಃ ಗರ್ಭಧಾನವಿಧಿಃ ಪರೇಹನಿರಜಃ ಸ್ನಾನಾರ್ವಿಧೇಯಃ ಶುಭಃ ||

||೧||

ಟಿ: ಗರ್ಭಧಾನ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಮಹಾದೋಷಗಳನ್ನು ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು. ಏಳೇ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ತ್ಯಾಗಗಳಿಲ್ಲದೇ ಹೋದ ನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶುಭಗಳೇ ಆಗಿ ಆಯಾಯ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲ ವಿಶಿಷ್ಟ ನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳು ಮುಂದೆ ಹೇಳಲ್ಪಡುವವು. ಇನ್ನು ಗರ್ಭಧಾನಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರುತೂದ್ರಮದಿಂದ ಏನೇ ದಿವಸವು ಶುಭವು. ಪೂರ್ವಾದಿ ವಿಶೇಷ ನಿಷಿದ್ಧದಿವಸವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನೇ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಮುಹೂರ್ತ ನೋಡಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಯೋಷ್ಠಯಾಜನನರ್ಪತೋಕ್ತನುಪಚಯ ಸ್ಥಾನೇಹಿ ಮಾಂಶಾಯುತೇ ದೃಷ್ಟೇವಾ ವನಿಜೇನ ಗರ್ಭಫಲದಂ ಜಾತಂ ರಜೋನಾನ್ಯತಾ ||

ಚಂದ್ರೇಚೋಪಚಯಾರ್ಕ್ಷಗೇ ಗುರುದೃಶಾ ಯುಕ್ತೇ ನಿಷೇಕಂ
ಪುನಾನ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಪುಣ್ಯದಿನಂ ವಿನಾನಿಶಿಮಘಾ ಶೂರೋಜ್ಞತೇ
ಸದ್ಗತೇ || ೨೨||

ಟಿ: ಗರ್ಭಾಧಾನಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮುಹೂರ್ತವು-ಸ್ತ್ರೀಯ ಜನ್ಮಕಾಲಿಕ ಚಂದ್ರ
ರಾಶಿಯ ಧಸೆಯಿಂದ ೩-೬-೧೦-೧೧ ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗಿಂತ ಹೊರತಾದ
ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಚಂದ್ರನ ಕುಜನಿಂದ ಯುತನಾಗಲೀ ದೃಷ್ಟನಾಗಲೀ
ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ರಜಸ್ಸು ಗರ್ಭವನ್ನಂಟುಮಾಡುವಂಥದ್ದು
ಅಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಗರ್ಭಫಲ ಕೊಡಲಾರದು. ಪುರುಷನು ಸ್ತ್ರೀಯ
ಜನ್ಮರಾಶಿಯ ದಶೆಯಿಂದ ಚಂದ್ರನು ೩-೬-೧೦-೧೧ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವಾಗ
ಗುರುದೃಷ್ಟಿ ಇರುವಾಗ ಪುಣ್ಯ ದಿನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಘಾ, ವಿಶಾಖೆ,
ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಳ್ಳೇ ನಕ್ಷತ್ರ ಗಣದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಾಧಾನ
ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಕುರ್ಯಾತ್ಪುಂಸವನಾಖ್ಯಕರ್ಮವಿದಿತೇ ಗರ್ಭೇತ್ಯತೀಯೇ ಸ್ತ್ರೀಯಾಃ
ಮಾಸೇ ಸದ್ವಿನಸೇ ಹರೀಂದುದಿನಕ್ಕತ್ಪುಷ್ಕೇಷ್ಟರಿಕ್ತಾತಿಥೌ || ಕನ್ಯಾ
ಕರ್ಮಿಯಮೋನಿತೇ ಶುಭಗ್ರಹೇ ಪುನ್ಯಮಭೇವಾವಿದೌ ವೀರ್ಯಾ
ಢ್ಯೇಚ ಶುಭಗ್ರಹೇ ತನುಗತೇ ಶುದ್ಧೇ ಗೃಹೈರಷ್ಟಮೇ || ೨೩||

ಟಿ: ಗರ್ಭವತಿಯಾದದ್ದು ತಿಳಿದಮೇಲೆ ೩ನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭವಾರಗಳಲ್ಲಿ
ರಿಕ್ತಾರಹಿತಗಳಾದ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣ, ಮೃಗಶಿರ, ಹಸ್ತ, ತಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರ
ಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಾ, ಕರ್ಕಟಕ, ಮಿಥುನ, ರಹಿತಗಳಾದ ಶುಭ ಗ್ರಹರ ರಾಶಿ
ಯಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಪುರುಷರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನು
ಬಲಿಷ್ಠನಾಗಿರುವಾಗ ಶುಭ ಗ್ರಹರು ಲಗ್ನದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಲಗ್ನಾದಷ್ಟಮವು
ಗ್ರಹರಹಿತವಾಗಿರುವಾಗ "ಪುಂಸವನ"ವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನಂ ಸ್ತ್ರೀಯಾವಿತನುಯಾನಾಸೇ ಚತುರ್ಥೇಮಂ-
ರುತ್ ಚಿತ್ರಾನ್ವಿತನಸುದ್ವಯಾಶ್ವಿರಹಿತೇ ಸೌಮ್ಯೇಗಣೇಸದಿನೇ ||
ಪುಷ್ಕೈವಿಷ್ಣುಭಲಿಂವಿಧಾತ್ರಿಹರಿಭೇ ಗರ್ಭಸ್ಯಮಾಸೇಷ್ಟಮೇ ಕು-
ರ್ಯಾತ್ತತ್ಪುಣಮಾತ್ಮ ಜೋದಯದಿನೇ ತಸ್ಯೈವ ಜಾತಕ್ರಿಯಾಂ ||
೨೪||

ಟಿ: ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಗರ್ಭದಿಂದ ಏನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಿ. ಚೆತ್ತಾ, ಅನುರಾಧಾ, ಧನಿಷ್ಠಾ. ಶತಭಿಷೆ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಇವುಗಳಿಂದ ಹೊರತಾದ ಶುಭ ನಕ್ಷತ್ರ ಗಣದಲ್ಲಿ "ಸೀಮಂತ"ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಗರ್ಭದ ಪುಟ್ಟ ಗೋಸ್ಮರ ಎಂಟನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆದಿನದಲ್ಲಿ ರೋಷಿಣಿ, ಶ್ರವಣ, ನಕ್ಷತ್ರ ಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಲಿಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಶಿಶುವು ಜನನವಾದ ಕೂಡಲೇ ಅದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಶಿಶುವಿನ ಜಾತಕವು ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಜಾತಸ್ಯೈವತಿಶೋಃ ಪ್ರಸೂತಿದಿವಸಾನ್ನಾನಾಹನಿದ್ವಾದಶೇಕುರ್ಯಾ ದ್ವಾನೈದಿನೇ ಪಿಸದ್ಗಣಯಾತೇ ಹೀನೇಽಷ್ಟಮೇಚಗ್ರಹೈಃ || ಮಿತ್ರೋ ಚೈಕ್ಷುಗತಗ್ರಹೇಣಸಹಿತೇ ದೃಷ್ಟೇಽಪಿವಾಂಶೇ ಕೃತಂ ಪ್ರಖ್ಯಾತಂ ಜಗತೀಹನಾಮವಿಕಲಂ ಸ್ಯಾದನ್ಯಥಾಸ್ಥೇನತತ್ || ||೫||

ಟಿ: ಹುಟ್ಟಿದ ಶಿಶುವಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿವಸದಿಂದ ೧೦ನೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿಯೇ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಸಂಭವಿಸದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಶುಭಗಣ ನಕ್ಷತ್ರ ಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಮರುದ್ರಿಯಿರುವಾಗ ಮಿತ್ರಗ್ರಹ, ಉಚ್ಚಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಹರಿಂದ ಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ದೃಷ್ಟವಾದ ಸಮಂತದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಆ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ "ನಾಮ"ವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾದಲ್ಲಿ "ನಾಮ"ವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಯಂನಿಷ್ಕೃಮಣಂ ಗೃಹಚ್ಯುಭದಿನೇ ಮಾಸೇಚತುರ್ಥೇತಥಾ ಸಪ್ತಮಾಸಿರುಷೋಜ್ಞತೇಶುಭಗಣೇ ಕ್ಷೀರಾಶನಂಪ್ರಾಶಯೇತ್ || ವೇಧ್ಯಂನಾಮದಿನೇಽಪಿವಾಶ್ರತಿಯುಗಂ ಮಾಸೇಷ್ಟಮೇ ವಾತಿಶೋಃ ತತ್ರಾದ್ರ್ಯಮುಕರಾವ್ವಿತೇಶುಭಗಣಃ ಶಸ್ತಪ್ತನಿಂದೂದಯಃ || ||೬||

ಟಿ: ಶಿಶು ಜನನವಾದ ಏನೇತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ "ಉಪ ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ" ವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಹಾಗೆಯೇ ೬ನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನ ಲಗ್ನರಹಿತವಾದ ಶುಭ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ "ಕ್ಷೀರಾನ್ನಪ್ರಾಶನ" ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ನಾಮಕರಣ ದಿನವಲ್ಲಾಗಲೀ ೮ನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ "ಕರ್ಣ ವೇದನ" (ಕಿವಿಚುಚ್ಚುವದು)ವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಕರ್ಣವೇದನದಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತನಕ್ಷತ್ರ ವುಕರಲಗ್ನಗಳಿಂದ ಸಹಿತವಾದ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರರಹಿತವಾದ ಶುಭಗಣವು ಪ್ರಶಸ್ತವಾದದ್ದು.

ಸ್ವಾಂತೃಪ್ತ ಸಹಜಾಯಗೌ ಜಲಖಗೌ ಧೀಧರ್ಮ ಗೌವಾಶುಭೌ
ಯೋಗಾಃಕುಂಡಲದಾಸ್ತನೋರ್ಯದಿವ್ಯತೌಶುದ್ಧೇಶುಭಾವೇಧನೇ॥
ವರ್ಷೇವಾ ವಿಷಮೇ ಶಿಶೋನ್ಯುಗಯುತೇ ಚಾಪೋಜ್ಜಿತೇ ಸದ್ಗುಣೇ
ಚೌಲಂ ಮೈತ್ರಭಸರ್ವನಂದರಹಿತೇ ಕುರ್ಯಾಚ್ಛುಭೇವಾಸರೇ ॥೭॥
ಟೀ:- ಎರಡು ಶುಭಗ್ರಹಗಳು ಲಗ್ನದಿಂದ ದ್ವಿತೀಯ ವ್ಯಯಗಳಲ್ಲಿರಂ-
ತ್ತಿದ್ದರೆ ತೃತೀಯ - ಏಕಾದಶಗಳಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥ - ದಶಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಮ
ನವಮಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಇರುವದಾದರೆ ಅಷ್ಟಮ ಶುದ್ಧವಾಗಿರುವಾಗ
ಯಜ್ಞಕುಂಡಲಪ್ರದಗಳಾದ ಯೋಗಗಳು ಕರ್ಣವೇಧನದಲ್ಲಿ ಶುಭಪ್ರದ-
ಗಳು ವಿಷಮ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶುಭವಾರದಲ್ಲಿ ಮಹರ ಲಗ್ನಸಹಿತವಾದ ಧನು
ರ್ಲಗ್ನರಹಿತವಾದ ಅನುರಾಧಾ ನಕ್ಷತ್ರ ಪರ್ವತಿಧಿ. ನಂದತಿಧಿ. ರಹಿತವಾದ
ಶುಭಗುಣದಲ್ಲಿ ಶಿಶುವಿಗೆ ಜೌಳವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಕನ್ಯಾಮಾಸಿ ನಿಜೋಚ್ಚಗೇ ವಿಧುಜನೌ ಹಸ್ತೇಜ್ಜವಾರೇ ಶೇಖೇ ವಾರ್ಕ
ದಿನೇ ಚ ವಿಶ್ವಮಾನಿ ರಿಕ್ತಾಭಿವಿಹೀನೇ ತಿಥೌ ॥ ಅತ್ಯಾಜ್ಞೇ ಭಗಣೇ
ಸ್ಥಿರಾಂತ್ಯ ರಹಿತೇ ರಾಶಿಶಿಶೋಪಂಚಮೇ ವರ್ಷೇಚಾಕ್ಷರಮಾರಭೇ
ತನಿಮಿಗೇ ಚಾಯುಷ್ಯ ವಾಷೇನುತೌ ॥ ॥೮॥

ಟೀ:- ಕನ್ಯಾ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬುಧನು ಉಚ್ಚನಾಗಿರುವಾಗ ಹಸ್ತನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ
ಬುಧನ ರ ಶುಭವಾರ ಅಥವಾ ರವಿವಾರದಲ್ಲಿ ತ್ರಯೋದಶೀ ಸಪ್ತಮಿ
ಲಕ್ಷಾ ತಿಥಿಗಳಿಂದ ರಹಿತವಾದ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಶುಭನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರರಾಶಿ
ಮೀನರಾಶಿ ರಹಿತವಾದ ಶುಭರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಮದ ಶುದ್ಧವಾಗಿರುವಾಗ
ಪಂಚದಾಪು ಪಾಪಗ್ರವದಿಂದ ರಹಿತವಾಗಿರುವಾಗ ಶಿಶುವಿನವನೇ ವರ್ಷ
ದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಾರಂಭ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಗರ್ಭಾದ್ವಾಷ್ಪಮ ವತ್ಸರೇರ್ಕ ಶಶಿವಿಜ್ಞಕ್ರಿಯಾವಾರೇಶ್ಯಜ
ಶ್ರೋಣಾಯೋಂದುಕರತ್ರಯಾಭಿ ವಸುಮಾತ್ರಂತೋತ್ತರಮೈ-
ತ್ರಭೇ ॥ ವೇದಾಂಗೋನತಿಥೌ ಶುಭಗ್ರಹಗ್ರಹೇಚಾರ್ಯಾಝಿಭೇಸದ್ಯು-
ತೇ ವೀರಾಧ್ಯೇ ಭೃಗುಜೇಗುರಾವಸಿಶೋಃ ಕುರಾಝಿದ್ವಿಜನ್ಮ-
ಕ್ರಿಯಾಂ ॥೯॥

ಟಿ: ಶಿಶುವಿನ ಗರ್ಭದಿಂದ ಅಥವಾ ಜನ್ಮದಿಂದ ಲಿಂಗ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರವಿ, ಚಂದ್ರ, ಬುಧ, ಗುರು, ಶುಕ್ರವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಿನಿ, ರೋಹಿಣಿ, ಶ್ರವಣ್ ತಿಷ್ಠ, ಮೃಗಶಿರ, ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತಾ, ಸ್ವಾತಿ, ಶತಭಿಷ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಪುನರ್ವಸು ರೇವತಿ. ಉತ್ತಾ, ಉತ್ತಾಷಾಢ, ಉತ್ತಾಭಾದ್ರಾ, ಅನುರಾಧಾ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥಿ ಪಕ್ಷಿರೂಪಿತವಾದ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಶುಭಗ್ರಹರಾಶಿಯ ಲಗ್ನವು ಶುಭಗ್ರಹಯುಕ್ತಗಳಾದ ಸಿಂಹ, ಮಕರ, ಕುಂಭಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಶುಕ್ರನಾಗಲಿ ಗುರುವಾಗಲಿ ಬಲಿಷ್ಠನಾಗಿರುವಾಗ ಶಿಶುವಿಗೆ ಉಪನಯನವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಇಂದೋರ್ವಿತ್ತಗತೈ ಸ್ತಥಾವ್ಯಯಗತೈರ್ವಿತ್ತಾಂತ್ಯಗೈಃ ಪಂಚಭಿರೌ-
ಮಾದ್ಯೈಃ ಸುನಘಾನಘಾಧುರಧುರಾ ಸಂಜ್ಞಾಃ ಸುಯೋಗಾ ಗ್ರಹೈಃ
ತಸ್ಯಾಸ್ತಕ್ಷತವಿತ್ತಮೃತ್ಯುಗೃಹಗೈರ್ಜ್ಞೇಯೋಧಿಯೋಗಃ ಶುಭೈಃ
ಕೇಂದ್ರೇಮಂತ್ರಿಣೀಕೇಸರೀಹತುಭದಾ ಯೋಗಾ ವಿಶೇಷಾ ಇಮೇ ||
||೧೦||

ಟಿ: ಚಂದ್ರನಿರುವ ರಾಶಿಯಿಂದ ದ್ವಿತೀಯದಲ್ಲಿ ಕುಜಾದಿ ಪಂಚಗ್ರಹರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಗ್ರಹವಿದ್ದರೆ ಸುನಘಾ ಎಂಬ ಯೋಗವು ಆದೇ ಗ್ರಹರು ವ್ಯಯದಲ್ಲಿದ್ದರೆ "ಅನಘಾ" ಎಂಬ ಯೋಗವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆ ಗ್ರಹವಿದ್ದರೆ "ಧುರಾಧುರಾ" ಎಂಬ ಯೋಗವೂ ಉಂಟಾಗುವದು. ಚಂದ್ರನಿಂದ ಸಪ್ತಮ, ಪಷ್ಠ, ದ್ವಿತೀಯ ಅಷ್ಟಮಗಳಲ್ಲಿ ಬುಧಗುರು, ಶುಕ್ರರು ಇದ್ದರೆ "ಅಧಿಯೋಗ"ವೆಂಬ ಯೋಗವಾಗುವದು. ಚಂದ್ರನಿಂದ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಗುರುವಿದ್ದರೆ "ಕೇಸರಿ" ಎಂಬ ಯೋಗವಾಗುವದು. ಉಪನಯನದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಗಗಳು ವಿಶೇಷ ಶುಭಪ್ರದಗಳಾಗುವವು.

ನೇದೋಪಕ್ರಣೇಽಹಿಧಾತ್ಯವಸಪೋಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಣವಾಜ್ಯಾತಿಷೇಃ ಶಾಸ್ತ್ರೇ
ವ್ಯಾಕರಣೇಽಜಮೈತ್ರಹರಯೋ ನೈದ್ಯೇಽರ್ಕಮಿತ್ರಾಶ್ವಿನಃ || ಗಾಂಧ
ನೇಽದಿತಿಮೂರುತೌಚಗಣಿತೇ ವಸ್ತುಂತ್ಯನಿತ್ರೇಶ್ವರಾಃ || ಯೋಗೇ-

ಚಾಚ್ಛಿ ರಹಿತ್ವಕಾವ್ಯನಿವಹೇ ಚಾರ್ಯಪ್ರಶಸ್ತೋಹರಃ || ||೧೧||

ಟಿ ವೇದಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವೇಷಾ, ರೋಹಿಣಿ, ಧನಿಷ್ಠಗಳು ಜೋತಿಸಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣಿ, ಶತಲಿಪಿಗಳೂ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣಿ, ಅನುರಾಧಾ, ಶ್ರವಣಗಳೂ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತ, ಅನುರಾಧಾ, ಅಶ್ವಿನಿಗಳೂ ಗಂಧರ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸು, ಸ್ವಾತಿಗಳೂ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಧನಿಷ್ಠಾ, ರೇವತಿ, ಅನುರಾಧಾ, ಆದ್ರ್ವಗಳೂ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಶತಭಿಷಯೂ, ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವೇಷಾನಕ್ಷತ್ರವೂ, ಚೋರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣವೂ, ಪ್ರಶಸ್ತವಾದದ್ದು.

ವಿದ್ಯಾಯಾಂಗಜವಾಜಿನೋನ್ಯಗತಿರೋಽಪ್ಪಿನ್ಯಾತದಾರೋಹಣೇ
ರೋಹಿಣ್ಯಾತ್ರರಭಾನ್ಯಜೇ ಶವಸವೋಽಭ್ಯಾಸೇಧನಾಃಶಸ್ತ್ರಯೋಃ ||
ಶಿಷ್ಟೇವಸ್ವಜನಾತ್ಯಮಿತ್ರತಶಿನಃ ಶಾಸ್ತ್ರೇಪ್ರಶಸ್ತಾಃಸ್ಮೃತಾಃ ವಿದ್ಯಾ-
ಸ್ವಪ್ಯಖಲಾಸ್ವಿನಾತ್ಪಿಗುರವಃ ಸದ್ವಾರಕಿಠ್ಯನಿಶಿತಾಃ || ||೧೨||

ಟಿ: ಆನೆ ಮತ್ತು ಕುದುರೆಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೃಗಶಿರ, ಅಶ್ವಿನಿಗಳೂ ಅವುಗಳ ವಿರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣಿ, ಉತ್ತಾ, ಉತ್ತಾಪಾಢ ಉತ್ತಾಭದ್ರೆಗಳೂ, ಧನುರಸ್ತುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣಿ, ಆದ್ರ್ವ, ಧನಿಷ್ಠಗಳೂ ಉಳಿದ ನ್ಯಾಯ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಧನಿಷ್ಠಾ, ರೋಹಿಣಿ, ಪುನರ್ವಸು, ಅನುರಾಧಾ, ಮೃಗಶಿರಗಳೂ ಸಮಸ್ತ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಸ್ತ, ಅಶ್ವಿನಿ, ತಿಷ್ಠಗಳೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಶುಭವಾರ ತಿಥಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಗಳಾಗುವವು.

ಗೃಹ್ಯೋಕ್ತಃ ಸಮಯೋವ್ರತಾದಿಷುಶುಭಃ ಸ್ಯಾದ್ವರ್ಣನೋಥೋ
ತ್ತರಾ ಪುಷ್ಯಾಂಶ್ಯಜಹರೀಂದುವನಾತ್ಯದಿನಕೃಚ್ಚಿತ್ರಾಃಸಮಾವರ್ತನೇ ||
ಶಸ್ತ್ರಾಃಸತ್ತಥಯೋ ಹಯಾಂಗನ್ಯಗರಾಜೋನಾಃ ಗೃಹಾವಾಸರಾಃ
ಸೌಮ್ಯಾಶ್ವಾತ್ರ ನಿಷೇಚನಾದಿಸಮಯೋಪ್ಯೇವಂಕ್ರಮಾದ್ಧರ್ಶಿತಃ ||
||೧೩||

ಟಿ: ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯ ಹೋತೃಶಂಕ್ರಿಯ ಮೊದಲಾದ ವ್ರತಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮುಹೂರ್ತವು ಶ್ರೇಷ್ಠವು. ಸಮಾ-

ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ ಉತ್ತರಾಭದ್ರೆಗಳು, ತಿಷ್ಠ, ರೇವತಿ, ರೋಹಿಣಿ, ಶ್ರವಣ, ಮೃಗಶಿರ, ಪುನರ್ವಸು ಹಸ್ತ ಚಿತ್ತಾ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಮತ್ತು ಧನು ಸಿಂಹಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಉಪನಯ-ನೋಕ್ತ ರಾಶಿಗಳು ಶುಭವಾರಗಳು ಪ್ರಶಸ್ತಗಳಾಗುವವು. ಹೀಗೆ ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಾದಾನಾದಿ ಮಂಹೂರ್ತಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.



|| ಅಥ ವಿನಾಹಾಧ್ಯಾಯಃ ||

ತ್ಯಾರಾಯೋನಿಗೃಹೇಶ ರಾಶಿ ದಿನಮಾಹೇಂದ್ರಾಹ್ವಯಾನುತ್ತಮಾನ್ ವಶ್ಯಸ್ತೃಷ್ಠಾಕ್ಷಗಣಾಂಶ್ವರಜ್ಜಗೃಹವೇದಕ್ಷಾತ್ಯಯಾಭ್ಯಾಂಯುತಾನ್ ಯೋಗಾನ್ ಸ್ತ್ರೀವಲಯೋರ್ವಿಚಾರ್ಯಾಽಪಿ ವಿಭಾನ್ಮನುಷ್ಯತೋವಾ-ಸುಧೀಃ ತಪ್ತಶ್ಚಕ್ಷುರ್ಬಲಾಚ್ಛಭಾಶುಭಮಪಿಜ್ಞಾತ್ವ ವಿವಾಹಂ ವದೇತ್ ||

||೧||

ಟಿ: ದೈವಜ್ಞನು ವಘೂವರರ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರ ಅಥವಾ ನಾಚನಕ್ಷತ್ರದ ಮೇಲಿಂದ ಯೋನಿ ಗೃಹೇಶ ರಾಶಿ ದಿನ ಮಾಹೇಂದ್ರ ರಜ್ಜು ಗೃಹವೇಧ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ ವಶ್ಯ ಸ್ತ್ರೀದೀರ್ಘ ಗಣ ಹೀಗೆ ದರಕೂಟಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಲಗ್ನಕುಂಡಲಿಯ ಗ್ರಹಬಲದಿಂದಲೂ ಶುಭಾ ಶುಭಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ವಿವಾಹವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು.

ಮೂರ್ಮಿನೂರ್ಮಿಸುಖಂ ಪ್ರಜಾಸುತಗೃಹೇ ಪತ್ಯುಃಸುಖಂ ಸಪ್ತಮೇ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ಸಕಲಂ ಸ್ತ್ರೀಯಾನಿಧನಭೇಟಿಂತ್ಯಂಗ್ರಹಾಣಾಂ ಬಲಾತ್ || ಸ್ವಸ್ತ ಸಾಮಿಯುತೇಷು ವಾ ಶುಭಯುತೇ ಷ್ವೇತೇಷು ತತ್ಸ್ಯ ಚ್ಛ ಭಂ ನೇಷ್ಠಂಷಾಪಯುತೇ ಕ್ಷಿತೇಷು ಚಫಲಂ ಮಿಶ್ರೇಷು ಮಿಶ್ರಂ-ಭವೇತ್ ||

||೨||

ಟಿ: ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಶರೀರಸಂಖ್ಯವನ್ನು, ಪಂಚವಂದಲ್ಲಿ ಸಂತತಿಸಂಖ್ಯವನ್ನು, ಸಪ್ತವಾದಲ್ಲಿ ಪತಿಸಂಖ್ಯವನ್ನೂ, ಅಷ್ಟಮಾಸಾದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸಕಲಸಾಧಾಗ್ನಿ ವನ್ನೂ, ಗ್ರಹಬಲವನ್ನನೋಡಿ ಅಲೋಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಹೇಳಿದ ಲಗ್ನಾದಿಸ್ಥಾನಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಅಧಿಪತಿಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಶುಭಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಯಂತ್ರಗಳಾದರೆ ದೇಹಾದಿಸಂಖ್ಯವಾಗುವದು. ಪಾಪಗ್ರಹ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಅಶುಭವಾಗುವದು. ಮಿಶ್ರವಾದಲ್ಲಿ ಫಲವೂ ಮಿಶ್ರವಾಗುವದು.

ಲಗ್ನಾಸ್ತಾಷ್ಟಮ ಸಪ್ತಗೇಹಿ ಮಕರೇ ಪಾಪೈಯಾತೇ ವೇಕ್ಷಿತೇ ದಂಪತ್ಯೋರ್ನಿಧನಂ ವದೇತ್ತುಹಿನಗೌ ಲಗ್ನೇಚ ಧಾಮೇಸ್ತಗೇ ||
ರಾಹೌನಾರ ವಿಜೇನ್ಯಥಾ ಶುಭಫಲಂಬ್ಯಯಾನಿಮಿತ್ರೈಃ ಶುಭೈಃ ಸದ್ವಾರ್ತಾ ಗಮನೇ ಕ್ಷಣೈರಪಿಶುಭಂ ಸೂತ್ಯೈಶಿಶೋರ್ದರ್ಶನಂ ||
||೩||

ಟಿ: ಲಗ್ನದಿಂದ ಸಪ್ತಮ, ಅಷ್ಟಮ, ಷಷ್ಠಗಳಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರನು ಪಾಪಿ ಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಯಂತ್ರ ಅಥವಾ ದೃಷ್ಟನಾಗಿದ್ದರೆ ಚಂದ್ರನು ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನದಲ್ಲಿದ್ದು ಕುಜ, ರಾಹು, ಅಥವಾ ಶನಿಯಾಗಲಿ ಸಪ್ತಮದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಮರಣವನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಶುಭಫಲವಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ಸತ್ತೂರುಪರ ವಾರ್ತೆಯು. ಆಗಮನ, ದರ್ಶನ ಇತ್ಯಾದಿ ಶುಭನಿಮಿತ್ತಗಳಿಂದಲೂ ಶುಭವನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು. ಶಿರಂದರ್ಶನವು ಪ್ರಸೂತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಶುಭಕರವು.

ಕೃಷ್ಣೇ ಪಾಪನಿರೀಕ್ಷಿತೋಯಂಗೃಕ್ಷಗೋವಾಶಶೀ ಲಗ್ನಾದಷ್ಟಮ ಗೋರಿನೀಚಗೃಹಗಃ ಪಾಪೋಽಪಿ ಪಾಪೇಕ್ಷಿತಃ || ಸಪ್ತಮಾಪಿ ವಿಲಂಬ ಕೃತ್ತರಿಣಯೇ ವಾಜ್ಞೋನಥಾ ಯೋಗಕೃತ್ ಸದ್ವಿಷ್ಣುಸುತಾಸ್ತು. ಕರ್ಮ ನವಮಸ್ಥಾನೇಷು ವಾ ಚಂದ್ರನಾ ||
||೪||

ಟಿ: ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಪಗ್ರಹರಿಂದ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನದಿಂದ ಅಷ್ಟಮದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಸಮರಾಶಿಯಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರನೂ ಶತ್ರು ನೀಚ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಾಪಗ್ರಹರಿಂದ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟ ಲಗ್ನದಿಂದ ಅಷ್ಟಮ ದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಷಷ್ಠದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಪಗ್ರಹನೂ, ವಿವಾಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ

ವಿಲಂಬ ಮಾಡತಕ್ಕವನು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿರುವ ಚಂದ್ರನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಪಾಪಗೃಹವಾಗಲೀ ಯೋಗಕಾರಿಯಾಗುವನು, ತೃತೀಯ, ಪಂಚಮ, ಸಪ್ತಮ, ನವಮ, ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರಗ್ರಹರಿಂದ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟ ಚಂದ್ರನಾದರೂ ಯೋಗಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ಯುಃ ಪಂಚಸ್ವರಯೋಗತೋವಕಹಡೈರಗ್ನ್ಯಾದಿತಃರಾ ಮುಟಾಭ್ಯಾಂ ಯುಕ್ತೈಃ ಪರತೈರ್ನಯುಗ್ಯಬಜಶೈಃ ಸೈತ್ಯದಿನ್ಯೈತ್ಯಾದಿಕಃ || ನನ್ವ-
ದ್ಯಾಗಸರ್ವಾಯುಕ್ತದಚಲೈರೇಕಂ ಚತುರ್ಭಿಃ ಕ್ರಮಾತ್ ಏಕೇ-
ನೈವ ಚತುರ್ಥತಃಪ್ರಮುಖತಂ ನಾಮರ್ಕ್ಯಮಾದ್ಯೈಸ್ವರಾತ್ ||

[೨೫]

ಟಿ: ಅವಕಹಡಚಕ್ರ- ವಿಸ್ವರಯೋಗದಿಂದ "ಅ ವ ಕ ಹ ಡ" ಹೀಗೆ ೫ ಅಕ್ಷರಗಳ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕೃತ್ತಿಕಾದಿ ಏಳು ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಒಂದೊಂದು ವರ್ಣದಂತೆ ತಿಳಿಯುವದು. ಅ, ಇ, ಉ, ಏ, ಕೃತ್ತಿಕಾ ಪುನಃ ಓ, ವ, ವಿ, ಪು, ರೋಹಿಣಿ, ಪುನಃ ದೇ, ಪೂ, ಕಾಕಿ, ಮೃಗಶಿರಾ, ಹೀಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕು. ಮುಂದೆ "ಮುಟಪರತ" ಈ ಐದು ವರ್ಣಗಳಿಂದ ಮುಖಾದಿ ಏಳು ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೆ ನಯಬಜಶ ಈ ಐದು ವರ್ಣಗಳಿಂದ ಅನುರಾಧಾದಿ ಏಳು ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. "ಗಸದಚಲ" ಈ ಐದು ವರ್ಣಗಳಿಂದ ಧನಿಷ್ಠಾದಿ ಏಳು ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ವರ್ಣವನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು. ಹೇಗೆಂದರೆ "ಕು" ಆದರ್ಶ "ಪು" ಹಸ್ತ ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಮಾಕ್ಷರಗಳ ಆದಿವರ್ಣವು ಯಾವ ನಕ್ಷತ್ರ ಹಾಗೂ ಪಾದವು ಬರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು. (ಅಭಿಜಿತ್ಸಹಿತ ೨೪ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಾಗುವವು.) "ಲಕ್ಷ್ಮಣ" ಈ ಹೆಸರಿನ ಲ, ಕಾರಕ್ಕೆ ಜೂ ಚೇ-
ಜೋಲ ಅಪ್ಪನಿ, ಈ ಕ್ರಮದಂತೆ ಅಪ್ಪನಿ, ನಕ್ಷತ್ರದ ೯ನೇ ಪಾದವಾಗು-
ತ್ತದೆ. ಇತ್ಯಾದಿ (ವಿರೇಷವನ್ನು ಚಾತಕ ಸ್ವಯಂ ಲಕ್ಷಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ.)
ಮತ್ತೋ ಛಾದ್ರವಸೂ ಹಯೋಪ್ತಿಸರಂಣೌ ಗೌಸ್ತ್ರೈತ್ತರಕ್ಷಂ
ಘನೇ ಕೇಂದ್ರಂಶ್ಚ ತಿವಮೂಲಭೇದವಿರನಲಾಯೋಽದಿತ್ಯಹಿಜಾ-

ಖುಭುಕ್ || ಸ್ವಾತ್ಮಕೌ ಮಹಿಷೋ ನೃಪೇಂದ್ರನಿತಭೇ ವ್ಯಾ-
ಘ್ರೋಂಬುವಿಷ್ಣು ಕಪಿರ್ವೈಪ್ರೇಂದ್ರಾ ವ್ಯಗ ಉಂದುರು ಪಿತೃ
ಯುಗಂ ಯೋನಿಗರ್ಜೋಂತ್ಯಂತಕೌ || ೧೬||

ಟಿ: ಪೂರ್ವಾರ್ಧ. ದನಿವೈಗಳು ಮನುಷ್ಯಯೋನಿ, ಅಶ್ವಿನೀ. ಶತಭಿಷ-
ಗಳು ಕುದುರೆ, ಉತ್ತರಾ ಉತ್ತರಾಷಾಢ. ಉತ್ತರಾರ್ಧವೈಗಳು ಗೋವು,
ರೋಹಿಣಿ, ಮೃಗಶಿರಗಳಂ ಸರ್ಪ. ಆರ್ಧಾ ಆಶ್ಲೇಷಗಳು ನಾಯಿ, ಕೃತ್ತಿಕಾ
ತಿಷ್ಠನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಕುರಿ, ಪುನರ್ವಸು, ಆಶ್ಲೇಷಗಳು ಬೆಕ್ಕು. ಸ್ವಾತಿ, ಹಸ್ತ
ಗಳು ಮಹಿಷ, ಚಿತ್ತಾ. ವಿರಾಜಿಗಳು ಹುಲಿ ಪೂರ್ವಾಷಾಢ. ಶ್ರವಣಗಳು
ಕಪಿ ಅನುರಾಧಾ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಗಳು ಮೃಗ, ಮಘಾ, ಹುಬ್ಬೆಗಳು ಮನುಷ್ಯ.
ರೇವತಿ, ಭರಣಿಗಳು ಆನೆ. ಹೀಗೆ ನಕ್ಷತ್ರ ಯೋನಿಗಳು.

ಮೈತ್ರೈಕ್ಯಂ ಚ ಶುಭಂ ರಿಪುತ್ವಮಶುಭಂ ಯೋನೀಃ ಶುನಃ
ಶತ್ರುವೋ ಗೋಜೈಃಪ್ಲವಗಾಃ ಮನುಷ್ಯಮಹಿಷತ್ವಜೈಃಕೋನೀವಾ-
ನರಾಃ || ವ್ಯಾಘ್ರಸ್ವಾಸುಹೃದಃ ಪರಪುರಮರೀ ಪಾತ್ಯಾಂ ಮೃಗೇಭೌ
ಖಿಡಾಲಾಖೂ ಸೈರಿಭವಾಜಿನೌ ಗಜಹಯೌ ಚ ಖೂರಗಾನ್ವೋತ್ಪೋ|| ೧೭||

ಟಿ: ಪೂರ್ವಾರ್ಧ ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಯೋನಿಗಳ ಮಿಶ್ರತವಿದರೆ ಶುಭವು,
ಶತ್ರುತ್ವವಿದರೆ ಅಶುಭವು. ನಾಯಿಗೆ, ಗೋ, ಕುರಿ, ಮೃಗ, ಕಪಿಗಳು
ಶತ್ರುಗಳು. ಹುಲಿಗೆ ಮನುಷ್ಯ, ಮಹಿಷ, ನಾಯಿ ಕುರಿ ಮೃಗ. ಕಪಿ
ಗಳು ಶತ್ರುಗಳು. ಮೃಗ, ಆನೆಗಳು ಬೆಕ್ಕು, ಇಲಿ, ಮಹಿಷ, ಕುದುರೆ,
ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಇಲಿ, ಸರ್ಪಗಳೂ ಸಹ ಪರಪುರವಾಗಿ ಶತ್ರುಗಳು.

ಪುಂಸಿ ಸ್ತ್ರೀಜನಿಭಾದಪಂಚಮವಿವದ್ವಾಧರ್ವಜೇಷ್ಯಾದ್ವಿನಂ ವಿಶ್ವತಾ-
ಪ್ಪೃಭಿಕ್ಕೃತ್ಯಗಾಕೃತಿ ಚತುರ್ಥೈಕೋನವಿಂಶರ್ವಜೇ|| ಮಾಹೇಂದ್ರೋ
ಜನಿತಾರರಾತ್ಯಧಿಪಯೋರನೈನ್ಯಮೈತ್ರೈಂ ತಯೋರೈಕ್ಯೇವಾ
ಮಿಥುನಸ್ಯ ಚಾತಿಬಲವಾನೈನ್ಯೋಗೋ ಗೃಹೇ ಶಾಪ್ತಯಾಃ || ೧೮||

ಟಿ: ವರಸು ಸ್ತ್ರೀ ಜನ್ಮ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯರ ವಧ ವಿಷತ್ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ

ಹೊರತಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದರೆ "ದಿನಕೂಟ"ವಾಗುವದು. ಸ್ತ್ರೀ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ೧೩-೧೦-೧೬-೨೫-೭-೨೨-೨೪-೪-೧೯ ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದರೆ "ಮಾಹೇಂದ್ರಕೂಟ"ವಾಗುವದು. ಪಥೂಧರರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಯಾವರಾಶಿಗಳಿರುವವೋ ಅವುಗಳ ಅಧಿಪತಿಗಳ ಮಿತ್ರತ್ವವಿರಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದೇ ರಾಶಿ ಅಥವಾ ಒಂದೇ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿರಲಿ "ಗೃಹೇಶ"ವೆಂಬ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಕೂಟವಾಗುವದು.

ದೈರ್ಯಾರ್ಥಾಲಯಜೇ ವಧೂಜನಿಗೃಹಾತ್ಸ್ಯಾದ್ರಾಶಿಯೋಗಃ ಶುಭೋ ಮಧ್ಯಸ್ಥೈಕಸುಖರ್ಷಜೇ ದ್ವೈರಿಸುತರ್ಕ್ಷೋತ್ಥೇ ವನೇ ಚಾಶುಭಃ॥ ನಶ್ಯತ್ಸಂ ಗ್ರಹಮಿತ್ರತ್ವೈಕೈನುಸಿ ವಾ ಕಷ್ಟೋಪಿ ಸಃ ಸ್ಯಾಚ್ಛುಭಃ ತತ್ರೈವಾಸಿ ಪಪಷ್ವರಾಶಿರಭೋ ಜನ್ಮರ್ಷವೇಧೋಸ್ತಿ ಚೇತ್॥ ೧೯॥

ಟಿ: ವರನು ಸ್ತ್ರೀ ಜನ್ಮ ರಾಶಿಯದೆಯಿಂದ ಸಪ್ತಮಾದಿ ಆರುರಾಶಿಗಳ ಪ್ರತಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದರೆ ಶುಭವಾದ "ರಾಶಿಕೂಟ" ವಾಗುವದು. ಸ್ತ್ರೀ ಜನ್ಮರಾಶಿಯಿಂದ ತೃತೀಯ, ಪ್ರಥಮ, ಅಥವಾ ಚತುರ್ಥ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದರೆ ಮಧ್ಯಮವು ದ್ವಿತೀಯ, ಪಂಚಮ, ಷಷ್ಠರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದರೆ ಅಶುಭವು. ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ವಶ್ಯಕೂಟ ಮತ್ತು ರಾಶಿಕೂಟಗಳಾದಲ್ಲಿ ಈ "ರಾಶಿಯೋಗ"ವು ಅಶುಭವಿದ್ದರೂ ಶುಭ ವಾಗುವದು. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ನಕ್ಷತ್ರ ವೇಧವಿದ್ದು, ಪಶ್ಚಾತ್ತಪ್ತರಾದರೆ ವಶ್ಯಕೂಟ, ರಾಶಿಕೂಟಗಳಾದರೂ ಅಶುಭವಾಗುವದು.

ಶಕ್ರಾದ್ಯೇ ಭಗಭಾದ್ರಭೇಽಪಿರೃತೀ ಖುಧ್ಯಾರ್ಯಮರ್ಕ್ಷೇ ಶ್ರುತಿ-
ಶ್ರೀಕಂಠಾ ಚ ಮುಘಾಂತ್ಯಭೇ ಜಲಗುರೂ ಮೈತ್ರಾಂತಕೌ ಕಾನಿಲೌ॥
ವಿಶ್ವಾದಿತ್ಯಾಡುನೀ ದಿನೇಶವರಃಕೌ ಮಹಿದ್ವಿದೈವೋ ಮಿಥೋ ನೇಧಾ-
ದ್ಯೋಗಮುಡುದ್ವಯಂ ಮುಖಿಧುತ್ವಾಷ್ಟತ್ರಯಂ ನಾರ್ಹತಿ॥ ೧೦॥

ಟಿ: ಜ್ಯೇಷ್ಠ, ಅಶ್ವಿನಿಗಳು ಉತ್ತರಾ, ಪೂರ್ವಾಭದ್ರೆಗಳು ಅಶ್ವೀಷಾ, ಮೂಲಗಳು ಉತ್ತರಾಭದ್ರೆ, ಹುಬ್ಬೆಗಳು, ಶ್ರವಣ, ಆರ್ದ್ರಗಳೂ ಮಘಾ, ರೇವತಿಗಳು, ಪೂರ್ವಾಷಾಢ, ತಿಷ್ಯಗಳು ಅನುರಾಧಾ, ಭರಣಿಗಳು ರೋಹಿಣಿ ಸ್ನಾತಿಗಳು ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಪೂರ್ವಾಸುಗಳು ಪಶ್ಚಿಮ ರತಭವ

ಗಳು ಕೃತ್ತಿಕಾ ವಿಶಾಖೆಗಳಂ ಈ ನಕ್ಷತ್ರ ಜೋಡಿಗಳಂ ಧನಿಷ್ಠಾ ಮೃಗಶಿರ್ಷ ಚತ್ರ. ಈ ತ್ರಯವು ಪರಸ್ಪರ ವೇದವಾಗುವದರಿಂದ ಮೇಲನವಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಏಕಸ್ಮಿನ್ ವನೇ ವರಸ್ಯ ಜನಿಭಂ ಪೂರ್ವಂ ಸ್ತ್ರೀಯಾಶ್ಚಾಪರಂಶಸ್ತಂ ಮಧ್ಯಮಮ್ || ಥಾ ತದಶುಭಂ ಚೈಕಂ ದ್ವಯೋಸ್ತಾರಕಂ || ತತ್ರಾ-
ಪ್ಯರ್ಯಮವೂರುತಾರ್ಯದಿನಕೃಚ್ಚಿತ್ರವಿಶಾಖೋತ್ತರಾಮಿತ್ರಾಂತ್ಯಾ ಚ್ಯುತಮಾತ್ಮಕಾಶ್ಚಿತಭೃತಾರ್ಯಕೃತಮಾಹುಃ ಶುಭಂ || ||೧೧||

ಟಿ: ಒಂದೇ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನದು ವರನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ನಕ್ಷತ್ರವು ಸ್ತ್ರೀದಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರಶಸ್ತವು, ಹೀಗಲ್ಲದೇ ಸ್ತ್ರೀ ನಕ್ಷತ್ರವು ಮೊದಲಾಗಿ ವರ ನಕ್ಷತ್ರವು ಮುಂದಿನದಾದರೆ ಮಧ್ಯಮವು. ಇಬ್ಬರ ನಕ್ಷತ್ರವೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅನುಭವು. ಒಂದೇ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹುಬ್ಬು, ಸ್ವಾತಿ ತಿಷ್ಯ, ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ರ, ವಿಶಾಖಾ, ಉತ್ತರಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಉತ್ತರಾಭದ್ರಾ, ಅನುರಾಧಾ, ರೇವತಿ, ಶ್ರವಣ ಪ್ರನರ್ವಸು, ರೋಹಿಣಿ, ಅಶ್ವಿನೀ, ಮೃಗಶಿರ್ಷ ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಾವದಾದರೊಂದು ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿದ್ದರೆ ನಕ್ಷತ್ರೈಕ್ಯವಾದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ.

ಸಿಂಹಾಳೀ ವನೇಗಿಂದುಭೇ ಯುವತಿರಶ್ಚಾಳೀ ತುಲಾ ತ್ರ್ಯಂತಭೇ ನಕ್ರಃ ಕರ್ಕೃಬಲೇರ್ಯುಷೋಜಕಲಣಮೇಷೋ ಮೃಗೋಜಾದಿಮೇ||
ವರಃ ಸ್ತ್ರೀಜನಿತಾರಕಾದಿನನಕೇಷ್ವಾದ್ಯೇ ಚ ಮಧ್ಯೇಂತ್ಯಕೇನಿಷ್ಠಂ ಮಧ್ಯಮಮುತ್ತಮಂ ಚ ಕಥಿತಂ ಪುಂಜನ್ಮಭಂ ಚೇತ್ಕಮಾತ್ || ||೧೨||

ಟಿ: ವಶ್ಯಕೂಟ ಸ್ತ್ರೀರಾಶಿಯು ಮೇಷವಾಗಿದ್ದು ಪುರುಷರಾಶಿಯು, ಸಿಂಹ, ವೃಶ್ಚಿಕಗಳಲ್ಲಾವದಾದರೊಂದಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ತ್ರೀರಾಶಿ ವ್ಯವಭವಾಗಿದ್ದು ಪುರುಷರಾಶಿ ತುಲಾ, ಕರ್ಕಟಗಳಾದಲ್ಲಿ ಮಿಥುನವಾಗಿ ಕನ್ಯಾರಾಶಿಯಾದರೆ ಕರ್ಕಟವಾಗಿ ಧನು ವೃಶ್ಚಿಕಗಳಾದರೆ, ಸಿಂಹವಾಗಿ ತುಲೆಯಾದರೆ, ಕನ್ಯೆಯಾಗಿ ಮಿಥುನ ಮೀನಗಳಾದರೆ, ತುಲೆಯಾಗಿ ಮಕರವಾದರೆ, ವೃಶ್ಚಿಕ

ವಾಗಿ ಕರ್ತೃ ಕನ್ಯೆಗಳಾದರೆ, ಧನಂವಾಗಿ ಮೀನವಾದರೆ ಮಕರವಾಗಿ ಮೇಷ
ಕಂಭಗಳಾದರೆ, ಕುಂಭವಾಗಿ ಮೇಷವಾದರೆ, ಮೀನವಾಗಿ ಮಕರವಾದರೆ
ವಶ್ಯಕೂಟವಾಗುವದಂದರ್ಥ. ಸ್ತ್ರೀಯ ಜನ್ಮತಾಲಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ
ಯು ೯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೊಳಗಾದರೆ ಅಶುಭವು. ೯ರಿಂದ ೧೮ರವರೆಗಾದರೆ
ಮಧ್ಯಮವು. ೧೮ರಿಂದ ೨೭ರ ಒಳಗಾದರೆ ಉತ್ತಮವು. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀ
ದೀರ್ಘಕೂಟವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ದೇವರ್ಷಾಣ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಷ್ಠರವಿಮಯ್ಯಂ ತ್ಯಾಜ್ಯೈವೈತ್ರೇಂದನಃ
ತ್ರಿದ್ವಂದ್ವರ್ಷಕೃತಾಂತಧಾತ್ಯಗಿರಿಶಾ ಮರ್ತ್ಯಾಃ ಪರೇ ಚಾಸುರಾಃ ||
ಸ್ತ್ರೀನೋರೇಕಗಣರ್ಷಜನ್ಯ ಶುಭದಂ ಮರ್ತ್ಯಾವರತ್ತಂ ಶುಭಂ
ಮೃರಂ ಸ್ಯಾತ್ಪರದೈತ್ಯತಾ ಮೃತಿಕರೋ ರಕ್ಷೋನರಕ್ಷೋದ್ಭವಃ ||
||೧೩||

ಟಿ: ಗಣಾಃ, ಪುನರ್ವಸು, ಶ್ರವಣ, ಅಷ್ವ, ಹಸ್ತ, ಸ್ವಾತಿ, ರೇವತಿ,
ಅಶ್ವಿನಿ, ಅನುರಾಧಾ, ಮೃಗಶಿರ್ಷ ಹೀಗೆ ೯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ದೇವನಕ್ಷತ್ರ
ಗಳು ಹುಬ್ಬಾ, ಉತ್ತಾ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢ, ಉತ್ತಾಷಾಢ, ಪೂರ್ವಾಭದ್ರ,
ಉತ್ತಾಭದ್ರಾ, ಭರಣಿ, ರೋಹಿಣಿ, ಆದ್ರಾ, ಹೀಗೆ ೯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
ಮನುಷ್ಯಗಣ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ಉಳಿದ ೯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಅಂದರೆ ಕೃತ್ತಿಕಾ,
ಆಶ್ಲೇಷಾ, ಮಘಾ, ಚಿತ್ತಾ, ವಿಶಾಖಾ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ಮೂಲ, ಧನಿಷ್ಠಾ,
ಶತಭಿಷ, ಇವು ರಾಕ್ಷಸಗಣ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ವಧೂವರರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
ಒಂದೇ ಗಣದಾದರೆ ಶುಭವು. ಮನುಷ್ಯ ದೇವಗಣಗಳಾದರೂ ಶುಭವೇ
ದೇವ ರಾಕ್ಷಸಗಳಾದರೆ ವೈರವಾದ್ದರಿಂದ ಅಶುಭವು. ರಾಕ್ಷಸ ಮನುಷ್ಯ
ಗಳಾದರೆ ಮರಣಕಾರಕವು.

ಆದ್ರ್ಭೀಂದ್ರಭಗದ್ವಯದ್ವಯಹಯೋಶ್ವದಾಃ ಸ್ತೃತಾ ರಜ್ಜು-
ವೋ ವಿಶ್ವಾಹ್ಯಗ್ನಿಮರುದ್ವಯದ್ವಯಭವಾಃ ಸ್ಯುಃ ಶಿರೋರಜ್ಜು-
ವಃ || ಶೇಷಾ ಮಧ್ಯಮರುಜ್ಜವೋತ್ರ ಶುಭದಃ ಸ್ಯಾದ್ಧಿನ್ನರಜ್ಜುದ್ಭವಃ
ಸ್ತ್ರೀಪುಂಸೋರ್ಗೃಹನರ್ಜ್ಜವೇಧವಿರಹಃ ಪೂಜ್ಯಃ ಸ್ವಜನ್ಮಕೃಯೋಃ
||೧೪||

ಟಿ: ಆದರ್ಶ, ಪುನರ್ವಸು, ಶತಭವ, ಪೂರ್ವಾಭದ್ರ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ಮೂಲ ಉತ್ತರ, ಹಸ್ತ, ಅಶ್ವಿನೀ, ಇವು ಆದಿನಾಡಿನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಶ್ರವಣ, ಆಶ್ಲೇಷಾ, ಮಘಾ, ಕೃತ್ತಿಕಾ, ರೋಹಿಣಿ, ಸ್ವಾತಿ, ವಿಶಾಖಾ, ರೇವತಿ ಈ ೭ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು: ಅಂತ್ಯನಾಡಿಗಳು. ಉಳಿದ ಭರಣಿ ಮೃಗ ಶಿರ್ಷ, ಚಿಷ್ಕ, ಮಂಜುಷ, ಚಿತ್ತಾ, ಅನುರಾಧಾ ಪೂರ್ವಾಷಾಢ, ಧನಿಷ್ಠಾ ಉತ್ತರಾಭದ್ರಾ ಹೀಗೆ ೯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಪಾಧ್ಯನಾಡಿಗಳು. ಪಧೂವರರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರೆ ಶುಭವು. ಸ್ವಕೀಯ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ದೇಳಲ್ಲಟ್ಟಿ "ಆರ್ಫರ್ಕ್ವಾಣ" ಶ್ಲೋಕೋಕ್ತ ಗ್ರಹ ವರ್ಗೈಕ್ಯ ರಹಿತವಾಗಿರು ಕೆಯು ಶ್ರೇಷ್ಠವು.

ಭೇಷ್ವಕ್ವಾಂಗರಸೇಷುಪಂಚಸು ಖಗಾ ಭೇರಂಡಕಃ ಸಿಂಗಲಃ ಕಾಕಃ ಕುಕ್ಕುಟಿಬರ್ದಿಣಾವಿಹ ವಿಹಂಗೈಕತ್ವಮಿಷ್ಟಂ ತಯೋಃ || ಗೋತ್ರೈ ಕತ್ವಮನಿಷ್ಟಮೇಷು ನೃಪತೇರ್ಯೋಗೇಷು ಮಾಬೋಗಣಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಶೂದ್ರವಿಶೋಸ್ತು ಯೋನಿನಿಲಯೌ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಭೇತಃ ಶುಭಃ ||
||೧೫||

ಟಿ: ಅಶ್ವಿನಾದಿ ೫ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ "ಭೇರಂಡಕ" ಪಕ್ಷಿಗಳೆಂದೂ, ಆದರ್ಶಾದಿ ೬ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ "ಸಿಂಗಲ" ಪಕ್ಷಿಯೆಂದೂ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾದಿ ೫ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ "ಕುಕ್ಕುಟ" ಪಕ್ಷಿಯೆಂದೂ, ಧನಿಷ್ಠಾದಿ ೫ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ "ನವಿಲ" ಪಕ್ಷಿಯೆಂದೂ, ಸಂಜ್ಞೆಗಳಿರುವವು. ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಏಕಪಕ್ಷಿತವಾಗುವಿಕೆಯು ಇಷ್ಟವು. ಜನ್ಮಗೋತ್ರಗಳ ಏಕತ್ವವು ಅನಿಷ್ಟವು. ಅಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಗೋತ್ರವು ಒಂದೇ ಆಗಬಾರದು. ಈ ಕೂಟಗಳ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ಗಣಕೂಟವೂ, ಶೂದ್ರರಿಗೆ ಯೋನಿಕೂಟವೂ ಮೈತ್ಯರಿಗೆ ರಾಶಿಕೂಟವೂ, ಶೂದ್ರರಿಗೆ ರಾಶ್ಯಧಿಪತಿತ್ವಕೂಟವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು.

ಸಾವಿತ್ರಾಽಲರೋಹಿಣೀಶತಿನುಘಾಮೂಲಾಂತ್ಯಮಿತ್ತೇತ್ತರಾಃ ಶಸ್ತ್ರಾಃ ಸಕ್ತಿಥಯೋಖಿಲಾಶ್ಚ ದಿವಸಾ ರಾತ್ರಿಸ್ತುಸೌರಾರಯೋಃ || ಕನ್ಯಾಕರ್ಕಪುಲಾಶ್ಚಿಗೋಯಮರುಷಾಃ ಸಿಂಹೈಣಕುಂಭಾಶ್ಚ ವಾ

ಶ್ರೇಷ್ಠಾಸ್ತೇಪಿಗೃಹಾಃ ಶುಭಗ್ರಹಯಾರಾಃ ಪಾಣಿಗ್ರಹೇತ್ಯುತ್ತಮಾಃ॥
॥೧೬॥

ಟಿ: ಹಸ್ತ, ಸ್ವಾತಿ, ರೋಹಿಣಿ, ಮೃಗಶಿರ್ಷ, ಮಘಾ, ಮೂಲ, ರೇವತಿ, ಅನುರಾಧಾ, ಉತ್ತರಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಉತ್ತರಾಭದ್ರಾ ಹೀಗೆ ೧೧ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಒಳ್ಳೇತಿಥಿಗಳು ಇವು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠಗಳು. ಕರ್ಕ, ತುಲಾ ಧನು, ವೃಷಭ, ಮಿಥುನ, ಮೀನಲಗ್ನಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠಗಳು. ಗುರುಯುಕ್ತವಾದ ಸಿಂಹಲಗ್ನವೂ ಶುಕ್ರಯುಕ್ತಗಳಾದ ಮಕರ ಕುಂಭ ಲಗ್ನಗಳೂ ಶುಭಪ್ರದಗಳೇ ಆಗಿರುವವು.

ವಕ್ರಾರ್ಯಾ ತ್ರಿಷಡಾಯಭೇಷ್ಠಹಿಶನೀ ತ್ರಾಯಸಾರಂಧ್ರೇಷು ವಿಜ್ಞೇ-
ವಾವವ್ಯಯರಂಧ್ರಭೇಷು ಶುಭದೌ ಚಂದ್ರೋ ಧನಾಯತ್ರಿಷು ॥
ಶುಕೋ ನಂತೃಷಡಷ್ಠಭೇಷು ಶುಭದೋ ಲಗ್ನಾದ್ವಿಧ್ಯೂರ್ನ್ಯಧನೇ
ನೇಷ್ಠೋಽಸ್ತೇಷ್ಠಶುಭಗ್ರಹೋಽತ್ರಕಥಿತಃ ಕಾಲೋಯಾಮೌದ್ವಹಿತಃ
॥೧೭॥

ಟಿ: ಕಂಜ ಸೂರ್ಯರು ವಿವಾಹ ಲಗ್ನದ ದೆಸೆಯಿಂದ ತೃತೀಯ, ಪಷ್ಠ ಏಕಾದಶ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಹು, ಶನಿಗಳು ತೃತೀಯ ಏಕಾದಶ, ಪಷ್ಠಾಪ್ಪ ಮಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬುಧ, ಗುರುಗಳು ವ್ಯಯ, ಅಪ್ಪಮ, ರಹಿತಗಳಾದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಶುಭವಾಗುವದು. ಚಂದ್ರನು ದ್ವಿತೀಯ ಏಕಾದಶ ತೃತೀಯ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರನು ದ್ವಾದಶ ಪಷ್ಠಾಪ್ಪಮಂಸ್ಥಾನ ರಹಿತಗಳಾದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಶುಭವು ಲಗ್ನಾತ್ ೬ ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅಪ್ಪಮದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಮದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಅಶುಭಗ್ರಹರಿದ್ದರೆ ಶುಭವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಈ ವಿವಾಹಸಂಬಂಧದ ಮುಹೂರ್ತವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು.



॥ ಗೇಹಾರಂಭಾಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಅರ್ಕೇ ನಕ್ರಘಟಾ ಚ ವೇಷನ್ಯಷಭಾ ಕರ್ಕರ್ಕಭೇ ತೌಲ್ಯಳೇ
ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಪೂರ್ವಮುಖಾಸು ದಿಕ್ಸು ಚ ಗೃಹೀ ಕುರ್ಯಾದ್ಗೃಹಾ
ರಂಭಣಂ ॥ ತಸ್ಮಿನ್ ವಿಷ್ಣುಮಘಾಶ್ವಿಶೂರ್ಪರಹಿತಾಃ ಶಸ್ತ್ರಾಃ ಶುಭಾ
ಸ್ತಾರಕಾಃ ವಾರಾಃ ಸ್ಯುಸ್ತಿಥಯಾಃ ಸ್ಥಿರೋಭಯಗೃಹಾಃ ಶುದ್ಧಿಃ
ಶುಭಾ ನೈಥನೇ ॥ ೧೧॥

ಟಿ|| ಗೃಹಸ್ಥನು ಸೂರ್ಯನು ಮಕರ ಕುಂಭಗಳಲ್ಲಿರುವಾಗ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ
ಮನೆಯನ್ನು ವೇಷ ವೃಷಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿರುವಾಗ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ
ಮನೆಯನ್ನೂ ಕರ್ಕ ಸಿಂಹ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನ ಮನೆಯನ್ನೂ,
ತುಲಾ ವೃಶ್ಚಿಕ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಮನೆಯನ್ನೂ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ
ರಂಭಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಗೃಹಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣ, ಮಘಾ, ಅಶ್ವಿನಿ, ವಿಶಾಖಾ
ರಹಿತಗಳಾದ ಶುಭ ಗಣ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ಶುಭವಾದ ತಿಥಿಗಳೂ ಸ್ಥಿರ
ಉಭಯ ರಾಶಿಗಳೂ ರಂಭಕರಗಳಾಗುವವು. ಲಗ್ನಾತ್ ಅಷ್ಟಮ
ದಲ್ಲಿ ಗೃಹರಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯು ಶುಭವು.

ವಿಸ್ತಾರಾಯತಿರಾಶಿನುಗ್ನಿಗುಣಿತಂ ಕೃತ್ವಾ ಗೃಹಸ್ಯಾಷ್ಟಹೃಚ್ಚಿಷ್ಟಾಃ
ಸ್ಯುರ್ಧ್ವಜಢಮಸಿಂಹಶುನಕೋಕ್ಪಾಣಃ ಖರೇಭೌ ಕ್ರಮಾತ್ ॥
ಆಯಾಃ ಕಾಕ ಇತಿ ಸ್ವದಿಕ್ಸು ಶುಭದಾಃ ಸರಸ್ವತೃ ಶಸ್ತ್ರೋ ಧ್ವಜಸ್ತ
ಸ್ಮಿನ್ ಅಷ್ಟಹತೇ ಧನಾಯ ಇನಹತ್ತಿಘ್ನೇ ವೈಯಾಃ ಶಕ್ರಹತ್ ॥ ೧೨॥

ಟಿ: ಮನೆಯ ಎರಡು ಪಾರ್ಶ್ವದ ಅಗಲ ಉದ್ದಗಳ ಗಜಪರಿಮಿತ (೨೪
ಅಂಗುಲಾತ್ಮಕ) ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಮೂರರಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ಎಂಟರಿಂದ ಭಾಗ
ಿಸಿ ಕೆಳಗುಳಿದ ಶೇಷವು ೧ ಉಳಿದರೆ "ಧ್ವಜಾಯ"ವೂ ೨ ಉಳಿದರೆ
ಧೂಮ್ರಾಯವೂ ೩ ಉಳಿದರೆ ಸಿಂಹಾಯವೂ ೪ ಉಳಿದರೆ ಶುನಕಾಯವು
೫ ಉಳಿದರೆ ವೃಷಾಯವೂ ೬ ಉಳಿದರೆ ಖರಾಯವೂ ೭ ಉಳಿದರೆ ಗಜಾಯವೂ
೮ ಉಳಿದರೆ ಕಾಕಾಯವು ಬರುವವು. ಧ್ವಜಾಯವೂ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ

ಮನೆಗೂ ಧೂಮವು ಆಗ್ನೇಯಕ್ಕೂ ಸಿಂಹವು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೂ, ಶುನಕವು ನೈರುತ್ಯಕ್ಕೂ ವೃಷಭಾಯವು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೂ ಖರವು ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೂ ಗಜಾಯವು ಉತ್ತರಕ್ಕೂ ಕಾಕವು ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೂ ಶುಭಕರಗಳಾಗುವವು. "ಧ್ವಜಾಯವು" ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಶುಭವು. ಆಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಎಂಟರಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ೧೨ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ ಉಳಿದ ಶೇಷವು ಧನವು ಬರುವದು. ಪುನಃ ೨ರಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ೧೪ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ ಬಂದ ಶೇಷವು ಯುಗವಾಗುವದು.

ವಿಂದ್ಯಾದ್ವಾರಾಗೃಹಾರ್ಥಮಾಸ್ಯನಿಧಿಭೇ ಕೃಷ್ಣೇ ಚ ರಾಶೇರ್ನೃಸೇತ್
ಅರ್ಕಸ್ಥಾದ್ವಶಮುರ್ಕ್ಷದಿಶ್ಯಪಿ ಶಿಭಾಸ್ತಂಭಾದ್ಯವಿಂದೂದಯೇ ||
ವಾರುಣ್ಯಾದಿಚರಕ್ಷದಿಶ್ಯಪಿ ತಥಾ ಪ್ರಾಚ್ಯಾದಿಶ್ ಸದ್ವನಾಂ ದ್ವಾರಂ
ಚಾಹ್ನಿ ಶುಭೇ ಗೃಹಂ ಭೃಗುಸುತೇ ಲಗ್ನೇ ತೃತೈಶ್ಚಾದಯೇತ್ ||
||೩||

ಟಿ: ಮನೆಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಿಷ್ಠ, ರೋಹಿಣಿ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರಥಮ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭ (ಕೋನಶಿಲಾ)ವನ್ನು ಚಂದ್ರನಿರುವ ರಾಶಿಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿರುವ ರಾಶಿಯಿಂದ ದಶಮರಾಶಿಯ ದಿಗ್ವಾಗದಲ್ಲಿ (ಮೇಷ ವೃಷಭಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವ, ಮಿಥುನಕ್ಕೆ ಆಗ್ನೇಯ, ಕರ್ಕ ಸಿಂಹಗಳಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ, ಕನ್ಕೆಗೆ ನಿರುತ್ತಿ, ತುಲಾ ವೃಶ್ಚಿಕಗಳಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ, ಧನುಷಿಗೆ ವಾಯುವ್ಯ, ಮಕರ ಕುಂಭಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ, ಮೀನಕ್ಕೆ "ಈಶಾನ್ಯ" ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ತಿಳಿದು) ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮುಖ್ಯದ್ವಾರವನ್ನು ಶುಭತಾರಾದಿ ಗಣಯುಕ್ತವಾದ ಚಂದ್ರೋದಯ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾದಿ ದಿಕ್ಕಿನಮನೆಗಳ ಅಂದಗೆ ಪೂರ್ವದ ಮನೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನ ಮನೆಗೆ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನ ಮನೆಗೆ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ಉತ್ತರದ ಮನೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ರಾಶಿಗಳ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಪೈಕಿ ಚರರಾಶಿಯ ದಿಕ್ಕು ಯಾವದೋ ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿ ತಕ್ಕದ್ದು. ಶುಭತಾರಾದಿಯುಕ್ತವಾದ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ಹುಲ್ಲು ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಮೊದಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಪಾಕೋಲೂಖಲಭೇನುಧಾನ್ಯಭವನಾನ್ಯರ್ಕೇ ದ್ವಿದೇಹರ್ಷಗೇ ವಿಶ್ವ

ಚಾರ್ಯನುಘಾಚ್ಯುತೇಷ್ಟಪಿ ಮರುಧ್ವಗ್ನೀ ಚ ಶಯನ್ಯಾಗಹಂ ||
ಪುಷ್ಯಾಂತ್ಯಾಶ್ವಿನುಘಾಜನಾತ್ಯ ಶಶಧ್ಯನಿತ್ಯೋತ್ತರಾಸು ಸ್ಥಿರೇರಾಶೌ
ರಾಜಸಭಾಸುರಾಲಯಮುಖ್ಯಸ್ಯಹ್ಯುತ್ತಮೇ ಕಾರಯೇತ್ || ೪||

ಟಿ: ಅಡಿಗಮನೆ, ಧಾನ್ಯಕಟ್ಟುವ ಮನೆ, ದನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ,
ಧಾನ್ಯ ಇಡುವ ಮನೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಸೂರ್ಯನು ಮಿಥುನ, ಕನ್ಯಾ,
ಧನು, ಮೀನಗಳಲ್ಲಿರುವಾಗ ಉತ್ತಮವಾದ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪ್ರಾಪ್ತ,
ರೋಹಿಣಿ, ತಿಷ್ಠ, ಮಘಾ, ಶ್ರವಣ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಯನ ಗೃಹ
ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಉತ್ತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜಸಭಾ ದೇವಾಲಯ ವಿಜಾನೆಯ
ಮನೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಷ್ಠ, ರೇವತಿ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಮಘಾ, ರೋಹಿಣಿ, ಜನ
ವರ್ಷ, ಮೃಗಶಿರ್ಷ, ಅನುರಾಧಾ, ಉತ್ತರ, ಉತ್ತಪ್ರಾಪ್ತ, ಉತ್ತರ
ಭದ್ರಾ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರರಾಶಿಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಚಂದ್ರೇ ಕರ್ಕವೃಷಸ್ಥಿತೇ ತನುಗತೇ ಕೇಂದ್ರಪ್ರಿಕೋಣೇ ಗುರೌ
ಗೋತೌಲ್ಯಾಂತ್ಯಗೃಹಸ್ಥಿತೇ ಚ ತನುಗೇ ಶುಕ್ರೇ ಗುರೌ ಕೇಂದ್ರಗೇ||
ಲಗ್ನೇಶೇ ಸ್ವಗೃಹೋಚ್ಚ ಮಿತಗೃಹಗೇ ಲಗ್ನೇ ಸ್ಥಿತೇ ನಾ ಕೃತಂ
ಗೇಹಂ ಸ್ಯತ್ಸಚಿರಂ ತ್ರಯಾ ಚ ಸಹಿತಂ ನಿರ್ಘೃತಮೇವಾನೌ ||
||೫||

ಟಿ: ಕರ್ಕ ಅಥವಾ ವೃಷಭದಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರನು ಲಗ್ನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು
ಗುರುವು ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ಪ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿರುವಾಗ ವೃಷಭ, ಶುಕ್ರ,
ಮೀನ ರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶುಕ್ರನು ಲಗ್ನದಲ್ಲಿದ್ದು ಗುರುವು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರು
ವಾಗ ಲಗ್ನಾಧಿಪತಿಯು ಸ್ವಗೃಹ, ಉಚ್ಚರಾಶಿ ಅಥವಾ ಮಿತ್ರ
ರಾಶಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅಥವಾ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಗೃಹವು ಭೂಮಿ
ಯಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ಅಪಾಯರಹಿತತ್ವದಿಂದಲೂ
ಬಾಳುವದು.

ಕನ್ಯಾಕರ್ಕಘಟೋರ್ಘ್ನಿತೇ ದಿನಕರೇವಾಪ್ಯಷ್ಟಗೇ ಭಾರ್ಗವೇ ರಾ-
ಶೌ ಸ್ನೋಪಚಯೇ ಸ್ಥಿರೋಭಯಗೃಹೇ ಸದ್ವಾಸರೇ ಸತ್ತಿಥೌ ||
ಮಿಂತ್ರಾಂತ್ಯಜವಸೂತ್ತರಾ ಬ್ಜದಿನಕೃಚ್ಚಿತ್ರಾಸು ನನ್ಯಂ ಗೃಹಂ
ಶುದ್ಧೇಂತೇ ಚ ಗೃಹೇ ನಿಶೇದುಪಚಯೇ ಪಾಪೇ ಚ ಕೇಂದ್ರೇ
ಶುಭೇ ||
||೬||

ಟಿ: "ನವಾಗಾರ ಪ್ರವೇಶಮೂರ್ತ" — ಸೂರ್ಯನು ಕನ್ಯಾ, ಕರ್ಕ, ಕುಂಭರಹಿತಗಳಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರು ಶುಕ್ರನು ದಕ್ಷಿಣ ಅಥವಾ ಪೃಷ್ಠಭಾಗ ದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಗುರು, ಶುಕ್ರರು ಕೇಂದ್ರರಾಶಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತಲು ಪಾಪಗೃಹ ರು ಉಪಚಯರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿರುವಾಗ ಲಗ್ನಾತ್ ವ್ಯಯರಾಶಿಯು ಗೃಹರಹಿತ ವಾಗಿರುವಾಗ ಶುಭಗೃಹರ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುರಾಧಾ, ರೇವತಿ, ರೋಹಿಣಿ, ಧನಿಷ್ಠಾ ಉತ್ತಾ, ಉತ್ತಾಪಾಧ, ಉತ್ತಾಭದ್ರಾ, ಮೃಗಶಿರ್ಷ, ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತಾ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ ಅಥವಾ ಉಭಯರಾಶಿ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮರಾಶಿ ಅಥವಾ ಚಂದ್ರರಾಶಿಯಿಂದ ಉಪಚಯರಾಶಿ ಲಗ್ನ ದಲ್ಲಿ ಗೃಹಸ್ಥನು ಹೊಸ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಚಿತ್ತಾಕೇಂದ್ರವು ಸೂತ್ರರಾದಿತಿಮರುತ್ತಿಷ್ಯಾನುರಾಧಾಶ್ವಿನೀಪೌಷ್ಣ ತ್ರೀ ಪತಿರೋಹಿಣೀವರಾಣಭೇ ರಾಶೌ ಸ್ಥಿರೇ ಚೋಭಯೇ || ಜೀವೇಂ-
ದೂಶನಸಾಂ ದಿನೇ ನವವಧೂವೇಶ್ಮಸ್ತವೇಶಃ ಶುಭಃ ತ್ಯಾಜ್ಯಾ ಸ್ಯಾ
ನ್ನವಮೀ ದಿನಂ ಚ ನವವರಂ ಯಾತಾಃ ಪ್ರವೇಶೇ ಪುನಃ || ೧೮ ||

ಟಿ: ಚಿತ್ತಾ, ಹಸ್ತ, ಮೃಗಶಿರ್ಷ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಉತ್ತಾ, ಉತ್ತಾಪಾಧ, ಉತ್ತಾಭದ್ರಾ, ಪುನರ್ವಸು, ಸ್ವಾತಿ, ತಿಷ್ಠ, ಅನುರಾಧಾ, ಆಶ್ವಿನಿ, ರೇವತಿ, ಶ್ರವಣ, ರೋಹಿಣಿ, ಶತಭಿಷ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ ಉಭಯ ರಾಶಿಲಗ್ನ ದಲ್ಲಿ ಗುರು' ಚಂದ್ರ, ಶುಕ್ರವಾರಗಳಲ್ಲಿ ನವವಧೂ ಗೃಹಪ್ರವೇಶವು ಶುಭ ಕರವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದವರಿಗೆ ಪುನಃ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನೇ ದಿದಸವೂ ನವಮೀ ತಿಥಿಯೂ ನಿಷಿದ್ಧ ವಾದದ್ದು.

ಅಗ್ನಾಧಾನಮಿಹೋತ್ತರಾಯಣಗತೇ ಸೂರ್ಯೋಚ್ಚಸ್ಥೋ ಗುರೌ
ತ್ವಾಷ್ಟೈಂದ್ರಾಗ್ನಯುಗೋತ್ಯರಾಂತ್ಯಬಲಬಿಪ್ಪಾಹ್ನೇಷು ಪೂರ್ಣಾ-
ತಿಥೌ || ಮೀನಾರ್ಕೇಂದ್ರಾಗ್ನೋನಭೇಹನಿ ಶುಭೇ ಕುರ್ಯಾದನಿಂ
ದೌ ತನೌ ರಂದ್ರೇನಿಂದುಕುಜೇ ತತೀತಿ ಭವನಾರಂಭಾದಿಕಾಲಃ
ಸ್ತುತಃ || ೧೯ ||

ಟಿ: ಈ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನು ಉತ್ತರಾಯಣದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಶುಭವಾರದಲ್ಲಿ

ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಂಚಮೀ ದರಮೀ ಪಂಚದಶೀ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿಷ್ಠ ಚಿತ್ರ ವಿಶಾಖಾ ಅನುರಾಧಾ ಉತ್ತರಾ ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ ಉತ್ತರಾಭದ್ರ ರೇವತೀ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ರೋಹಿಣಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಲಗ್ನದಿಂದ ಅಪ್ಪಮವು ಚಂದ್ರ-ಕುಜ ನಿಂದ ರಹಿತವಾಗಿರುವಾಗ ಮೀನ ಮಕರ ಕುಂಭ ಕರ್ಕ ರಾಶಿರಹಿತವಾದ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಾಧಾನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ಆ ಗೇಹಾರಂಭ ಪ್ರವೇಶ ಅಧ್ಯಾಯವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು.



“ ಅಥ ಕೃಷ್ಣಾದಿ ಕರ್ಮಾಧ್ಯಾಯಃ ”

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಧಂ ಗಿರಿಶಾಸ್ತ್ರಿನಿತ್ರ ಭರಣೀಪೂರ್ವೋತ್ತರಾಶಿತ್ರಜ ಸ್ವಾತೀಷ್ಟಾ ಯ್ಯಕುಜಕ್ಷಪಾಕರವಿದಾಂ ಮರೇಶುಭಾನಾಂಗೃಹೇ ಆರಣ್ಯ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರತೇಶಶನಃ ದುಹಂ ಚ ಕುರ್ಯಾತ್ಪುನಃ ತಸ್ಮಿನ್ ಶೂರ್ಪ- ಯಾಗಾಶ್ವಿಧಾತ್ಮಪುಕೃಷಿಂ ವಾಶೇಕವೇಶ್ವೀದಯೇ ||೧||

ಚಿತ್ರ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವವರು ಅದ್ವೈತ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಅನುರಾಧಾ, ಭರಣಿ, ಹುಬ್ಬಾ ಪೂರ್ವಾಷಾಢ, ಪೂರ್ವಾಭದ್ರಾ, ಉತ್ತರಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಉತ್ತರಾಭದ್ರಾ, ಮಘಾ, ರೋಹಿಣಿ, ಸ್ವಾತಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗುರು, ಕುಜ, ಚಂದ್ರ, ಅಥವಾ ಬುಧವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭ ಗ್ರಹರ ರಾಶಿ (ಲಗ್ನ)ದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಪ್ರವೇಶ ಹಾಗೂ ಕಡಿಯೋಣ ಮಾಡಿ ತೃಣಾದಿಗಳನ್ನು ಸುಡತಕ್ಕ ದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ವಿಶಾಖಾ, ಅನುರಾಧಾ, ಅಶ್ವಿನಿ, ರೋಹಿಣಿ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರನವರ ರುಕ್ಮನು ಮೂಡುವ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ (ಆಗಿಯೋಣ)ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಮಿತ್ರಜಾದಿ ಮೂಲಪಾಷ್ಣದಿನ ಕೃತ್ವಾಷ್ಯಚ್ಯುತೇಂದೂತ್ತರಾಃ ಷಡ್ರೇಷಾಸ್ತಿಥಯಃ ಸಿತಾಮರಗುರುಬ್ರಹ್ಮೇಂದುವಿದ್ಯಾಸರಾಃ || ಪಂಚಾಸ್ಯೇಣೈಘಾನ್ವಿತಾಃ ಬುಧಗೃಹಾಃ ಶಾರ್ದೂಲಸಿಂಹವೃಷಾಃ

ಕೃಷ್ಣಾರಂಭವಿಧೌ ಭವಂತಿ ಶುಭದಾಃ ಸೂರೋದಯಃ ಸ್ಯಾತ್ಪುಂಜ್ಯಾಃ ||
||೨||

ಟಿ: ಗೆದ್ದೆ ತೋಟ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುರಾಧೆ, ರೋಹಿಣಿ, ಪುನರ್ವಸು, ಮೂಲ, ರೇವತಿ, ಚಸ್ತ, ತಿಷ್ಠ, ಶ್ರವಣ, ಮೃಗಶಿರ, ಉತ್ತರಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಉತ್ತರಾಭದ್ರಾ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಬಿದಿಗೆ, ಸಪ್ತಮಿ, ದ್ವಾದಶೀ, ರಹಿತಗಳಾದ ತಿಥಿಗಳು ಶುಕ್ರ, ಗುರು, ರವಿ, ಚಂದ್ರ, ಬುಧವಾರಗಳು ಸಿಂಹ, ಮಕರ, ಕುಂಭ, ಹಾಗೂ ಶುಭರಾಶಿ ಲಗ್ನಗಳು ಬಾಲವ, ಬವ, ಗರಜ, ಕರಣಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವದು ಶುಭಕರವು. ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯೋದಯಕಾಲವೂ ಕೃಷಿಗೆ ಶುಭಕರವು.

ಮೂಲಾಶ್ವೀನದುಗುರೂತ್ತರಾವಸುಮರುನ್ಮಿತ್ರಾರ್ಕಶೂರಾಚ್ಯುತಖ್ಯ-
ಹ್ಯಾಂತ್ಯಾದಿನಾರುಣೇಷು ಕರಣೇ ವ್ಯಾಘ್ರೇಭಸಿಂಹಾಹ್ವಯೇ ||
ಸದ್ವಿರೇ ಸುತಿಥೌ ಹಯಗ್ರಿವನಿತಾಜೋನೇಷು ಭೇಷ್ವಷ್ಟಮೇ
ಶುದ್ಧೇ ಮ ಪೃಥಿವೀಂ ಸಮ್ಯಚ್ಚೈ ಕೃಷಿಕೃದ್ವೀಜುನಿ ಸಮ್ಯಗ್ವವೇತ್ ||೩||

ಟಿ: ಮೂಲ, ಅಶ್ವಿನೀ, ಮೃಗಶಿರ್ಷ, ತಿಷ್ಠ, ಉತ್ತರ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಉತ್ತರಾಭದ್ರಾ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಸ್ವಾತಿ, ಅನುರಾಧಾ, ಹಸ್ತ, ವಿಶಾಖಾ, ಶ್ರವಣ, ರೋಹಿಣಿ, ರೇವತಿ, ಪುನರ್ವಸು, ಶತಭಿಷ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲವ, ಗರಜ, ಬವ, ಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭಗ್ರಹರ ವಾರದಲ್ಲಿ ಶುಭತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಧನು ವೃಶ್ಚಿಕ, ಕನ್ಯಾ, ಮೇಷರಹಿತವಾದ ಲಗ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಲಗ್ನಾತ್ ಆಪ್ತಮ ಶುದ್ಧಿ ಇರುವಾಗ ಕೃಷಿಕನು ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಣಿ ಬೀಜ ವಳನ್ನು ಬಿತ್ತವದು.

ಮಾರ್ತಕಂಠಸ್ಯ ದಿನೋದಯೇ ಭುವಿ ವಶೇದ್ವಿಕ್ರೀನ್ ಕುಲಿತ್ಥಾನ್-
ಮಹೀಸೂನೋತ್ತಂದ್ರಮಸೋದ್ಯಮೌಷಧಿಲತಾಖೀಜಾನಿ ಪೂಗಾನ್-
ವಿದಃ || ಬೀಜಾನ್ಯಂಗಿರಸೋಬಿಲಾನಿ ಚ ತಥಾ ಬೀಜಾನಿ ರಕ್ತೋ
ದ್ವವಾ ಸ್ಯುರ್ಕೇದ್ಯೈತ್ಯಗುರೋಃ ಸುಗಂಧಿಸುಮನೋಬೀಜಾನಿ
ವಾರೋದಯೇ ||

ಟಿ: ರವಿವಾರ ಸೂರ್ಯೋದಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಬಿತ್ತುವದು ಇವರುತೆ ಕುವನವಾರೋದಯದಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಯನ್ನೂ ಚಂದ್ರನವಾರೋದಯದಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವಿ, ಬಳ್ಳಿ, ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನೂ ಬುಧನವಾರೋದಯದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆಮರಗಳನ್ನೂ ಗುರುವಿನವಾರೋದಯದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಬೀಜಗಳನ್ನೂ ಶನಿಯವಾರೋದಯದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಪರ್ಣದ ಬೀಜಗಳನ್ನೂ ಶುಕ್ರನವಾರೋದಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಮಳಯುಂಕ್ತವಾದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸೇವಂತಿಗೆ ಕೇತಕಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಶ್ವೀಂದ್ರಾತ್ಮನಿ ನಃಶಿಕೇರಪನಸಾನ್ ರಂಭೀಕ್ಷುಪೂಗಾನಹೌ
ಸೂಷ್ಮಾಂಡ್ಯನುಜೇಯಮೇಚ ಬೃಹತೀಂ ಚೂತಂಮಘಾಂತ್ಯಂಶ
ಕೇ || ಮುದ್ದಾಂ ತ್ವಷ್ಟುರಿ ಕೃಷ್ಣಠಾನ್ಯಮುದಧೌ ಮೂಲೇ ಚ ಕಂದಂ
ಲತಾಮೂರ್ಧ್ವಾಪೋಡ್ಯಗೃಹೇಷು ಬೀಜಮಖಿಲಂ ಚಂದ್ರೋದ-
ಯೇ ನಾ ವಪೇತ್ || ೫||

ಟಿ: ಅಶ್ವಿನೀ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಸಹಿತವಾದ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ತೆಂಗು ಹಲಸುಗಳನ್ನೂ ಆಶ್ಲೇಷಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಕಬ್ಬು, ಅಡಿಕೆಸಸಿಗಳನ್ನೂ ರೋಹಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುಂಬಳ ಮೊದಲಾದವನ್ನೂ ಭರಣಿಯಲ್ಲಿ ಗುಳ್ಳಬದನೆಗಳನ್ನೂ ಮಘೆಯ ಅಂತ್ಯವಾದದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಸಸಿಯನ್ನೂ ಚಿತ್ರಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಚೈಸರನ್ನೂ ರತಭಿಷ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಧಾನ್ಯವನ್ನೂ ಮೂಲನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ ಉರ್ಧ್ವಮುಖಿ ನಕ್ಷತ್ರರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರೋದಯ ಲಗ್ನರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಬೀಜವನ್ನೂ ಬಿತ್ತತಕ್ಕದ್ದು.

ಕೃಷ್ಣಾದೀನಿ ಖನೇತ್ತತಃ ಸಲಿಲಭೇ ಚಂದ್ರೋದಯೇ ತತ್ಪಯೋ
ನಿಸ್ರಾವಂ ಫಲಿತಾಖಿನಮಖಿಲಸಸ್ಯಾನಾಂ ವಿದದ್ಯಾತ್ಪಥಾ || ಭೂ-
ಯಶ್ಚತ್ತರಿರಕ್ಷಣಾರ್ಥಮುದಯೇ ಕುರ್ಯಾದ್ಧನಾಃ ಸಿಂಹಯೋ-
ರಂಶೇಂತ್ಯೇ ಸಿತುರಾದಿಮ ಮಘವತೋ ಬುಧ್ಯಸ್ಯ ಮಧ್ಯೇ
ಕುಟೀಂ || ೬||

ಟಿ: ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿದ ನಂತರ ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರೋದಯದಲ್ಲಿ ಬಾವಿ, ಕೆರೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಅದೇ ಪೂರ್ವಾ

ಮಾಘಾ ನಕ್ಷತ್ರ ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರೋದಯದಲ್ಲಿ ಫಲಹದಿಯಾವ ಯಾವುದೇ ವೃಕ್ಷಾದಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ತ ಪೈರುಗಳಿಗೂ ನೀರನ್ನು ಸೇಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ಪೈರಿನ ರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ಧನುರ್ಲಗ್ನ ಅಥವಾ ಸಿಂಹ ಲಗ್ನ ಮುಖಾ ನಕ್ಷತ್ರವ ತುದಿಭಾಗ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾನಕ್ಷತ್ರದ ಅದಿಭಾಗ ಉತ್ತಾಭದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರದ ಮಧ್ಯಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಟ (ಕಾವಲಾ ಗೃಹ)ಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವದು.

ಅಕ್ಕಿತ್ಯದ್ರಿಜನಾಚಲಾಯನಸಮಿನೂರ್ಣಮನುಭ್ಯಃ ಪರಸ್ಪಾಂ ನಾ-
ಡ್ಯಾಂ ಪ್ರಥಮಾದಿಸಿಂಹಕರಣಾನ್ಯುದ್ಯಂತಿ ದಿಕ್ಸು ಕ್ರಮಣಾತ್ ||
ತಸ್ಯೈನಾಭ್ಯುದಯೇ ಚ ತದ್ವಿತಿ ತಥಾ ವಿಷ್ವೇಶ್ವ ಸಿಂಹೇಶ್ವಿಭೇ ಸಸ್ಯೇ
ಸನ್ನಿಹಿತಾ ಮೃಗಾದಿಜನಿತಾಂ ಬಾಧಾಂ ಹರಂತಿ ದ್ರುಮಾಃ || 12||

ಟಿ: ಮೃಗಾದಿಬಾಧಾನಿವಾರಣೆಯ (ಬೆಚ್ಚು)ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವದು. ಶುಕ್ಲ ಪ್ರತಿಪದ ಪರಾರ್ಧ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಬವಕರಣಗಳು ಮೂಸದಲ್ಲಿ ಎಂಟಾವರ್ತಿ ಸಂಚರಿಸುವದು, ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬವಕರಣವು ೨೫ನೇ ಘಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ೨೫ನೇ ಬವಕರಣವು ಎಂಟನೇ ಘಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ೨೫ನೇ ಬವಕರಣವು ೨೫ನೇ ಘಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನೈರುತ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ೪೫ನೇ ಬವಕರಣವು ಎಂಟನೇ ಘಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ೫೫ನೇ ಬವಕರಣವು ೨೫ನೇ ಘಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಾಯುವ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ೬೫ನೇ ಬವಕರಣವು ೨೫ನೇ ಘಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ೭೫ನೇ ಬವಕರಣವು ೨೫ನೇ ಘಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ೮೫ನೇ ಬವಕರಣವು ೨೫ನೇ ಘಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ೮೫ನೇ ಬವಕರಣವು ೧೫ನೇ ಘಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಉದಯಿಸುವದು. ಆಯಾಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆ ಬವಕರಣದ ಉದಯಘಟಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆದರಂತೆ ಶುಕ್ಲೇ ಸಾಗರ ಇತ್ಯಾದಿ ದೇವತಾಭ್ಯಾಯೋಕ್ತವಾದ ವಿಷ್ಣುವಯಘಟಿ ಆ ಧಿಕೃತವಾಗಲೀ ಸಿಂಹ ಅಥವಾ ಧನುರ್ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ಪೃಕ್ಷ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಬೆಚ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ನೆಟ್ಟರೆ ಆದರಿಂದ ಮೃಗಾದಿ ಬಾಧೆಯು ದೂರಾಗುವದು.

ಸ್ನಹ್ಯಾದುಂಬರಬಿಲ್ವವಿಷ್ಣುಬಕುಲಾವೈಕಂಕತಾಖ್ಯಪ್ರಥಾರಂಭಾನೇನಾ

ರಿಮೇಷಿ ಸಿಂಹತರನಃ ಸಸ್ಯೇಷು ಬಾಧಾಹರಾಃ || ಅಶ್ವತ್ಥಶ್ಚ ತಥೈವ
ಕುಶುಕತರುರ್ವೇಣಾಶ್ಚ ಕಾರ್ಷ್ಕಃ | ಸ್ಯುರ್ವೈಕಂಕತಧಾತಕೀಸ್ನುಗ
ಭಿಧಾಃ ಕರ್ಣೇ ಚ ವಿಷ್ಣಿದೃನಾಃ || ೧೮||

ಟೀ: ಪ್ರಥಮ ಬವಕರಣಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಬರುವ ಮರ, ೨ನೇ ಬವಕರಣಕ್ಕೆ
ಅತ್ತಿ, ೩ನೇ ಬವಕರಣಕ್ಕೆ ಬಿಲ್ವ, ೪ನೇ ಬವಕರಣಕ್ಕೆ ಪಿಪ್ಪಿ ಎಂಬ
ವೃಕ್ಷವಿಶೇಷ. ೫ನೇ ಬವಕರಣಕ್ಕೆ ರಂಬಲಾ, ೬ನೇ ಬವಕರಣಕ್ಕೆ ಸುವಾ
ವೃಕ್ಷ, ೭ನೇ ಬವಕರಣಕ್ಕೆ ಜಾಳಿ, ೮ನೇ ಬವಕರಣಕ್ಕೆ ಬಿದುರು ಇದರಂತೆ
ಪ್ರಥಮ ವಿಷ್ಣಿಕರಣಕ್ಕೆ ಅಶ್ವತ್ಥ, ೨ನೇ ವಿಷ್ಣಿಗೆ ಮುತ್ತುಗಲಾ ೩ನೆ ವಿಷ್ಣಿಗೆ
ಬಿದುರು, ೪ನೇ ವಿಷ್ಣಿಗೆ ಕಾಸರ್ಕ್, ೫ನೇ ವಿಷ್ಣಿಗೆ ಸುವಾವೃಕ್ಷ, ೬ನೇ
ವಿಷ್ಣಿಗೆ ಧಾತಕಿ, ೭ನೇ ವಿಷ್ಣಿಗೆ ಸ್ನಿಹಿ, ೮ನೇ ವಿಷ್ಣಿಗೆ ಕರ್ಣಕಾರ ಹೀಗೆ
ವಿಷ್ಣಿಯ ವೃಕ್ಷಗಳು ಆಮಾಯ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ಆಯಾಯ ಕರಣದ ಆಯಾ
ಯ ದಿಕ್ಸಿ ಆಮಾಯ ಫಲಗಳಲ್ಲಿ ಹುಗಿದರೆ ಮೃಗಬಾಧೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವೇಶಾಂತ್ಯಭಗಾನಿಲೇಂದ್ರನರುಣೇಷ್ವಂತ್ಯಾದೃಪಾದೇ ಶುಭೇ ಲಗ್ನೇ
ಚಾಳಿಕುಲೀರಯೋಃ ಶ್ರುತಿಮುಘಾಶೂರೈಷು ವಾ ಸತ್ತಿಥೌ ||
ಕುರಾತ್ಪದ್ವಿನಸೇಚ ಸಸ್ಯಲನನಂಚಾದ್ರ್ಯಮುಘಾಜಾಚ್ಯುತಬ್ರಧ್ನೇಷು
ಸ್ಥಿರಭೇ ಗೃಹಂ ಪ್ರತಿ ನಯೇದ್ಧನ್ಯಂ ಚ ಮಂದೇಕ್ಷಿತೇ || ೧೯||

ಟೀ: ಉತ್ರಾದಾಧ, ಆದ್ರ್ಯ, ರೇವತಿ, ಉತ್ರಾ, ಸ್ವತೀ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ,
ಶತಭಿಷ. ಸಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥ ಅಥವಾ ಅದೃಪಾದದಲ್ಲಿ ಶುಭಲಗ್ನದಲ್ಲಿ
ಶುಭತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಶುಭ್ರವರ ವಾರದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಾದ ಪೈರನ್ನು ಕೊಯ್ಯತಕ್ಕ
ದ್ದು. ಶ್ರವಣ, ಮಘಾ, ವಿಶಾಖಾ, ಸಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವೃಶ್ಚಿಕ, ಕರ್ಕಲಗ್ನದಲ್ಲಿ
ಆದ್ರ್ಯ, ಮಘಾ, ರೋಹಿಣಿ, ಶ್ರವಣ, ಪಶ್ಚಾ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶನಿವೃತ್ತಿ
ಯುತವಾದ ಸ್ಥಿರ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ದ ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ತರ
ತಕ್ಕದ್ದು.

ದಕ್ಷಾಂತ್ಯಾಂಶಗತೇ ವಿಧೌ ಸತಿ ತನೌ ಧಾನ್ಯಾಲಯಂ ಪೂರಯೇತ್
ಧಾನ್ಯೈರೇವತಥೋದಯೇ ಚ ಶತಭೃದ್ಭೃಗೋಃ ಕುಸೂಲಾದಿಕಂ ||

ತಪ್ಪಾಚ್ಛನ್ಯದಮೇ ಶನ್ನೈಶ್ವರದಿನೇ ಧಾನ್ಯಾನಿ ತಾನ್ಯದ್ಧರೇದ್ಯೋಗೇ
ಸಿದ್ಧಸುಧಾಹ್ವಮೇ ಸುದಿವಸೇ ಕುರ್ಯಾತ್ತತಪ್ತಂಡುಲಾನ್ || ೧೦೦||

ಟಿ: ಅಬ್ಬಿನೇ ನಾಲ್ಕನೇ ಪಾದದಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರನು ಲಗ್ನದಲ್ಲಿರುತ್ತಿರಲು
ಜಾನ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತುಂಬುವ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ತುಂಬತಕ್ಕದ್ದು.
ಧಾನ್ಯವು ಶುಕ್ರರು ಲಗ್ನದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಕೂಡದಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತುಂಬತಕ್ಕದ್ದು
ಶನಿವಾರದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಆ ಧಾನ್ಯ ಕೋಠಾರದಿಂದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು
ತೆಗೆಯುವದು. ಹಿಂದೆ ಮೇಳದ ಸಿದ್ಧಸುಧಾಯೋಗದಲ್ಲಿ ಭತ್ತದಿಂದ ಅಕ್ಕಿ
ಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಅತ್ಯಾಜ್ಯೇ ಭಗನೇಹ್ನ ಭೂಮರಹಿತೇ ವಾರೇಳಿಹೇನೇ ಗೃಹೇನಿಂದಾ
ಮಂತ್ರಣಿ ವಾಂಬರೇ ತರದ್ಯತೌ ಸದ್ಯೋಗತಿಥ್ಯೋರ್ಗೃಹೇ || ಕೃತ್ಯಾ
ಗ್ರಾಯಣಕರ್ಮ ನವಮಶನಂ ಸಂಪ್ರಾಶಯೇತ್ಸದ್ವಿನೇ ಸರ್ವೋಷ್ಟಪ
ಕೃಷಿಕ್ರಿಯಾದಿಸಮಯಃ ಸಂಕೀರ್ತಿತೋತ್ರ ಕ್ರಮಾತ್ || ೧೦೧||

ಟಿ: ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗಾರಕರಹಿತವಾದ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ
ವೃಶ್ಚಿಕ ರಹಿತವಾದ ಚಂದ್ರ ರಹಿತವಾದ ಲಗ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುವು (ವಿಕ್ಲಬ್ಧ
ದಿಂದ) ವಿಶಮದಲ್ಲಿರುವಾಗ (ದಶಮಶದ್ವಿಯಿರುವಾಗ) ಶರದೃತುವಿನಲ್ಲಿ
ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಪ್ಪದ ಯೋಗತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಾಯಣ (ಸ್ನಾನಪಾಕ)ವನ್ನು ಮಾಡಿ
ಅನ್ನವನ್ನು ಉಣ್ಣತಕ್ಕದ್ದು.



॥ ಪ್ರಕೀರ್ಣಾಧ್ಯಾಯಃ ॥

ನೂರೇ ವಾ ಘಟಿನಜಿತೇ ಶುಭದಿನೇ ರಾಶೌ ಚರೋನೇಷ್ಟರೇ
ಶುದ್ಧೇನಂತ್ಯಗೃಹೇ ಭೃಗೌ ಚಹಿಮಘೌ ದೇವಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಶುಭಾ ॥
ತಸ್ಯಾನಂತ್ಯಕರೋತ್ತರಾದಿತಮರಾತ್ತಿಷ್ಠ್ಯಪ್ರಜೇಶಾಃ ಶುಭಾಃ ಕರ್ತೃ
ಗ್ರಾಮಪತೇರ್ನೃಪಸ್ಯ ಚ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯಾ ವ್ಯಯಾಯುರ್ಗೃಹಾ ॥೧॥

ಟಿ: ದೇವಪ್ರತಿಷ್ಠಾ-ಕುಂಭರಹಿತವಾದ, ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ಚರವರ್ಜಗಳಾದ
ರಾಶಿ ಅಂದರೆ ಸ್ಥಿರ ಉಭಯ ರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಗ್ನದಿಂದ ಅಷ್ಟಮವು ಶುದ್ಧ
ವಿರುವಾಗ ಶುಕ್ರ, ಚಂದ್ರರು ವ್ಯಯರಹಿತವಾದ ಬೇರೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೇವ
ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಶುಭತರವಾದದ್ದು. ಆ ದೇವಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ರೇವತೀ,
ಹಸ್ತಾ, ಉತ್ತರಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಉತ್ತರಾಭದ್ರ, ಪುನರ್ವಸು, ಸ್ವಾತಿ, ತಿಷ್ಠ
ರೋಹಿಣಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಶುಭಗಳಾಗುವವು. ಯಜಮಾನ, ಗ್ರಾಮಾಧಿಪತಿ
ರಾದ ಇವರೆಲ್ಲರ ಜನ್ಮರಾಶಿಯಿಂದ ಮೃಯ, ಅಷ್ಟಮರಾಶಿಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯ
ಗಳು.

ಕನ್ಯಾಕರ್ಕಃ ಘಟೋನಮಾಸ್ಯಜಗುರಾ ತ್ರೀಶೇಂದು ಮಿತೋತ್ತರಾ
ಶಕ್ರಾಂತ್ಯಾತ್ಮಿಕರೇಷು ಕೋಲಕರಣೇ ಚೇಂದ್ರರ್ಕಯಾಕ್ಸದಿನೇ ॥
ಕುಂಭೋನೇ ಮಿಥುನಾನ್ವಿತೇ ಸ್ಥಿರಗೃಹೇ ರಾಜ್ವೀಭಿಷೇಕಃ ಶುಭಃ
ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಭುಕ್ತಿನಥಾಯಾಧ. ದಿಭರಣೇ ಕಾಲೋಪಿಕಾಯೋ
ಖಲೇ ॥ ॥೨॥

ಟಿ: ರಾಜಾಭಿಷೇಕ ಕನ್ಯಾ ಕರ್ಕ ಕುಂಭರಹಿತವಾದ ಸೌರಮಾಸದಲ್ಲಿ
ರೋಹಿಣಿ, ತಿಷ್ಠ, ಶ್ರವಣ, ಮೃಗಶಿರ್ಷ, ಅನುರಾಧಾ, ಉತ್ತರಾ, ಉತ್ತರಾ
ಷಾಢ, ಉತ್ತರಾಭದ್ರಾ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ರೇವತಿ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಹಸ್ತ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ
ಕೌಲವಕರಣದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ರವಿವಾರ ಹಾಗೂ ಶುಭವಾರ ಕುಂಭರಹಿತವಾದ
ಮಿಥುನಯಾಕ್ತವಾದ ಸ್ಥಿರ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವು ಶುಭವು
ಆಯಾಧಾದಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮಾನ್ವಪ್ರಾರಣ
ದಂತೆ ಮೂಹೂರ್ತವನ್ನು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ತಾರೇ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಣೋನಿತೇ ಶುಭದಿನೇ ಮೂರ್ದೋದಯೇವಾ ಚರೇ
ರಾಶಾ ಜನ್ಮದಿಗೀಶಯೋಶ್ಚ ಬಲಿನೋಯಾತ್ರಾ ನೃಪಾದೇಃ ಶುಭಾ ||
ಮೀನೇ ಕರ್ಕಿಣಿ ವಾ ಗೃಹೇ ಮೃದುಚರಕ್ಷಿಪ್ರೇಷು ಭೇಷೂತ್ತಮಾ
ನೌಯಾತ್ರಾ ಬುಧಭಾಗವೋಜ್ಞಿತ ದಿನೇ ಯಾತ್ರಾ ವರಾ
ಗೋಸ್ತ್ರೀಯೋಃ || ೫||

ಟಿ: ತ್ಯಾಜ್ಯಗಣ ರಹಿತವಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭವಾರಾದಿ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ
ಜನ್ಮರಾಶಾಧಿಪತಿ, ಪ್ರಯಾಣ ದಿಕ್ಕಿನ ಅಧಿಪತಿಗಳು ಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿರುವಾಗ
ಮೂರ್ಧೋದಯ ಚರರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಚರರಾಶಿಯಲ್ಲಿ
ರಾಜರು ಮೊದಲಾದವರ ಯಾತ್ರೆ (ಸ್ಥಾನಾಂತರ ಪ್ರಯಾಣ) ಯು ಶುಭ
ವಾದದ್ದು. ಮೀನ ಅಥವಾ ಕರ್ಕ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಮೃದು ಚರ ಕ್ಷಿಪ್ರಸಂಸ್ಕೃತ
ಗಳಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ ನೌಕಾ ಪ್ರಯಾಣವು ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು.
ಬುಧ ಶುಕ್ರರಹಿತವಾದ ವಾರದಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ
ಪ್ರಯಾಣವು (ಉತ್ತರಭದಿವಸದಲ್ಲಿ) ಶುಭವು.

ದಿಕ್ಷ್ವಿಗ್ನಾಽದಿಭಸಪ್ತಕಾನಿ ನಿಹಿತಾನ್ಯತ್ರಾಗ್ನಿವಾ ಯವ್ಯಗಾಂ ರೇಖಾಂ
ವಾನುಪುರಾಸ್ಥಿತಂ ಬೃಗುಸುತಂ ಚಾರ್ಕಾದಿವಾರಕ್ರಮಾತ್ || ಕ್ಷ್ವಾತಿ
ದ್ರಿದ್ಯಬ್ಧಿಗುಣಾಶಂಗಮಿತದಿಕ್ ಸಂಸ್ಥಾಂ ಕಥಾ ಯೋಗಿನೀಂ
ಚಾನುಲ್ಲಂಘ್ಯ ಸಮರ್ಚ್ಯ ದಿಕ್ಯತಿವರಾನ್ ಯಾಯಾನ್ನಿಮಿತ್ತೈಃ
ಶುಭೈಃ || ೬||

ಟಿ: ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೃತ್ತಿರಾದಿ ೮ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಳಾದಿ ೮ನಕ್ಷತ್ರ
ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅನುರಾಧಾದಿ ಅಭಿಜಿತ್ ಯುಕ್ತಗಳಾದ ೮ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯಾದಿ ೮ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಹೀಗೆ ಚತುರ್ಮುಖರವಾದ
ನಕ್ಷತ್ರ ಚಕ್ರವನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಗ್ನೇಯದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯ
ದವರೆಗೆ ಒಂದು ಕರ್ಣರೇಖೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಆ ಕರ್ಣರೇಖೆ
(ಪರಿಫ) ಯನ್ನು ದಾಟಿದೇ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕು
ಅಥವಾ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕನ್ನು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ ಹಾಗೂ

ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಅಥವಾ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ ಪಶ್ಚಿಮ ಅಥವಾ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಕುರಿತು ಹೋಗುವದು ಶುಭಕರವು. ಪ್ರಯಾಣಿಕನ ವಿಡ ಅಥವಾ ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತವಾದ ನಕ್ಷತ್ರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶುಕ್ರನನ್ನು ದಾಟಿದೇ ಅಂದರೆ ಶುಕ್ರನಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರವು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗಿರುವದೋ ಆ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಎಡಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದೆಂದರ್ಥವು. ರವ್ಯಾದಿವಾರ ಕ್ರಮದಿಂದ ಪೂರ್ವ, ಉತ್ತರ, ಆಗ್ನೇಯ, ನೈಋತ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣ, ಪಶ್ಚಿಮ, ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ "ಯೋಗಿನಿ" ಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೇ ಅಂದರೆ ರವ್ಯಾದಿ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾದಿ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಕುರಿತು ಹೋಗಬಾರದೆಂದಭಿಪ್ರಾಯ ದಿಕ್ಪತಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಶುಭ ಸಮಿತಗಳಂಟುವಾಗ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿಶ್ವಾಚಾರ್ಯಮಘಾಚತುಷ್ಕಭರಣೇನಾಯುವ್ಯಬುದ್ಧ್ಯಾದಿತಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಶೂರ್ವಯುಗಾಂತ್ಯಧಾತ್ಯವಸವತಾರಾಃ ಶುಭಾ ವಾಸರಾಃ ||
ಅಚ್ಛಿದ್ರಾಸ್ತಿಥಯೋ ಗೃಹಾ ಮೃಗಧನುಗೋಯುಗ್ಮಕನ್ಯಾಘಟಾಃ
ಸತ್ವೇಟೋದಯಸಂಯುತಾಶ್ಚ ಒಭದಾಃ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಸ್ಯುರಾದಾ
ತಾವೇ ||

||೫||

ಟಿ: ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೊದಲನೇ ಸುಕುಸ್ಥಾದದಲ್ಲಿ ಉತ್ರಾಪಾಧ, ತಿಷ್ಠ, ಮಘಾ ಹುಬ್ಬಾ, ಉತ್ರ, ಹಸ್ತಾ, ಭರಣಿ, ಸ್ವತಿ, ಉತ್ರಾಭವ್ರ, ಪುನರ್ವಸು, ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವಿರಾಡಾ, ಅನುರಾಧಾ, ರೇವತಿ, ರೋಹಿಣಿ, ಧನಿಷ್ಠಾ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಶುಭವಾರಗಳು ಫಲದ್ರಾಗಹಿತ ತಿಥಿಗಳೂ ಶುಭಗ್ರಹಯುಕ್ತವಾದ ಮಕರ, ಧನು, ವೃಷಭ, ಮಿಥುನ, ಕನ್ಯಾ ಕುಂಭರಾಶಿಗಳೂ ಶುಭಗಳು.

ತೈಲಾಭ್ಯಂಗಮುಪೀಂದುವಿಚ್ಛನ್ನಿದಿನೇ ಕುರ್ಯಾದಪುಷ್ಕೇ ತಿಥೌ ಸತ್ತಾರೇಷ್ವಹರೀಂದೇವಾರುಣಮಘಾಮೂಲೇಷು ವಾಸೋ ನವಂ ||
ಚಿಬ್ರೀತಾಭರಣಂ ವಿಧೌ ದ್ರುಹಿಣಭೇ ಲಗ್ನೇ ಗುರೋವೋದಯೇ
ಕುರ್ಯಾತ್ಸ್ವಾಮಿಮುಖವಲೋಕನಮಹನ್ಯಾರಸ್ಯ ತಾರೇ ಶುಭೇ ||

||೬||

ಟಿ: ತೈಲಾಭ್ಯಂಗವನ್ನು ಪರ್ವ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ವ್ಯತಿಪಾತ. ವೈದೃತ, ಶ್ರಾದ್ಧ
ಮೊದಲಾದ ಪುಣ್ಯದಿನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಚಂದ್ರ, ಬುಧ, ಶನಿವಾರಗಳಲ್ಲಿ
ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಶುಕ್ರ, ಮೃಗಶಿರಾಷ, ರಶಭಿಷ, ಮಘಾ. ಮೂಲ,
ರಹಿತಗಳಾದ ಶುಭನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ರೋ
ಹಿಣ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ಅಥವಾ ಗುರುಯುತ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ
"ನೂತನಾಭರಣ"ವನ್ನು ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಶುಭ ನಕ್ಷತ್ರ ಕುಡಿದ ರದಲ್ಲಿ
ರಾಜದರ್ಶನ (ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಭೆಟ್ಟಿ)ಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಸ್ವಾತೀಸುದ್ರಯಂತೇ ಶನೈಶ್ಚರದಿನೇ ಗೋಷ್ಠಂ ವೃಷಾಕೋದಯೇ
ಬದ್ಧೀಯಾದ್ಗುರುಮಂದವಾರ ಸಹಿತೇ ತಾರೇ ಗೃಹೇ ಚ ಸ್ಥಿರೇ ||
ಕುರ್ಯಾತ್ಸಂಗ್ರಹಣಂ ಗವಾನುಜಮಹಿಷ್ಯಶ್ಚೈವಮಾತಂಗಗೋ-
ಯೋನ್ಯೈಶ್ಚೇಷ್ಟಸಿತಾರ್ಕವಿದ್ಗುರುದಿನೇಷ್ಟಂತೋಕ್ಷಕುಂಭೇಷು ಚ||
||೭||

ಟಿ: ಸ್ವಾತೀ, ಅರ್ಧ್ರಾ. ನಕ್ಷತ್ರಸಹಿತವಾದ ಶನಿವಾರದಲ್ಲಿ ವೃಷಭಮಾಸ
ಪೃಷಫಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗುರು ಅಥವಾ ಶನಿವಾರಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ಥಿರ
ನಕ್ಷತ್ರ ಸ್ಥಿರರಾಶಿಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ದನವ ಕೀಟಿ ಗೆಯನ್ನು ಲಿಪ್ತತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂ,
ಮಹಿಷ ಅಶ್ವ ವ ಗ ಆನೆ ಗೋಷ್ಠ ಯೋನಿಸಕ್ಷರ, ಅರ್ಧಾರ್ತ ತಿಪ್ಪ
ಹಸ್ತ, ಸ್ವಾತೀ, ರಶಭಿಷ, ಅರ್ದಿನಿ ಅನುರಾಧಾ, ರೇವತಿ, ಉತ್ತಾಪ್ರಯ
ಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನ, ವೃಷಭ, ಕುಂಭಲಗ್ನಗಳಲ್ಲಿ ರನಿ, ರವಿ, ಬುಧ, ಗುರು
ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಷಟ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾದಶಕರ್ಮಗೋದಿನ ಕರಃಷಟ್ಪ್ರಾಯಗೋ ಭೂಮಿಜಃ
ಸಾರಿಶ್ವಸ್ತಸತಾಯಧರ್ಮಧನಗೋ ಜೀವಃ ಪ್ರದದ್ಯಾಚ್ಛುಭಂ ||
ಜನ್ಮದ್ವಾದಶವೃತ್ಯಗಾ ರವಿಗುರುಕ್ಷ್ಮಪುತ್ರಮಂದೋರಗಾ ರೋ-
ಗಾನರ್ಥಹತಿಂ ಚ ನಾ ಮೃತಿಭಯಂ ಕುರ್ಯಾಗ್ರಹಾ ಗೋಚರೇ||
||೮||

ಟಿ: ಗೋಚರ ಗ್ರಹಫಲ ಗೋಚರದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮರಾಶಿಯಿಂದ ಪಶ್ಚತ್ತತೀಯ
ವಿಕಾರದ ನವಮಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನೂ ಪಶ್ಚತ್ತತೀಯ ವಿಕಾರದಗಳಲ್ಲಿ

ಕುಜ, ಶನಿ, ರಾಹು ಕೇತುಗಳೂ ಸಪ್ತಮ ಪಂಚಮ ಏಕಾದಶ ನವಮ ದ್ವಿತೀಯದಲ್ಲಿ ಗುರುಪೂ ರುಭುಗಳೂ ಕೂಡುವರು. ಪೃಥಮ ದ್ವಾದಶ ಅಷ್ಟಮ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರವಿ, ಗುರು, ಕುಜ, ಶನಿ, ರಾಹು ಕೇತುಗಳು ರೋಗ ಧನವಾಗಿ ಮರಣಭೀತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವರು.

ಅಚ್ಛಿದ್ರಾತಿಥಿಭಿಃ ಸುದ್ಧಯಮರುದ್ರೀನೈಶ್ಚ ತಾರೈಃ ಶುಭೈಃ ಯುಕ್ತೇ ಸದ್ವಿವಸೇಚ ಜೀವತಿ ನರೋ ಜಾತಜ್ವರಾಧ್ಯಾನುಯಃ॥ ಜೀವಾರಾಕ್ ದಿನೇ ಚರೋಡುನಿಪಿಬೇದ್ವ್ಯಾಥೇಃ ಶಮಾಯಾಷಧಂ ವಾತಾದ್ಯಾಜ ವಿಧೂತ್ತರಾಸ್ವನಸಿತೌ ಸ್ನಾಯಾಚ್ಛುಭೇ ವಾಸರೇ ॥ ೧೯॥

ಟಿ: ಭಿದ್ರಾರಹಿತವಾದ ತಿಥಿ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಶತಭಿಷ, ಸ್ವಾತೀ, ರಹಿತಗಳಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ರುಭನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರುಭವ ರದಲ್ಲಿ ಜ್ವರಾದಿಗಳುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ರೋಗಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಉತ್ತರಾಶ್ರಯಿ ರೋಹಿಣಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಧಿರಮನಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಪದಿಯನ್ನು ಕುದಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ರೋಗಾವಮಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತೀ, ಅಶ್ವಿನಿ, ರೋಹಿಣಿ, ಮೃಗಶಿರ್ಷ, ಪುಷ್ಯ ಉತ್ತರಾಶ್ರಯಗಳಲ್ಲಿ ರುಭವರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಕನ್ಯಾಮಾಸಿ ಮಘಾಯಮಾಸ್ತಿಶಶಭೈಶ್ಚೋರ್ವಾನುರಾಧಾಮುಚ್ಚಿತ್ರಾಂ ತ್ಯಾರ್ಕಹರಿತ್ರಯೇಶಗುರುಭೇಷ್ವರಂದ್ರೇಪಿವಾ ತಾರಕೇ॥ ನಂದೇದ್ರೋ ನತಿಥೌ ಸಿತ್ತರರಹಿತೇ ವಾರೇ ಗೃಹೀ ಚಾತ್ಮನೋ ಜನ್ಮಕ್ಷತ್ರಿಯಂ ಚ ದಾರಸುತಯೋರ್ಹಿತಾಷ್ಟಕಾಂ ಕಾರಯೇತ್ ॥ ೧೦॥

ಟಿ: ಕನ್ಯಾಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮಘಾ, ಭರಣಿ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಮೃಗಶಿರ, ಪುರಾಶ್ರಯ ಅನುರಾಧಾ, ಸ್ವಾತೀ, ಚಿತ್ರಾ, ರೇವತಿ, ಹಸ್ತ, ಶ್ರವಣ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಶತಭಿಷ, ಆದ್ರಾ, ತಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪತ್ ಪುನಿ ಏಕಾದಶಿ ಚತುರ್ದಶಿ ರಹಿತವಾದ ವಾರದಲ್ಲಿ ಗೃಹಸ್ಥನು ತನ್ನ ಹಿರೇಮೊಡತಿ ಹಿರೇ ಮಗ ಇವರ ಸಿ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು "ಅಪ್ಪಕಾ" ಶ್ರಾವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಪ್ರೇತಶ್ರಾದ್ಧಮಶುಕ್ರನಕ್ರದಿವಸೇ ನಂದೇಂದ್ರೇಶಜ್ಞೇ ತಿಥೌ ಪುಷ್ಯಾ

ಶ್ವೀಂದ್ರನುಘಾಹರಿತ್ತಯಮರುಚ್ಛಿತ್ರೇಂದುಮಿತ್ತಾರ್ಕಭೇ || ತ್ರೈಪ-
ಕ್ವಾದಿ ಮೃತಾದ್ವಿಷದ್ರವಿವಿತೇ ಮಾಸೇ ಶಿನ್ವೇಧಾಷ್ಟ್ಯಹನ್ಯಾದಧಾ-
ತ್ತತ ಏನ ಸಂಚಸು ಮೃತಸ್ಯೇಷ್ಟೇಪಿ ನಾನ್ಯೈತ್ತತ್ತವೇ || ||೧೧||

ಟಿ: ಮೃತನ ಪ್ರೇತಸಂಬಂಧಿ ಶ್ವಾದ್ವವನ್ನು ಶುಕ್ರ ಕುಷರಹಿತವಾದವಾರ
ದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪತ್, ಪಚ್ಚೀ ಏಕಾದಶೀ ಚತುರ್ದಶೀರಹಿತವಾದ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ
ತಿಷ್ಠ, ಅಶ್ವಿನೀ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ, ಮಘಾ, ಶ್ರವಣ, ಧನಿಷ್ಠಾ, ಶತಭಿಷ, ಸ್ವಾತಿ
ಚಿತ್ತಾ, ಮೃಗಶಿರ, ಅನುರಾಧಾ, ಹಸ್ತ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
ತ್ರೈಪಾಕ್ಷಿಕ ಶ್ವಾದ್ವವನ್ನು ಮೃತದಿನದಿಂದ ದ್ವಿತೀಯ ಮಾಸದ ೧೧ನೇ
ದಿವಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಮುಂದಿನ ೫ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸಾಹ್ನಿವಸನ್ನು
೬ನೇ ತಿಂಗಳ ೨೧ನೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮುಂದೆ ೫ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ
ಉಪವಾಸಿಕ ಶ್ವಾದ್ವವನ್ನು ೧೨ನೇ ತಿಂಗಳ ೧೬ನೇ ದಿನ ಅಥವಾ ಮುಂದಿನ
೫ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ಆ ೫ ದಿನಗಳ ಪೈಕಿ ಉತ್ತಮ
ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಲೋಕಾಗ್ನೈಶ್ಚಿಷ್ಣುವಹ್ನಿಭೂಯುಗಚತುಷ್ಪದ್ವೇದದ್ವಿಗ್ನಿಷ್ಣುಭೂ-
ಚಂದ್ರಾಭ್ಯೈಭಿಗುಣೇಶವಾಘ್ನಿಹಿಗುಣೇಷ್ವಾಶಾಕ್ವಿನೇತ್ರಪ್ರಭೈಃ ||

ದೃಶ್ಯಂತೇಶ್ಚಿಷ್ಣುಮುಖಾಃ ಕ್ರಮಾದಿಹ ಮಘಾಂತಾರ್ಯಾಶ್ವಮಧ್ಯೇಹ್ಯ
ತ್ವಾಷ್ಟ್ರದ್ರೋದ್ವಿನಶೂರ್ಪಷಟ್ಟಿವರುಣಾಯಾನಾ ಸರೀ ಸೌಮ್ಯಗಾಃ ||೧೨||

ಟಿ: ನಕ್ಷತ್ರ ಸುಖೈ ಅಶ್ವಿನಿ, ತಾರಾಸುಖೈ ೨ ಭರಣೀ ೨ ಕತ್ತಿಕಾ ೬
ರೋಹಿಣಿ ೫ ಮೃಗಶಿರಾ ೨ ಆರ್ಧ್ರಾ ೧ ಪುನರ್ವಸುಳಿ ತಿಷ್ಠಳಿ ಆಶ್ಲೇಷಾ
೬ ಮಘಾ ೪ ಹುಧ್ರಾ ೨ ಉತ್ತರಾ ೨ ಹಸ್ತ ೫ ಚಿತ್ತಾ ೧ ಸ್ವಾತೀ
ವಿಶಾಖೆ ೪ ಅನುರಾಧಾ ೪ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ೨ ಮೂಲಾ ೧೧ ಪೂರ್ವಾಷಾಢ್ಘ
ಉತ್ತರಾಷಾಢ್ಘ ೪ ಶ್ರವಣ ೨ ಧನಿಷ್ಠಾ ೫ ಶತಭಿಷ ೧೦ ಪೂರ್ವಾಭದ್ರಾ ೨
ಉತ್ತರಾಭದ್ರಾ ೨ ರೇವತಿ ೨ ಓಗೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆ ಅಶ್ವಿ-
ನ್ಯಾದಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಘಾ, ರೇವತಿ, ತಿಷ್ಠಗಳ ಯೋಗಕಾರಿಗಳು ಕ್ರಾಂತಿ
ವೃತ್ತದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆಶ್ಲೇಷಾ, ರೋಹಿಣಿ, ಚಿತ್ತಾ,
ಆರ್ಧ್ರಾ, ಮೃಗಶೀರ್ಷ, ಹಸ್ತ ವಿತಾರಾದಿ ೬ ತಾರೆಗಳು ಶತಭಿಷ ಇವು

ಗಳ ಯೋಗತಾರೆಗಳು ಸಂಕ್ರಾಂತಿವೃತ್ತದ ಉತ್ತರಕ್ಕಿರುವವು.

ವಿಂಶೋಬ್ಧ್ಯಷ್ಟಿಮಿತೋಽಷ್ಟತತ್ಸಮ್ಯುತುಭಾನ್ವಕ್ತುಂಮಹೇಭೃಧೃತಿಮು
ಹಿತಭೂವಿದ್ಯಾತ್ರಿನ್ವಪೋತ್ಸೃತಿದ್ವಶಸಮಿತ್ಸಾಬ್ಧಿರ್ನಖೋಪಾಂತಿಮಃ
ದಿಗ್ಯುಕ್ತಾ ವಿಕೃತಿಸ್ತಿದ್ವಿನಮಿತೋ ದಿಕ್ಪಾರಮೇಷೋಂಶಕಃ | ಪ್ರೋ
ದೇತ್ಯಂಬರನುಧ್ಯಗೇಷು ಹರಿಭಾದ್ಯುಕ್ಲೇಷ್ಟಜಾದೇಃ ಕೃಮಾತ್ ||
||೧೩||

ಟಿ: ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ಕ್ಷತಿಜದಲ್ಲಿ ಉದಯವಾಗುವ
ಲಗ್ನಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರವಣ ನಕ್ಷತ್ರವು ನಡುನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲಿರು
ವಾಗ ಮೇಷರಾಶಿಯ ೨೦ನೇ ಭಾಗವೂ ಧನಿಷ್ಠೆಯ ವೇದ್ಯದಲ್ಲಿರುವಾಗ
ಮಿಥುನದ ಎಂಟನೇ ಭಾಗವೂ; ಉತ್ತರಾಭದ್ರೆಯು ಇರುವಾಗ ಮಿಥುನ
ದ ೨೪ನೇ ಅಂಶವೂ- ಕೇವಲಿಯು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಕರ್ಕದ ೬ನೇ
ಅಂಶವೂ; ಅಶ್ವಿನಿಯಿರುವಾಗ ಅದೇ ೧೨ನೇ ಅಂಶವೂ; ಭರಣಿಯಿರುವಾ
ಗ ಅದೇ ೨೬ ಅಂಶವೂ, ಕೃತ್ತಿಕೆಯಿರುವಾಗ ಸಿಂಹದ ೭ನೇ ಅಂಶವೂ
ರೋಹಿಣಿಯಿರುವಾಗ ಅದೇ ೧೮ನೇ ಅಂಶವೂ, ಮೃಗಶಿರೆಯಿರುವಾಗ
ಕನ್ಯಾರಾಶಿಯ ೧ನೇ ಭಾಗವೂ ಆರ್ದ್ರೆಯಿರುವಾಗ ೧೮ನೇ ಭಾಗವೂ,
ಪುನರ್ವಸು ಇರುವಾಗ ತುಲೆಯ ೩ನೇ ಅಂಶವೂ ಶಿಷ್ಯ ಇರುವಾಗ
ಅದೇ ೧೬ನೇ ಅಂಶವೂ ಆಶ್ಲೇಷೆಯಿರುವಾಗ ಪೃಶ್ಠಿಕದ ೧೦ನೇ ಭಾಗವು
ಹುಬ್ಬೆಯಿರುವಾಗ ೨೧ನೇ ಭಾಗವು, ಉತ್ತರೆಯಿರುವಾಗ ಧನುಷಿನ ೪ನೇ
ಅಂಶವು, ಹಸ್ತವಿರುವಾಗ ೨೫ನೇ ಅಂಶವು, ಚಿತ್ರೆಯಿರುವಾಗ ೧೯ನೇ
ಸ್ವಾತಿಯಿರುವಾಗ ಮಕರದ ೧೦ನೇ ಭಾಗವು, ವಿಶಾಖೆಯಿರುವಾಗ ಅದೇ
೨೩ನೇ ಅಂಶವೂ, ಅನುರಾಧೆಯಿರುವಾಗ ಕುಂಭದ ೩ನೇ ಭಾಗವು, ಜ್ಯೇಷ್ಠ
ಯಿರುವಾಗ ಅದೇ ೧೦ನೇ ಭಾಗವು, ಮೂಲವಿರುವಾಗ ಅದೇ ೨೪ನೇ
ಅಂಶವು, ಪೂರ್ವಾಷಾಢವಿರುವಾಗ ಮೀನದ ೧೦ನೇ ಭಾಗವು ಉತ್ತರಾ
ಷಾಢ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅದೇ ಮೀನದ ೨೬ನೇ ಅಂಶವು, ಪೂರ್ವಾಶ್ವತ್ತಿ
ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅದೇ ಮೀನದ ೨೭ನೇ ಅಂಶವು, ಪೂರ್ವಾಶ್ವತ್ತಿಜ
(ಲಗ್ನ)ನಲ್ಲಿ ಉದಯದಲ್ಲಿರುವದು.

ಲಗ್ನಂ ವ್ಯೋಮಗತೋಡುಭಿರಿತಿ ದಿವಾ ಭಾಯಾನದೈಶ್ಚಸ್ಥಿತಿಂ
ಖೇಟಾನಾಂ ಚ ಶುಭಕ್ರಿಯಾಸು ವಿಹಿತಂ ಪಂಚಾಂಗಮತ್ಯುತ್ಕಮಂ ||
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತತ್ರ ಹಿತೇ ಚ ದೋಷರಹಿತೇ ಕಾಲೇ ಮೂಹೂರ್ತಂ
ವದೇದ್ವಿದ್ವಾನೇವಮಿಹ ಪ್ರಕೀರ್ಣಸಮಯಃ ಸಂಕ್ಷೇಪತಃಕೀರ್ತಿತಃ ||
||೧೪||

ಟಿ: ಮೂಹೂರ್ತತಜ್ಞನು ಆಣಾಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ
ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಮೇಲಿಂದಲೂ ಹಗಲು ತನ್ನ ಭಾಯಣವದಗಳಿಂದಲೂ ತಿಳಿದು
ಶುಭಾಶುಭ ಗ್ರಹರ ಅನುಕೂಲ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಶುಭ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ
ಯುಕ್ತವಾದ ಉತ್ತಮವಾದ ತಿಥಿವಾರಾದಿ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನೂ ತಿಳಿದು
ಅದರಲ್ಲಿ ದೋಷರಹಿತವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂಹೂರ್ತವನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು.
ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ (ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ) ದೇವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾದಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಉಪ
ಯುಕ್ತಗಳಾದ ಮೂಹೂರ್ತಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವು.

ಇಥಂ ಸತ್ಪದಿ ನಿನ್ನಸಂಜ್ಞಿತಪದೇ ವಾಸಿಷ್ಠಗೋತ್ರೋತ್ತಮೇ
ಜಾತಃ ಸತ್ಪಥಿ ತತ್ಪರಃ ಸುಮತಿನಾನ್ವಿದ್ವದ್ವರಃ ಕೇಶವಃ || ಹೃ-
ದ್ಯೈಃ ಪದ್ಮನರ್ದೋತ್ತರಶತ್ಯರತ್ಯುತ್ಕಮೈರ್ಗುಂಫಿತಂ ಲಘ್ವೇ-
ತತ್ಕೃತವಾನ್ ಮೂಹೂರ್ತಶತಕಂ ಮೂಹೂರ್ತಿಕಾನಾಂ ಹಿತಂ ||

|| ಮೂಹೂರ್ತಶತಕಂ ಸಮಾಪ್ತಂ ||